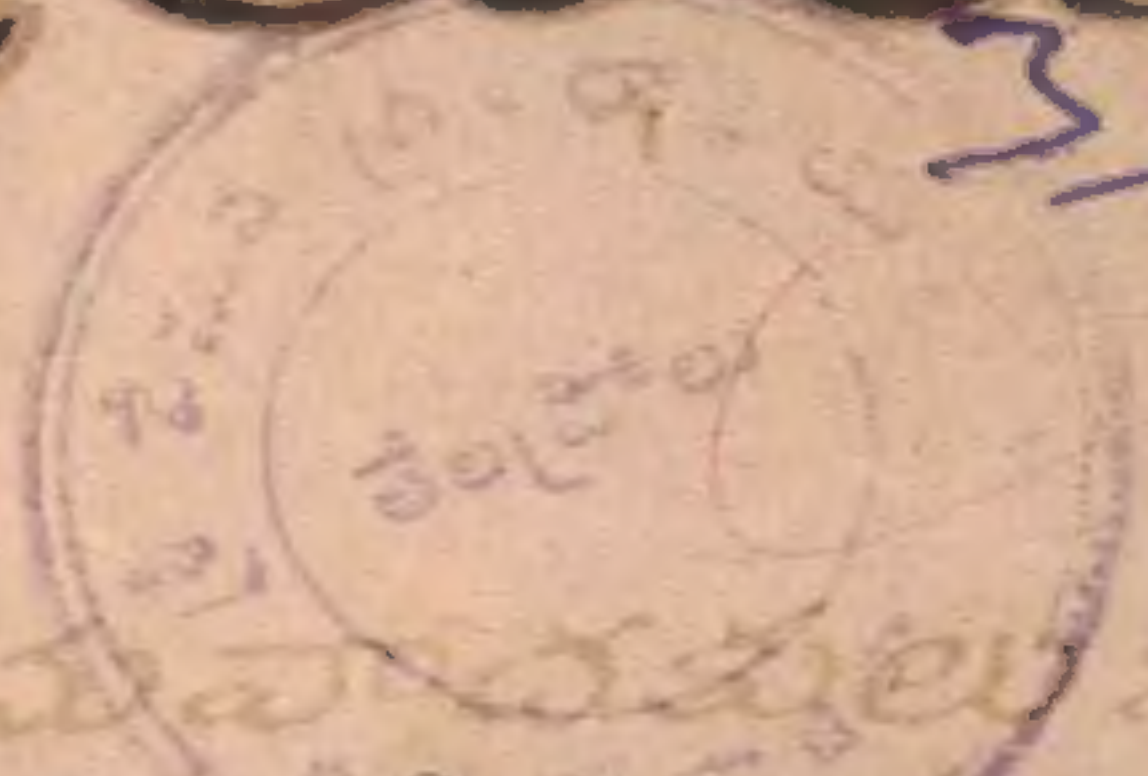

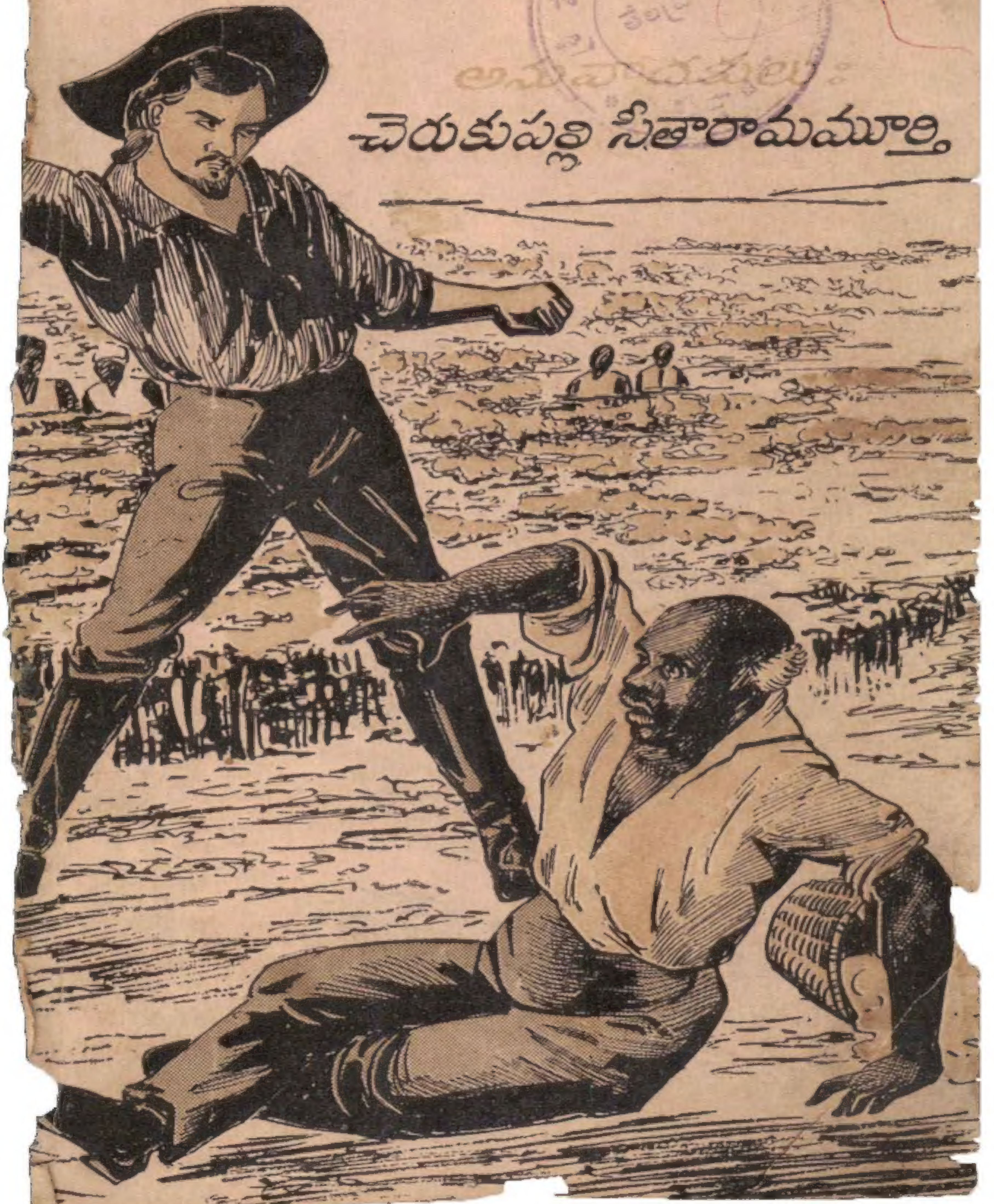
వాణిజ్యముకు

6

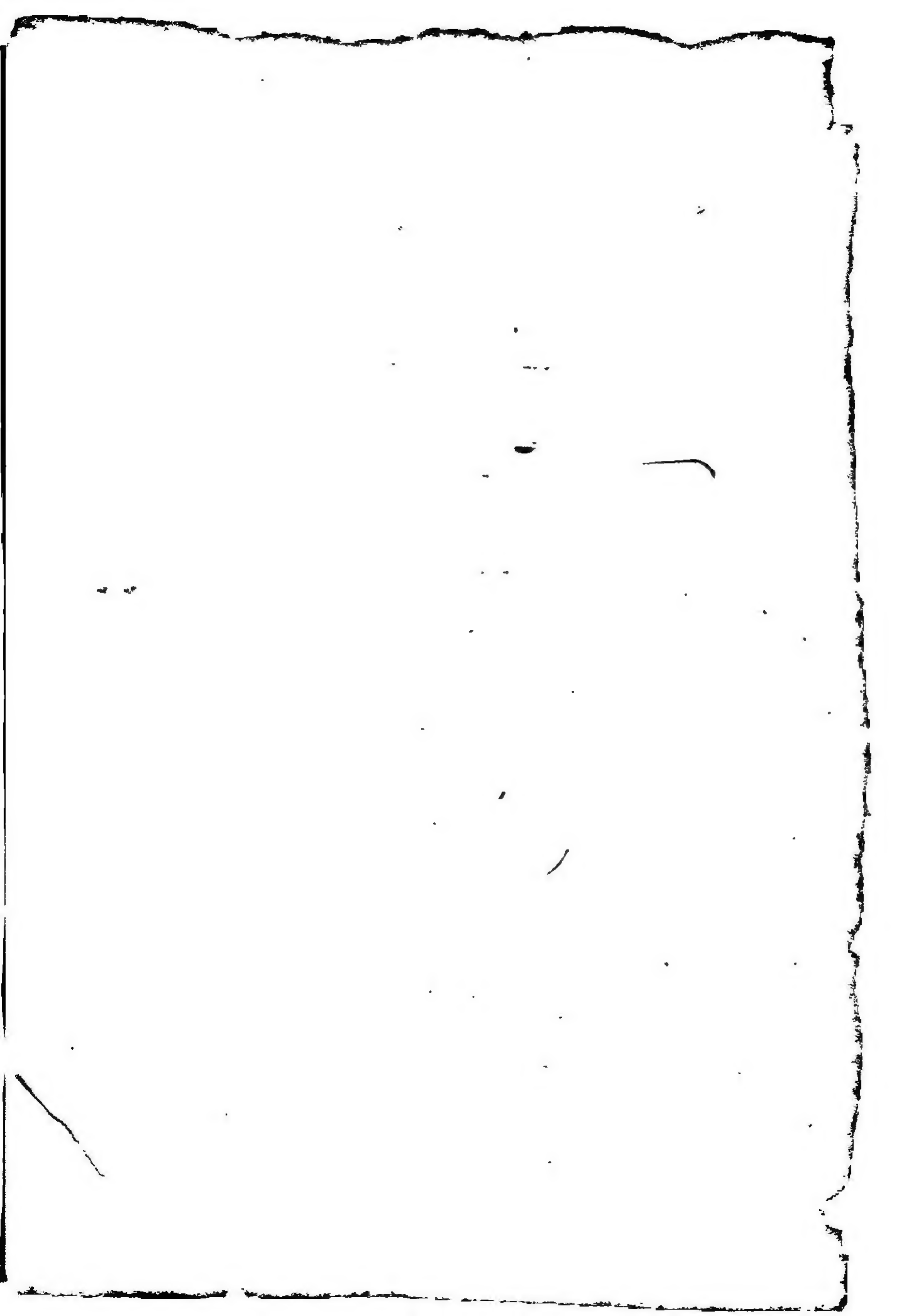
359

చెరుకుపల్లి సీతారామమూర్తి

బానిస బ్రతుకు

(UNCLE TOM'S CABIN)

257
2642
6.35

2578
359

అనువాదము

చెరుకు పల్లి సీతారామమూర్తి

ప్రకాశకులు :

ది వెరా డరన్ బుక్ హౌస్,

ఎడ్యుకేషనల్ పబ్లిషర్స్.

హైదరాబాద్

::

మచిలీపట్టణము

ప్రథమముద్రణము.

1,000 ప్రతులు.

1960

మూల్యము 2-50

III

PLA123B151

అంకితము

ముద్దుకృష్ణగారికి

IV

అప్పుడు అమెరికాలో కెంటకి రాష్ట్రములో ఒక పెద్దమనిషి ఇంట్లో భోజనానంతరము ఇద్దరువ్యక్తులు కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఆ గృహాయజమాని షెల్లీ అనే ఆయన. ఆయన ధనవంతుడు. అయినా ఆయనలో దయ ఉటిపడుతున్నది. ఆ రెండవవ్యక్తి హైలీ అనే ఆయన. ఆ హైలీ సర్వవిధాలా షెల్లీగారికి విరోధి, దుస్తులు అట్లాగే ఉన్నవి మాటతీరుగూడ అట్లాగే ఉన్నది. యేదో దీర్ఘముగా వారు ఆలోచిస్తున్నారు.

“చూడండి”, అని షెల్లీగారన్నారు “నేను బాకీపడిన మొత్తమునిలువ, టాము ఒక్కడే చేస్తాడు. టాము నిదానమైన వాడు, నమ్మకస్తుడు. చాల ఉత్తమతరగతికి చెందిన వాడు. అంతేగాక చాల మతభక్తి గలినవాడుకూడా”.

“ఆ ఈస్ట్రోగోలు మతభక్తిపరులని కొందరు నమ్మరంజీ” అన్నాడు హైలీ.

అయితేసరే మరి నమ్మకస్తులైనవా రెవరైనా ఉంటే, వారిలో టాము నిజాయితీపరుడు. అతడు పూర్తిగా నమ్మదగినవాడు. అంటే నా స్వానుభవము మీద ఇదో చెబుతున్నాను. ఆయనతోడ ఈయడబాటు నా కెంతో దుఃఖాన్ని కలిగిస్తుంది. ఇది నేను చెప్పకతప్పదు ఆయనయెడ. మరి మీ

రతనిని కొంటున్నారగునక ఆ మిగిలిన బాకీకూడ రద్దు వాస్తవముగా అంతేనండి హైలీగారు రద్దు చేయించండి అన్నాడు షెల్బీ.

“చూడండి తన వ్యాపారములో ప్రణివాడు యెంత నిజాయితీపరుడో నేనూ అంతే అయితే మీరు నాతలకుమించి నది అడుగుతున్నారు” అని హైలీ అన్నాడు.

వారిద్దరు కొంతసేపటి వరకు యేమీ మాట్లాడుకోలేదు. చివరకు షెల్బీగారే “సరే అయితే మరియేలా ఈ స్వన హారము ఫైసలు చేద్దామనుకున్నారు.”

ఆ చూడండి “టాముతోడికూడా అమ్మటాసకి మీ నద్ద ఓచిన్న పిల్ల కాని పిల్లాడు కాని లేడూ!”

లేడు. నాచేతుల్ని నే నమ్ముకోలేను, ఆ అది నిజము అన్నాడు షెల్బీ.

తలుపు అప్పుడే తెరవబడింది. నాలుగై దేండ్ల బాలుడు లోనికి నచ్చాడు. ఆ పిల్లవాడు మంచి పెంపకములో పెరిగి యెంతో ఆకర్షణీయముగా ఉన్నాడు. ఒక్కఈలవేసి షెల్బీ గారు ఆ పిల్లడిని పిలిచి కాసిని బటానీలు బెట్టారు. ఆ పిల్లడు బటానీలకోసము పరుగెత్తుకొని వెళ్ళి ముసిముసి నవ్వులు నవ్వెను.

“ఆ పిల్లడిని టాముతో అమ్మండి యేదో స్వనహారము ఫైసలు చేస్తాను” అన్నాడు హైలీ.

తలుపు మళ్ళీ తెరవబడింది. ఓ అందమైన రంగు జాతీ స్త్రీ ఆ గదిలోనికి ప్రవేశించింది (నీగ్రోరక్తము లేక పోయినా స్వేతజాత్యేతరులను అలా పిలిచేవారు). ఆమె కూపు చేఖలు ఆపిల్లడి తల్లియని స్ఫురింపచేస్తున్నది. ఆ హైనీ ఆమెను చూచినచూపు యేదో మానవచరాస్థిని అమ్మకము మార్పిడిచేయు వ్యాపారినలె ఆతను చూచాడు.

ఆమె “అయ్యా క్షమించండి హెరీ యెక్కడున్నావో అని వెదుకుతున్నాను” అన్నది. ఆపిల్లవాడు తక్షణము ఆమె వద్దకు పరుగునీశాడు. ఆగదిలోనుంచి వాని నెత్తుకొని బయటకు తీసుకొని పోయినది.

“ఆపిల్లవాడిని నాకిచ్చివేయి పెల్లీ” అన్నాడు హైనీ. అది నీకు లాభసాటిబేరమే. నేనా వాడిని దక్షిణాదినియెక్కడో అమ్ముతాను. ఈ అందమైన వాళ్ళను కొంతమంది తమగుస్తుము నద్ద పనికని కాపలా పెట్టుకుంటారు, వాళ్ళకు మంచిధరకూడా పెట్టుతారు.

అయిషతతో పెల్లీగారు ఇటునటు కదిలారు “అమ్మలే నండి తల్లినుండి పిల్లలను వేరుచేయుట నాకిష్టము లేదండి” అన్నారు.

“ఆ అందులో యేముందోయి ఈ నీగ్రోలు తెల్లవారి వలె అనుకుంటారనుకోకు. వాళ్ళేమైనా పెళ్ళాం పిల్లలను పోషించగలరా. “యేమోమరి నావాళ్ళు అట్లాంటినారుగాను” అన్నాడు పెల్లీ.

“ఇదే మీ కంటకీవాసులందున్న దోషము” మీరు స్వీగ్రోలను పాడుచేస్తున్నారు. అందుచేత స్వీగ్రోలకు అమ్ముట అంటే యేమిటా కొనటమంటే యేమిటా యెరుగరా యే. మది ఇదివారికి తెలిసి ఉండాలి. చూడండి షెల్వీగారు నేనీ స్వీగ్రోలను మీవలె చూడకపోయినా నా వ్యాపార నిమిత్తము నేను బాగానే చూస్తాను” అన్నాడు షెల్వీ.

ఇది వినిగానె షెల్వీగారికి యెంతో మనస్సంకోచము తోచింది కాని యేమిటా జనాబు చెప్పలేదు.

కాస్త సేపుతాళి ఆ షెల్వీగారు “ఆ యేమంటారు” అని అన్నాడు. అన్నతరువాత ఆయన వెళ్ళిపోన సిద్ధపడిపోయాడు.

“మంచిది సాయంత్రమురండి అప్పుడు నేను చెబుతాను” అని షెల్వీగారు అనగానె షెల్వీ ఆ గదిలోనుంచి వెళ్ళి పోయాడు.

షెల్వీ తెల్లనాడైనా దయా స్వభావము గలవాడు. ఆయన క్షేత్రముమీద అసంఖ్యాకులగు బానిసలు సుఖ జీవనాన్ని సంతోషముతో గడుపుతున్నారు. అయితే దేశంలో బానిసలన్నవారికి రక్షణలేదు. వారికిమిగిలింది భీతిమాత్రమే. వారు ఆనందమయ జీవితము ధనవంతుల యిళ్ళలో అనుభవిస్తున్నా న్యాయశాస్త్రదుష్ట్యో వారు కేవలము మార్పిడిచేయడగు వస్తువులపంటివారే. సజీవులైనా, పుత్రపుత్రీ సంతానవంతులైనా, మాతాపితలుగూడ యజమానియొక్క సజీవచరాస్తిగానె

న్యాయశాస్త్రము వారిని పరికిస్తుంది. నస్తువులనలె అలంకరిస్తాను అమ్మేస్తారు ఇష్టమునచ్చినట్లు అమ్మేస్తారు కొనేస్తారు. గృహ యజమాని డబ్బు ఇక్కట్టులోబడి నష్టము వచ్చినా, మృతిపొందినా ఆయనయొక్క బానిసలను అమ్మివేస్తాడు. మన షెల్బీగారి విషయములోగూడ ఇదే జరిగినది. ఆయనకు తన స్వంత వ్యాపారములో నష్టము వచ్చినది. దానిలో ఆ షెల్బీగార్కి పెద్దమొత్తము బాకీతేలారు. ఇక అప్పదీర్చడానికేగ్ ఒకనిర్ణయము చేయవలసి వచ్చింది. అయితే ఆయనకు తన టాముసిగాని హేరీనిగాని అమ్మటము యోమాత్రము ఇష్టములేదు. అందుకనె ఆ వ్యాపారిని పంపించి వేశారు; పంపించివేయగల్గినా తాను ఆ వ్యాపారికి లొంగక తప్పదని షెల్బీగార్కికూడా తెలుసు. యెందుకంటే నారి కంతకంటే వేరు గత్యంతరము లేదు.

హెరీకోసము ఎలిజా ఆగదిలోకి వచ్చినపుడు, ఆ వ్యాపారి ఛైలీ తన కొడుకును కొంటాననటము విన్నది. ఇంకా విందామనుకున్నది. కాని ఇంతలో యజమానురాలు వెనుకనుండి పిలిచింది. ఇదే ఆమెను చాలఆందోళన పెట్టింది. యజమానురాలు ఎలిజా ముఖములో భయాన్ని చూడగల్గింది “యేమే యేమిటవచ్చిందే నీకు” అన్నది ఆమె.

“అమ్మా అమ్మా యెవ్వరో వ్యాపారిటమ్మా వచ్చాడమ్మా నేనువిన్నానమ్మా అమ్మా యేమంటారమ్మా అయితే అయ్యగారు పిల్లాడిని అమ్మేస్తారంటారా”

“ఛీ లేదులేవే తెలివితక్కువపిల్లా అయ్యగారు పిల్ల వాడిని యెప్పుడు యెవ్వరికి అమ్మరు. హెరీని సిన్నుండి వేరు చేయడమంటూ యెప్పుడూ లేనేలేదు. ఊకుకోరా నవ్వుతూ ఉండు. ఆ ఈదుస్తులకు గుండీలు బెట్టి మరి ఈ జుట్టుముడిని కొత్తపద్ధతిలో త్రిప్పివేయి.”

“కాని అమ్మ అమ్మగారు.....”

“ఇదిగో ఎలిజా నేనుమటుకు హెరీని అమ్మటానికి యెప్పుడూ ఇష్టపడనని తెలుసుకో. నీవున్నూ యెప్పుడూ వానినిగూర్చి మనసులో పెట్టుకోకూడదు. ఇక ఈ ఇంటికి వచ్చిన ప్రతివాడు నీకుమారుని తీసుకుపోవడానికే అని అనుకో కూడదు.”

ఈ అనునయ వాక్యాలకు ఎలిజామనసు కాస్త స్థిమిత పడినది. తన వెట్టిభయానికి తానె నవ్వుకొని ఇంటిపనిచేసు కుంటూ ఉన్నది.

యజమానురాలైన మిసెస్ షెల్బీ చాల తెలివైన నునిషి. ఆమె ఉదాత్తభావాలు గల్గినది. మంచి మతభక్తి గల్గినది. ఆమెభర్త ఆమె మంచితనాన్నిచూచి ఆమెను యెక్కువగా గౌరవించేవాడు. తనపనివాళ్ళ సుఖమునకై వారివిద్యాభివృద్ధికై, వారియందు మతభక్తి కల్గించుటకై షెల్బీ తన భార్యకు సర్వస్వాతంత్ర్య మిచ్చెను. ఆయనకు వేరు గత్యంతరము లేకపోవుటచేతనే. తనుచేసిన విషయాన్నిగూర్చి తన

భార్యకు చెప్పటము యెలాగా అని షెల్లీగారు యెంతో మనో
వేదన పడుతున్నారు.

ఆ యజమానురాలికి తనభర్త సహృదయుడని, దయా
మయుడని, యోచనాపరుడని యెరుగునెకాని ఆతని ఆరిక
ఇబ్బందులను యెరుగదు. అందుచేత ఆమె ఎలిజాతో సదుద్దేశ
శముతోనే ఆమాటలు చెప్పింది. తనభర్త మంచివాడని నమ్మిన
న్యక్తియగుటచేత ఆవిషయాన్నిగూర్చి ఆమె ఆరాత్రి ఆ. చునతో
పూట్లాడలేదు.

2

ఆ యజమానురాలు ఎలిజాను యెంతో జాగ్రత్తగా
పెంచుతూనచ్చింది. ఆమె యెంతో అందమైనది. పొరుగు
పొలములో పనిచేసే ఆసామివద్ద నున్న ఒక బానిసను పెళ్ళి
చేసుకున్నది. అతనిపేరు జార్జిహారిస్. అతను అసాధారణ
మైన శక్తివంతుడు, మంచినడవడి గలవాడు.

అయితే ఆ యువకునకు నిర్దాక్షిణ్యమైన క్రూరుడైన
యజమాని దొరికాడు. ఆతని యజమానియైన హారిస్ అతన్ని
ఒక ఫ్యాక్టరీలో పనిచేయుటకు అద్దెకిచ్చాడు. జార్జి చాల
తేలివైనవాడు. ఫ్యాక్టరీలో పనిని తేలికగా చేయడానికి ఒక

యంత్రాన్నిగూడ నిర్మించాడు. ఇప్పుడతడు పనిచేస్తున్న ఉత్పత్తిదారునకు ఇతనంటే యెంతో గౌరవము. ఇతర పని నాశ్చకన్న ఇతనికి యెక్కువ స్వాతంత్ర్య మిచ్చేవాడు. పని అయిపోయిన తరువాత అతను ఇష్టమునచ్చినచోటకు పోయే అవకాశము కల్పించాడు. తీరిక సమయములో ఎలిజాబేథ్ పరిచయము యేర్పరచుకున్నాడు. ఎలిజాను పెళ్ళిచతి అను మతితో వినాహము చేసుకున్నాడు. భార్యనద్దకు చాలమారులు నస్తూపోతూ ఉన్నాడు. కాని పాపము వాళ్ళ కిద్దరుపిల్లలు పుట్టిపోయారు. ఈపిల్లవాడు హెర్ పుట్టిన తరువాతనే. ఎలిజా ఆ దుఃఖాన్ని మ్రింగి తన ప్రేమఅంతా ఆపిల్లవానిమీద పెట్టు కున్నది.

కాని జార్జి తనపనిలోఁఘాపిన చాకచక్యమునకు విజయమునకు ఆతనియజమాని హరిస్ ఈర్ష్యపొందాడు. బానిసయైన వాడు తనకన్న తెలివైనవాడుగా ఉండటముచూచి సహించ లేకపోయాడు. ఒకరోజున హఠాత్తుగా జార్జికియూల్సిన జీత మిచ్చివేయూల్సిందని, తాను జార్జిని తీసుకుపోతాననిచెప్పాడు.

“హరిస్ గారు అయినా ఇంతతొందరలోనే యెందుకు”

“తొందరేమిటయ్యా నామసిషినినేను తీసుకుపోతాను” అన్నాడు హరిస్. ఆ ఘోరరీతిగా జార్జి జీతము యెక్కువ చేస్తానన్నాడు. కాని అతనెంత ప్రయత్నించిన లాభము లేక పోయింది. తన యజమాని డేత్రముమీద పనిలోకిరాగానే జార్జి మళ్ళీ పూర్వపు కాఠిన్యతతో చూడబడేవాడు. జార్జి

యేమీ యెదురు చెప్పేవాడుగాదు. కాని లోన ఆతనిగుండె మండిపోయేది. ఆతనిలోనున్న మానవత్వము యెదురుతిరిగేది. మళ్ళీ ఆశ్చర్యకరీ యజమాని నచ్చి జార్జిని పంపండి పనిలో పెట్టుకుంటా నన్నాడు.

ఆ యజమాని యేమైనాసరే కాదుకూడదని అన్నాడు. “నీ నల్లా నానద్దకు రానద్దు. ఇది స్వతంత్ర తాజ్య మయ్యూ. వీడు నా పాడు. నా కిష్ట మొచ్చినది నేను చేస్తాను. చేసుకుంటాను” అన్నాడు హరిస్.

దానితో జార్జి ఆశ నిరాశ యైనది. ఆతని ముందు అంతులేని చాకిరి, నిర్దాక్షిణ్యమైన యజమాని క్రూర్యము గాన్పించినది.

అటు హైలీతో బేరము కాగానే పెళ్ళిగారు భార్యతో మితృలనుచూడ వెళ్ళారు. ఆ బండి సాగిపోవుటను యెలిజా వరండాలో నుండి చూచింది. తన భుజము మీద చేయి పడుటచే హాశాత్తుగా వెనుదిరిగి తన భర్తను చూచింది. మిమ్మల్ని చూస్తే నా కానందముగా ఉన్నది. రా గదిలో మాట్లాడుకుందాము చూడండి. హోరీ యెంత ముద్దొస్తున్నాడో అని యెలిజా తన చిన్న కుమారుని ముద్దు పెట్టుకొని, తండ్రికి అందించింది.

“ఛీ వీడు పుట్టకపోతే నా మన కెంతో బాగుండేది” అని అయిష్టతతో జార్జి అన్నాడు. “ఛీ నేను కూడ పుట్టక పోతే నా బాగుండేది.”

ఎలిజా భయపడి ఆశ్చర్యముతో భర్త ప్రక్కన కూర్చున్నది. “ఓ జార్జి అలా అంటావేమిటి.”

“అవును ఎలిజా యేమున్నది నాకు బాధ తప్ప, ఇంకా యెంత ప్రయత్నిస్తే మటుకు యేమి లాభము. నేను నిన్ను గూడ నాతో అధఃపాతాళానికి ఈడ్చుకుపోతాను. ఈ జీవితము వల్ల యేమిటి ఉపయోగము. నేను చస్తే బాగుండేది.”

“అవును అది భయంకరమైనది” అని ఎలిజా అన్నది. కాని యెంతైన హార్టీ నీ యజమాని గదా !

“ఆ నా యజమాని !— ఆ యెనకు ఆయన్ని నా యజమానిగా విధించారు. నేను ఆయనలాటి సాటి మానవుడినే. అతని వ్యాపారాన్ని అతనికన్న బాగా నడపగలను. అతను చదివినదాని కన్న యెక్కువ చదువుతాను. బాగా వ్రాస్తాను. నేను ఇదంతా అతని సహాయము లేకుండానే నేర్చుకున్నాను. అయినా నా యజమాని యేం చేస్తున్నాడు. నా చేత గాడిదచాకిరి చేయిస్తున్నాడు. ఈర్ష్యచేత. నేను చేయగల్గిన పనులు చేయకుండా చేయడానికి కూడా కృతనిశ్చయమైనాడు. నాచేత మహా కఠినమైన అసహ్యకరమైన పనులు చేయిస్తున్నాడు. ఇంకా బెదిరిస్తున్నాడు. ఆయన నా పోగరముస్తాడట. కావాలనే నా నెత్తిన పాడుపనులన్నీ పెట్టుతాడు.”

“జూరి ఇలా నీ వనటము యెప్పుడు వినలేదు, అయితే నీ వేదో భయంకరమైనది చేస్తానని నాకు భయంగా ఉన్నది. నీ వెంతో బాధపడుతున్నావని తెలుసుకొని నా కోసము హాఠీ కోసము జాగ్రత్తగానే ఉండు” అని అన్నది.

“నేను జాగ్రత్తగానే ఉన్నాను. ఇదంతా శృతి మించి రాగాన పడుతున్నది. నేనిక బాధ భరించలేను. నేను నా పనిని పల్లెటూరు యెదురు చెప్పకుండా చేశాను. నీరిక సమయములోనే యేదో చదువుకుంటూ వ్రాసుకుంటూ ఉండేవాడిని, కాని ఇంకా యెల్లాగో అతను నన్ను పట్టుకొని నీడించి ఇంకా పనులు చేయాలని ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. నాలో దైర్యము ఆవేశించిందట. నిన్న బండిలోకి సామాన్లు యెత్తుతున్నాను, అక్కడ కొరడాతో మా యజమాని చిన్నకొడుకు ఆడుతూ ఉన్నాడు; నేను గుఱ్ఱము బెదురు తుంది ఆపమని చెప్పాను, మళ్ళీ చెప్పాను—వాడు యెదురు తిరిగి నన్ను తన్నాడు; అక్కడ తన తండ్రితో నేను వాడితో పోట్లాడినట్లు చెప్పాడు. యజమాని నచ్చాడు; చాల కోపముతో మండిపడ్డాడు; ఆయనవచ్చి నీకు యజమాని యెవ్వరో తెలియచెబుతావేరా” అని అన్నాడు,— ఆయన నన్ను చెట్టుకు కట్టివేశాడు. ఆయనగారు తన చిన్న కొడుకును నన్ను కొట్టడానికిగాను చేతికి కొరడా ఇచ్చి, అలిసిపోయేవరకు కొట్టమంటే, వాడు నన్ను కొట్టాడు. ఇది పాడికి యెప్పుడో ఒకప్పుడు గుర్రుకు వచ్చేటట్లు చేయాలి” అన్నాడు.

ఆ యువకుని ముఖమందలి భావము ఆతని భార్య ఎలిజాకు భయము గలుగజేసింది. “యెవరాయనను నా యజమానిగా నిర్ణయించారు” అన్నాడు జార్జి.

“సరే” నేను నా యజమానుని యజమానురాలికి విధేయురాలై యుండాలని యెల్లప్పుడు భావిస్తాను. అల్లా లేక పోతే నేను సత్కృత-స్వరాలను గాను.

“నీవలా చెప్పటానికి తగిన కారణ మున్నది. వాళ్ళు నిన్ను మంచిగా పెంచారు, అన్నం పెట్టారు, బట్ట లిచ్చారు, బోధ చేశారు నిన్ను. నన్నో వాళ్ళు తన్నారు. కొట్టారు ప్రాణము తీస్తానని శపథము పలికారు. నా కూటికోసము నూరింత లెక్కువ పని చేయాల్సి వచ్చినది. నే నింకా భరించలేను,” అన్నాడు మహా కోపతీక్షణ దృష్టితో.

ఎలిజా హడలిపోయినది. నోట మాట రాలేదు. ఆమె తన భర్తను ఈ విధముగా యెప్పుడు చూడలేదు.

“ఇప్పుడు ఆ యజమానంట్లాడు, ఇంకొక క్షేత్రపు వాని బానిసను పెళ్ళిచేసుకోనియ్యటము తన పొరపాటేనట. అతను షెల్బీగారిని ఇతరులను చూచి అసహ్యించుకుంటాడు, యెందుకంటే వారికి గీర్వాణమట. నీ దగ్గరనుంచి నేను గీర్వాణము నేర్చుకుంటున్నానుట. అందుచేత ఇహ ఇక్కడకు రాకూడదట. నేను ఇంకొక తెను పెళ్ళిచేసుకొని తన క్షేత్రము మీదనే నిలిచిపోవాలట. నిన్నటిరోజున, మీనా

అనే స్త్రీని పెళ్ళిచేసుకుంటావా లేక నది అనతల దక్షిణాదిన
అమ్మివేయమంటావా అంటాడు” అని జార్జి అన్నాడు.

“కాని నీకు నాకు చచ్చిలో తెల్లవారినలెనె, పెళ్ళయి
నదిగదా” అని ఎలిజా అన్నది.

“బానిసకు పెళ్ళేమిటి, పెళ్ళిచేసుకోటానికి హక్కు
లేదని నీకు తెలియదు. ఈ దేశములో ధర్మము ఒప్పుదు,
వాడు మనలను వేరుచేయ తలపెట్టితె, నేను నిన్ను పొందే
హక్కుగల్గి యుండను. అందుకే నేను నిన్ను చూడకపోతేనె
బాగా ఉండేది. చూడు మన హారీనంక, వీడు పుట్టకపోతేనె
యెంతో బాగుండేది గదూ. ఎందుకు పాడికి నాలాగానె
యెప్పుడో ఒకప్పుడు ఇలాగె జరుగుతుందిగదా !”

“కాని మా యజమాని దయగలవాడు” అన్నది
ఎలిజా.

“అవును. కాని ఆ యజమాని చచ్చిపోతే, ఆతని
ధనమె పోతె, మన పిల్లగాడు అందమైనపాడైతె నేమి, అంద
గాడైతెనేమి గనుక ! చూడు ఎలిజా ఆ పిల్లవానిలో నీవు
చూచె ప్రతి మంచి విషయము ఆనందమిచ్చేదేదో అదే
నిన్ను కండ కండలుగా రంపపు కోతగా కోస్తుంది. వాటికి
వ్యామోహపడి వాడు నీవాడు కావాలను కుంటున్నావు.
అదంతా నీకు సరక బాధయె” అని జార్జి అన్నాడు.

అతని మాటలు ఆమె హృదయముపై సమ్మెటపోటుల
వలె పడ్డవి. ఆమెకు మళ్ళీ ఆ వ్యాపారి తన యజమా
నితో మాట్లాడనచ్చిన దృశ్యము కళ్ళకు గట్టినది. తెల్ల
మొగము వేసి ఆందోళనతో పిల్లనానికోసము చూచినది.
షెల్వీగారి చేతికట్టుకు గుట్టముగాచేసి హోరీ వరండాతో స్వార్సీ
చేస్తున్నాడు. ఎలిజా తన గుండెలోని బరువును భీతిని భర్తకు
చెప్పేదేకాని నద్దనుకున్నది. అయ్యో పాపము ఆయన
కసాలాయన కున్నది. అయినా అమ్మగారు అంతగా
ద్రోహము చేయరులె అని అనుకున్నది ఎలిజా, “కాబట్టి
ఎలిజా నేను నీకు వీడ్కోలు తెలుపటానికి వచ్చాను. నేను
వెళ్ళిపోతున్నాను” అన్నాడు జార్జి.

“అయ్యో జార్జి యోది, జార్జి దారియేది, ఎక్కడకు
పోతావు?” అన్నది. “కెనడాకు” అన్నాడు నిటారుగా నిలు
చుని. నేను వెళ్ళినతరువాత డబ్బుసంపాదించి దాచి, దానితో
నిన్ను, పిల్లవాడిని కొనుక్కొన్నాను. అదిఒకటే మిగిలిన
ఆశ. నీయజమాని దయగలవాడు గనుక, నిన్ను అమ్మటానికి
తిరస్కరించడనుకుంటాను. భగవదనుగ్రహముండు ఇది నేను
చేస్తాను.

“ఓ ఇదియెంత భయంకరమైనది” అయితే నీవిక్కడ
నుండి పారిపోతావా నీవు పట్టుపడి తె? ఓ దేముడా.

“నేను చిక్కనేచిక్కనుగా” ఎలిజా. నేనుముందుగా
చచ్చిపోతాను. నేను స్వతంత్ర్యము పొందుతాను లేదా మృతి
పొందుతాను.

“నీవు ఆత్మహత్య చేసుకోవగదూ?”

అది చేసుకోవాల్సిన అనవసరములేదు. ఇహ చిక్కిపోతే వాళ్ళు ముందుగా చంపేస్తారు. కాని సదికి దక్షిణాన నన్నెప్పటికీ వారునున్న అమ్మలేను.

“ఓజార్జి నాకోసమైనా నీవు జాగ్రత్తగాచేయి. తప్పు చేయవద్దు. నిన్ను న్యధబెట్టుకోకు. ఇంకొకరిని బాధించకు. నీవు వెళ్ళకతీరదని తెలుస్తున్నది. జాగ్రత్తగావెళ్ళు. భగవంతుని సహాయముకోసము ప్రార్థించేయి”.

“సరే ఎలిజా నేను చేయబోయేది ఇది. మా యజమానినద్ద మామూలుగా పనిచేస్తూ ఉంటాను. ఈలోపలనే అన్ని సద్దుకుంటాను ఒకవారమురోజులలో నేను పారిపోతాను. నాకోసము ప్రార్థించేయి. ఎలిజా భగవంతుడు నీ ప్రార్థనను నింటాడు.”

“నీవు నీరక్షణకోసము భగవంతునిని ప్రార్థించుజ్జా. ఆయనయరమ సమ్మకముంచి వెళ్ళు. నీవు తప్పమార్గాన పడవు.”

“సరే వెళ్ళినస్తాను” అని జార్జి ఎలిజామొక్క చేతులను పట్టుకొని ఆమె ముఖములోనికి చూస్తూ అన్నాడు. వారు నిశ్శబ్దముగా నీలుచున్నారు. కళ్ళనీళ్ళు కారుస్తు చినది మాటలు చెప్పుకున్నారు. యెస్సెకో యేమో మరల ముఖాలు చూచుకోటముగదా.

ఒక నాటి సాయంత్రము—

షెల్లీగారి ఇంటికి దగ్గరగా ఒక చిన్న చెక్క ఇల్లున్నది. రైలుపెట్టెనంటి ఆ ఇంటి ముందు చెక్కని పూల తోట, మంచి ఫలనృక్షము లున్నవి. అల్లుకొన్న పాదులలో ఆ చెక్క ఇల్లు గోడలు కనిపించకుండా కప్పబడి యున్నవి.

ఆ ఇంటిలో ఆతని భార్య యగు 'కోలీ' యేదో పని తొందరలో ఉన్నది. యజమాని ఇంటిలో, ముఖ్యమైన నంట మనిషి కనుక తన ఇంటికి యెప్పుడు నండిన నంటకమె తెస్తూ ఉండేది. ఆ రోజునకూడ మిగిలిన పని ఇతర పని వాళ్ళకి నదలి, తన ఇంటాయనకు నడ్డన చేయడానికి నచ్చినది. ఆమె నిప్పునద్ద కూర్చున్నది, ఆమె నల్లని ముఖము, ఆ తెల్లని తలపాగా క్రింద ప్రకాశిస్తున్నది. కోలీ నిప్పుమీద రొట్టె కాలుట చూచి యెంతో గర్వపడినది. ఆ జిల్లాలో ఆమెతో పోల్చితగినవారు లేరు. బాగా బలిసిన తన బుగ్గల నూపుతూ ఇతరులు తన ననుకరించి యెలా ఓడిపోయారో, ఆ కథలన్ని చెబుతుండేది.

టాము పిల్లలు ఆ గదిలో ఒక మూల నల్ల గ్రుడ్లు మెరుస్తూ, బుగ్గలు ప్రకాశిస్తూ ఉండగా ఓ మూలనున్న

జెంచిమీద కూర్చున్నాను. హఠాత్తు నడవటానికి ప్రయత్నము చేస్తున్న ఓ పసిపాపకో ఆడుకుంటున్నాను. బల్లమీద వెల్లగుడ్డ పరిచి, శుభ్రమైన కప్పులు సాశక్లండుటచేత, అది భోజనాల వేళయని తెలుస్తున్నది. షెల్వీగారి పొలములో పనిచేయు టాము చాలా మంచి పసినాడు; ఆ బల్లనంద కూర్చున్నాడు. ఆతను చాల లావుగా ఉండి కండలు తిరిగిన ఆఫ్రికా జాతీయుడు, ఆతనిలో సుతీక్షణమైన జ్ఞానము, సదభిప్రాయము, దయ సామరశ్యములు కరడు గట్టినవి. ఆతని యందు సర్వత్ర శీవి గౌరవము కనిపిస్తున్నది. ఆతనిలో వినయము, నిరాడంబరము, నిదానము ప్రకటితమవుతున్నవి.

ఆతను బల్లమీదనున్న పలకమీద జాగ్రత్తగా దిద్దుచున్నాడు. అక్షరములు గాబోలు చూచి వ్రాస్తున్నాడు. టాముకు షెల్వీగారి పెద్దకుమారుడైన జార్జియె ఉపాధ్యాయుడు.

“కోలీ, నాకు ఆకలిగా ఉన్నది, ఇంకా కొట్టే కొట్టే లేదా” అన్నాడు జార్జి.

“అయిపోవచ్చింది, అయిపోవచ్చింది”, ఉడుకుతున్న పాత్రనుండి మూతదీస్తూ “బాగానే కాలింది” అన్నది కోలీ. కొద్ది నిమిషాలలో కోలీ బల్లమీద చక్కగా కాలిచ్చిన కొట్టెను బెట్టినది. అందరు భోజనము చేసిరి.

“రండి జార్జిగారు, అన్నిటికన్న మంచిదే, మీకు తీసి దాచి ఉంచినాను” అన్నది కోలీ. చివర ఆడుకుంటున్న పిల్లలకు కొన్ని ముక్కలు తుంపి ఇచ్చి, జార్జి షుష్టుగా భోజనము చేసినారు. భోజనము అయిన తరువాత టాము జార్జి అక్కడనున్న చెక్కబల్లమీద కూర్చుండి. ఇంతలో కోలీ, చిన్నపిల్ల, ఆ ఇద్దరు మొగపిల్లలు భోజనము చేసిరి. వాళ్ళు ఒకరి నొకరు చూచుకొని నవ్వుకుంటూ, పిల్లలలో పాటు ఆడుకొనుచుండిరి. ఇంతలో కోలీకూడ వీరితో నచ్చి చేరింది. ఆ చిన్నపిల్ల టాము కాళ్ళమీదుగా మోకాళ్ళ మీదికి యెక్కి కూర్చుని టాము ముక్కు జుత్తు లొగగ అది అందరకు నవ్వు పుట్టించింది.

“చాలా తెలివైనదేనే” అని ఆ పిల్లను బాజాలమీదికి యెత్తుకొనెను.

“ఇదిగో అబ్బాయిలూ” అన్నది కోలీ “పిల్లలు పోయి పడుకోండిరా. మనము ఈ రాత్రి సభచేస్తాము గనూ” జార్జిగారు, ఈ రాత్రి మీరు మా కోసము యేదైనా గ్రంథము చదవండి.

ఇంతలోనే కొన్ని కుర్చీలు తెచ్చివేశారు. సమాజపు భక్తు లందరూ లోనికి వచ్చారు. వారందరు షెల్ఫీగారి డేత్రముపై పనిచేయువారై; ఇతర డేత్రములనుండి బహు కొద్ది మంది మాత్రమే వచ్చిరి. ఆ గది అంతా ఇట్ట నిండి పోయినది. సభ మొదలు పెట్టారు. అంతా ఆ పాడిన

పోతులు బాగున్నాయన్నారు. పెద్ద గొంతులతో దేవుని
స్తుతించుచు వారు భజన కీర్తనలను పాడిరి, ఆ స్వర్గ సుఖము
లకై దేవుని స్తుతించిరి. అలా సంకీర్తనము చేస్తున్నపుడు
ఈ ప్రాపంచక బాధలను మాసిన బట్టలనలె వారు విడిచి
పెట్టిరి. బైబిలులోనుండి ఒక భాగము జార్జి తీసి చదివెను.
భగవద్గీత చేశాడు. అక్కడున్న హరిందరికి టాము
నాయకుడు. ఆతని యజ్ఞ ప్రసక్తనకు సమ్మతమునకు హరిందరు
ఆతనిని గౌరవించేవారు. అందుచేతనే భజన చేయునపుడు
గూడ ఆతని నాయకత్వమును అనలంబించిరి. బైబిలులోని
సాక్ష్యములు ఆయన ప్రార్థనలకు జీనమిచ్చేవి; ఆతని ప్రార్థ
నలనల్ల అక్కడున్న హరిందరు భగవంతుని సామీప్య ఆనం
దమును పొందేనాడు.

ఇలా ఇక్కడ ఇది, టాము చెక్కపెట్టె ఇంటిలో
ప్రార్థన జరుగుతుండగా, అక్కడ యజమాని ఇంట్లో ఒక
విపరీతమైనది జరిగినది. బల్లనద్ద షెల్వీగాడు, ఆ షెల్వీగాడు
ప్రతాలు పట్టుకు కూర్చున్నాడు. “ఆ ఇదిగో” అన్నాడ
వ్యాపారి. అమ్మకపు రసీదు ఆ ప్రతాలను షెల్వీ అయిష్ట
తతో విదానముగా సంతకము చేసినాడు.

“నరే ఇహ అంతా పరిష్కారమైనట్లే” అన్నాడు
షెల్వీ. “ఏమిటి షెల్వీ నీకేమీ సంతోషముగా ఉన్నట్లు
లేదే.

మీరు టామును ఆతనికి తగిన వసతి యున్నగో లేదో
తెలుసుకోకుండా అమ్మ సన్నాదుగదూ ఆనాడు.

“సరే, మరి మీరే వాని సమ్మారు” అన్నాడు స్ట్రాఫీ
నా చేతనె నది నేను చేసాను. మీకేమీ భయ మనసరము
లేదు. నేను కూడ నీగోల యెడ కఠినముగా ఉండను.

ఈ సముదాయంపునల్ల షెల్వీగారికి మనసు కష్టము
తోచినది. ఆ వ్యాపారి మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

4

ఆ రోజు రాత్రి షెల్వీ దంపతులు యేకాంతముగా
తమ గదిలో మాట్లాడుకొను చున్నారు. యజమానురాలు
“ఎవరండీ ఇవ్వాలి యెనరో మిమ్మల్ని చూడాలని వచ్చా
రట? యేమిటి నీగో వ్యాపారా? దాని కేమిగానీయండి
ఆ ఎలిజా చాల ఆదుర్దాపడినది. మీరేమీ హరీని అమ్మే
స్తారన్నది. ఆ అదంతా అబద్ధములేవే, ఆయనెప్పుడు
అటునంటిది చేయును; మా పనివాళ్ళను నేము అమ్మము
లేవే” అన్నాను.

“చూడు ఏమిటి” అన్నాడామె భర్త. నేను అలాగె
అనుకున్నాను, కాని ఈ మధ్య నాకు డబ్బు నష్టమై
పోయింది. ఆ షెల్వీగార్కి చాల అప్పుపడి పోయాను.
ఎలాగయినా తీరుద్దామని డబ్బు కోసము, యాతన పడ్డాను.

కాని యేదీ తగినంతగా దొరకలేదు. అందుచేత టామును హైలీ వ్యవహారము పైసలు చేయడానికి అమ్మక తప్పలేదు.

“ఏమిటి ! టాముని, మన సమ్మకమైన టాముని, అమ్మటయా ! అయ్యో ! తన యానజ్జీనము మనకై భార పోశాడే! వంద సారులు స్వాతంత్ర్య మిస్తానని మీరు అనలేదు. అయ్యో హెరీ ? పాపము ఎలిజాకు వాడు ఒక్క కొడుకాయెనె !”

“ఎమిటీ, నీనల్లా బాధపడుతానని, నాకు తెలుసు” అన్నాడు హెరీ.

“అంతకష్టమొస్తే, పోనీ డబ్బియ్యక పోయారా ? అయ్యో ఆ నిర్భాగ్యులను సత్కృత్తిస్తున్నారే, నా చేతనైన సాయము నేను చేస్తాను అన్నానె. నేనె వారికి చదువు చెప్పాను ఆదరించాను. ఒక క్రైస్తవ మతనలె ఎలిజాను తయారుచేశాను. దానికి తన పిల్లలకు చదువు చెప్పుకోమన్నాను. వాళ్ళ ఆయురారోగ్య విశ్వరూపాలకై భగవంతుని ప్రార్థించమన్నాను. ఆత్మయే ప్రపంచకసుఖోధన ఆయురారోగ్య భాగ్యములకన్న అధికమన్నానె. ఇహ వాళ్ళు నన్నెలా సమ్మతారు ! డబ్బుకోసము హెరీని మనము ఇలా అమ్మివేస్తే” అన్నది ఆ యజమానురాలు.

“ఎమిలీ నేనేమి చేయను. నేను పీల్చిద్దరిని అమ్మకండా ఉన్నట్లయితే, మిగతా వాళ్ళందరిని అమ్మివేయనలసి

వచ్చేది. మరి అదేమంత మంచి పని అంటావా ?”
అన్నాడు.

బహు దుఃఖముతో షెల్బీ భార్య ఆతని నైపుకు తిరిగినది. “ఇదే బానిసత్వముపై భగవంతుని అభిశాపము. ఇది పాపిష్టిది బహు క్రూరమైనది, యజమానికి బానిసకు ఈ శాపము తప్పక తగులుతుంది. బానిసలను ఉంచుకోటమే మహా పాపము. ఇది తప్పు. భగవంతుని కరుణాదృష్టితో తప్పు. మీరు ఇదిగో నా గడియారము, నగలు, అంతా తీసుకోండి. అదంతా అమ్మి అయినా, పాపము ఆ హెరీని రక్షించండి.

“నేను విచారపడుతున్నాను, ఏమిలీ, కాలము వించి పోయినది. హైలీ రసీదు వ్రాసి ఇచ్చాడు, పీల్చిద్దరిని తీసుకుపోవడానికి రేపేవస్తాడు. నేను మటుకు ఆ టాము ముఖము చూడలేను. ఆతనికి వీణోక్తిలివ్వలేను, నేను గుజ్జమెక్కిముందుగా వెల్లిపోతాను. నేకు వాళ్లు వెల్లిపోవడము చూడలేను. నీవు ఎలిజాను నూరముగా బయటకు తీసుకుపోదాసిని హెరీని చూడనియ్యకు.

“లేదు లేదు—నే నిక్కడే ఉంటాను. హాళ్ళ యజమానురాలనై హాళ్ళ కొచ్చిన ఈ దుఃఖములో పాలు పంచుకొంటున్న దన్న భావము గల్గిస్తాను. భగవంతుడా మమ్ము క్షమించు ! అన్నది షెల్బీగారి భార్య.

ఎలిజా ఈ సంభాషణ జరగక పూర్వమే యజమాను
 రాలివద్దనుండి శలవు తీసికొని తన గదిలోనికి పోయినది.
 ఆమె తన భయాలవల్ల మిక్కిలిగా పీడింపబడుతున్నది.
 ఆమె తలుపు అనంతరగా నిలుచున్నది. నాళ్ళు చెప్పకొను
 చున్నదంతా విన్నది, తాను వినాల్సిన దంతా విన్నది.
 అక్కడ నుండి తరువాత తన చిన్న గదిలోనికి వెళ్ళినది.
 అక్కడ నోరీ, పసివాడు వంచి నిద్ర పోతున్నాడు.
 “నాయనా నిన్ను అమ్మేశారురా, కాని అమ్మ నిన్ను
 రక్షిస్తుంది” అన్నది ఎలిజా. ఒక కలము కాగితము తీసు
 కొని త్వరగా వ్రాసినది. “ప్రియమైన అమ్మగారీ, అమ్మ
 గారు నన్ను అవిశ్వాసురాలుగా భావించినట్లు. ఈ వేళ
 నాల్గి మీరు చెప్పినదంతా విన్నాను నా పిల్లవాడిని
 రక్షించుకోటానికి నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. మీరు నన్ను
 శోధించండి. మీ సహృదయాన్ని భగవంతు డాక్టర్వదిస్తాడు.”

త్వరగా తన బట్టలన్ని మూట గట్టుకున్నది. హోరీకి
 సచ్చిన బొమ్మలు మూటకట్టుకొని, శాలువ కప్పుకొని,
 హోరీని తేపి, మాట్లాడవద్దని చెప్పినది. అది శీతాకాలము
 గనుక వానికి వెచ్చని ఉన్ని బట్టలు తొడిగినది. “ఊరుకో
 హోరి, ఒక దుర్మార్గుడు నిన్ను ఎత్తుకోపోతాడుట, అమ్మ
 నిన్ను రక్షిస్తుందిలే.”

ఆమె తలుపు తెరచినది. నిదానముగా నరండాలోనికి
 నచ్చింది. దొడ్డివైపునుండి, టాము చెక్క ఇంటికి వచ్చి,
 ఆశని కిటికీ తలుపు కొట్టినది. టాము తలుపు తెరచినాడు.

భగవంతుడు నిన్ను రక్షిస్తాడు, ఎలిజా ఏమిటే ఏమి జరిగినది ?

“నేను హెరీతో పారిపోతున్నాను. అయ్యగారు అమ్మేశారు. అవును నిన్ను గూడా, టామ్స్ రేసే ఆ వ్యాపారినచ్చి నిన్ను గూడ తీసుకుపోతాడు.”

టాము మెదలక కదలక నిలుచున్నాడు. తను విన్న దేమిటో అర్థము చేసుకోలేక.

“దేముడా కరుణించు!” అన్నది కోలీ “టాము చేసిన దేమి స్వామి”

“టాము ఏమి చేయలేదు. ఆ ఆసామికి అయ్యగారు డబ్బియ్యలేక పోయినారు. అందుకని మిమ్మల్నిద్దరిని అమ్మేశారు. కాని అమ్మగారు నిజమైన క్రైస్తవురాలు, దేవత కూడ. ఆమెను నదలిపోవాల్సి వచ్చినది. కాని నే నేమి చేస్తాను.” అన్నది ఎలిజా.

“సరేలేనయ్యా” అన్నది కోలీ “నీవు కూడా పో, కాని దక్షిణాన మటుకు అమ్ముడు పోకండి. అక్కడ నీగోలను తన్నుతూ, అన్నముపెట్టక మాడ్చి చంపేస్తున్నారు. నీ బట్టలన్ని సర్దుతాను ”

టాము ఆమె నంక నిదానముగా చూచాడు. “లేదు నేను పారిపోబోవటములేదు. ఆమె కంటె, వేరే గత్యం

తరములేదు. కాని అయ్యగారు నన్ను అమ్మివేస్తే ఇతను
 లెనా రక్షింపబడుతారు. నే నీ బాధను భరిస్తాను. నేను
 అయ్యగారి మాట యెప్పుడు తీసివేయలేదు. ఇప్పుడు తీసి
 వేయబోనటములేదు. అయ్యగారి తప్పేమీలేదు. అయ్య
 గారే నీవిషయంలో అంతా జాగ్రత్తగాచూస్తారు. కోర్కీ..."
 అన్నాడు టాము. ఆ నిద్రిస్తున్న పిల్లలనుచూచి నిగుచుకు
 పడి వాళ్ళి ప్రక్కనె దుశ్శించాడు.

“ఇంకో మాట, ఇవ్వాలే మా ఆయన పారినోటా
 సన్నాడు. అనకాశముంటే నేను కూడా పారినోయూసని
 చెప్పు. నేను కెనడా చేరడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఆయనకు
 నా ప్రేమ తెలియచెప్పు. ఆయనను ఈ జన్మలో కలుసు
 కోకపోతే స్వర్గములోనన్నా కలుస్తానని చెప్పు” అన్నది
 ఎలిజా.

ఇంకా కొన్ని చినరి మాటలు చెప్పి, టాము కోర్కీను
 తన కిచ్చిన ఆశీర్వాచన వాక్యములు చెవులో గింగురు
 పుంటూ ఉండగా, కన్నీళ్ళతో, ఎలిజా నిల్చిపో చంకలో
 ఇరికించుకొని మెదలకుండా వెళ్ళిపోయినది.

ఆ మరునాటి ఉదయముననె, ఒక రంగుజాతి పిల్ల
హాడు, షెల్వీ దంపతుల గదిలోనికి, ఫలహారమునకు
పూర్వము, వేడినీరు తీసికొనివచ్చెను.

‘ఆండ్రి’ అన్నదా యజమానురాలు ‘కాస్త ఎలిజాను
రమ్మని చెప్పదూ!’ అన్నది తనలో పాపముగదా అను
కున్నది.

నెంటనే, ఆండ్రి వెళ్ళి ఆశ్చర్యముతో తిరిగివచ్చెను.
“దేముడా, అమ్మగారు ఎలిజా అలమారంతా తెరచి
ఉన్నది, ఆమె నస్తువులు ఇటునటు పడి ఉన్నవి. చూడగా
ఆమె ఇప్పుడే వెళ్ళిపోయినట్లున్నది.” అన్నాడు.

షెల్వీ దంపతులు నీజము తెలుసుకోగల్గారు, ఆండ్రి
అంటే ఆమె వెళ్ళిపోయినదన్నమాట అని అన్నాడు షెల్వీ.
“ఇదంతా భగవంతుని కృప” అన్నది షెల్వీచితి. “నేను అదే
అనుకుంటాను” అన్నది.

షెల్వీచితి ఎలిజా హోరీలు తప్పించుకుపోయి, సుఖ
పడుతారుగదా అని ఆనందించినది. కాని షెల్వీగారికిది
కోపకారణ మాయెను. ఆ వ్యాపారి తనేదో ఆమె పారి

పోనటానికి సహాయపడ్డాడని అపార్థము చేసుకుంటాడనుకొని కోపగించు కున్నాడు షెల్బీ.

ఆ ఇంటిలో అంతా గందరగోళముగా ఉన్నది. పని వాళ్ళందరూ ఇటుచటు పరుగులు పరుగులు జరిగిన దానిని గూర్చి చెప్పుకుంటున్నారు. ఇంతలో ఒక డజను పిల్లగాంధు ఈ వార్తను హైలీకిగూడ అందించారు. ఈ వార్త విని వినటముతోనే, హైలీ మహా కోపముతో షెల్బీ ఇంటికి వచ్చినాడు. షెల్బీ అది పారిపోతే నాదేమి బాధ్యతలేదు, కానా లిసినస్తే నా గుఱ్ఱాలను దీసుకొని వెళుకోమన్నాడు. ఈ లోపల హైలీని భోజనానికి లేనమని ఆహ్వానించినాడు. వాళ్ళు భోజనశాలలో ప్రవేశించగానే షెల్బీనతి, యేదో కుంటి పాకుచెప్పి ముఖము తప్పించినది.

పనివాళ్ళందరూ ఎలిజా పారిపోయిందని, టాముకూడా పారిపోతే పోనచ్చునని విన్నారు. అందులో ఒకనల్లటి నీగ్రో అయిన శ్యాము “ఏమిటామనకు టాము స్థానములో నిలిచి, పెద్ద పనివాడయ్యే అదృష్ట మున్నదా!” అని సంబరపడి, తనలో తానే ఆశ్చర్యపడినాడు. అయినా కాని చెడ్డగాలికి తిరిగితే అందరికి జబ్బేకదా అనుకున్నాడు.

‘యేయ్ శ్యామ్ అయ్యగారు గుఱ్ఱాలను సిద్ధము చేయమన్నారు హైలీగారితో కలిసి ఎలిజాను పట్టుకోవాలట’ అని ఆండ్రి కేకవేసి చెప్పాడు.

శ్యాము “సరే మంచిదే, ఇప్పుడే గుఱ్ఱాలను తేస్తానుగా” అన్నాడు.

“అవునుగాని, మళ్ళీ ఆలోచించుకో, అమ్మగారికి పట్టుకోవటము ఇష్టములేదు” అన్నాడు ఆండీ.

‘అల్లాగా’ అన్నాడు శ్యాము ‘అయితే నా కొదిలేయ్’ అని గుఱ్ఱాలను తీసికొనిరాబోయినాడు. ఆ గుఱ్ఱాల కొట్టములోనికి రెండు గుఱ్ఱాలను నాడు మీద ఉరికించాడు. ఇంతలో దగ్గరనే ఉన్న హైలీ గుఱ్ఱము గుఱ్ఱాలనాడు చూచి యెగిరినది.

‘ఆగండె కట్టేస్తాను’ అని శ్యాము గుర్రాలను కమ్మిపో చెట్టిన కొట్టాడు. కనిపించకుండా గుఱ్ఱము వీపును నిమిరుతున్నట్లే నిమిరి ఒక కోసు ఇనుపముక్కను దోపినాడు. అప్పుడే షెల్బీ భార్య శ్యామును పిలిచింది. “చూడు శ్యాము నీవు అయ్యగారి గుర్రాల నిషయములో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. నాటిని ఉరికి ఉరికించేస్తా ముమా?” అన్నది.

‘అట్లాగేలేండి అమ్మగారు’ అన్నాడు గ్రుడ్లు గిర గిరా ద్రిప్పుతూ శ్యాము.

హైలీ బయటకు రాగానే టాము గుర్రాన్ని పట్టుకున్నాడు.

“అదేను కుర్రాళ్లలారా” అన్నాడు హైలీ ఇక ఒక్క తక్షణము నృధాకారాదు అని యెగిరి దూకున గుట్టమొక్కాడు. ఆ చిన్న కోసు ఇనుపముక్క గుట్టము శరీరములోనికి దిగబడినది. గుట్టము గాబరాతో యెగిరి దుమికినది. ఆ దొరగారిని క్రింద పడ్రోసి పరుగెత్తుకొని పోయినది. శ్యాము దాని నెంబడి పరుగెత్తెను. ఇంతలో ఆండ్లీ ఇతర గుర్రాలను నిప్పేశాడు. అవి మొదటి దాని నెంబడిబడి పారిపోయాయి. ఆ ఇంటిల్ల పాది గుర్రాలనెంటు పరుగెత్తును అనుకున్నాడు. హైలీ చిరాకుతో నరండాలో నిలుచున్నాడు.

... మూడు గంటలయిన తరువాత ఆ మూడు గుర్రాలను పట్టుకొని శ్యామ్ ఆండ్లీలు తిరిగి వచ్చిరి. అవి తిరిగి తిరిగి అలసిపోయినవి. హైలీ తక్షణము బయలుదేరునా మన్నాడు. శ్యాము గుర్రాలు సేద తీర్చుకోవాలెనని అన్నాడు. ఇదంతా కిటికీ తలుపుగుండా గనునిస్తున్న పెట్టి సతి వచ్చి హైలీని భోజనాని కుండమన్నది. నెంటనే వంట నునిషిని వడ్డించమన్నది.

శ్యాము ఆండ్లీలు గుర్రాలను కొట్టములోనికి తీసికొని పోయిరి.

“చూశానా అమ్మగారి కేది ఇష్టమొ నాకు వేలి యదా. రా ఇంట్లోకి రా చూసుకోమరి. అమ్మగారు మనకు మరి మరి వడ్డిస్తారురా.” అన్నాడు శ్యాము.

ఆ ఎలిజాకన్న దురదృష్టవంతురాలిని ఊహించండి, టాముయొక్క చెక్క ఇల్లు నదలిపెట్టిన ఎలిజాను, సీడితురాలిని ఎవరైనాసరే ఊహించగలరా? హోరీ నడనగలిగినవాడే, కాని ఆతల్లి భయమునల్ల వానిని తన చేతులలోనే నిద్రబుచ్చు కునేది. అంతట గాఢాంధకారము వ్యాపించినది. బయట బాగా చలిగాడిండి గడ్డకట్టుకు పోతున్నది. ఆమెకు తనమనసు లోని భయమునల్ల పిల్లవాడు బరుననిపించుటలేదు. ఆ తల్లి సగముదూరము నడిచేది, సగముదూరము పరుగులెత్తేది... పైనున్న పరమహితుడగు దేవుని “భగవంతుడా రక్షించు దేవుడా బ్రతికించు! అంటూ ప్రార్థించుకుంటూ పోతూ ఉండేది. ఆ షగటి వెలుతురు ఆమెను ఆమె పాత ఇంటి నుంచి యెన్నో మైశ్యదూరము చేసేది. ఆజ్యోతి ఆమెకు పరిచయమైన ప్రతిప్రదేశమునుండి ఆమెను దూరముచేస్తున్నది.

జనసమర్థముగా ఉన్నచోట్ల ఇళ్ళు ఎక్కువగా ఉన్న చోట్ల హోరీని దింపి నిదానముగా నడిపించేది. ఆమెకు తనను ఎవరు గనునించుట ఇష్టములేదు. మధ్యాహ్నము ఆమె చెట్టుచే కప్పబడిన వాగుదగ్గర ఆగి, పిల్లడికి సంచితోనుండి యింత అన్నము తీసిపెట్టి ఇన్ని మంచినీళ్ళు త్రాగపట్టింది. మధ్యాహ్నము తానొక షేత్రమునద్ద ఆగి ఇంత భోజనము కొని తిని విశ్రమించినది. ఆమె ఉద్దేశ్యమల్లా ఓహోయోనదీ

ద్వారాననున్న గ్రామానికి చేరి, అక్కడనుండి ఓహియో గ్రామము చేర నుద్దేశించినది. అంతకుమించి ఆమెకు యే ఊహ లేదు, ఇహ ఆ తరువాత ఆమె దైనముమీద భారము వేసినది.

ఎమిలీ సూర్యాస్తమయానికి ఓ గంట పూర్వమే ఆ నది నద్దకు చేరినది. ఆమె రక్షణకు ఆనది ఒక అడ్డుగా ప్రవహిస్తున్నది. అప్పుడే వసంతకాలము ఆరంభమైనది. నదినిండా నరదనీరు, మంచుతో నింపబడి యున్నది. పెద్ద పెద్ద మంచురాళ్ళు ఎదురుగా నది ఒడ్డునే ప్రవాహము వెంబడి మేర వేయబడి యున్నవి. ఆమెను రక్షించు భూమిని చేరుటకు అడ్డుగా, ఒక భయంకర ప్రవాహము తరంగాలతో పడుతూ లేస్తూ మంచుతో నిండియున్నది. పడవను పోవీలు లేకుండా చేయు ఆ మంచురాళ్ళను చూచి ఆమె భయపడినది. ప్రక్కనున్న సత్రములో ఒక పడవ సహాయము కోసము అడిగినది.

“అయ్యా అనవలకు దానుటకు బల్లకట్టు లేదండీ” అని ఎలిజా అడిగినది.

“నిజముగా లేనేలేదు, నరదలవల్ల బల్లకట్టు పోవటము లేదన్నది. ఆ సత్రపునాని పెండ్లాము. ఆమె ఎలిజా నంకచూచి యెంతో అలిసిపోయినదని తెలుసుకున్నది. ఆమె ఫిల్లవాడిని ప్రక్క గదిలోనికి తీసుకుపోయి, కొంచెము విశ్రమించు అమ్మ అన్నది. ఆ గదిలోనే ఎలిజా హారీని నిద్రపోవటానికి పక్క మీద పడుకోబెట్టినది. కాని ఆమె నిద్రపోలేక పోయినది.

ఆ కిటికీ ప్రక్కనే నిలువబడి తనను, తన రక్షణస్థానాన్ని విడదీసిన ఆక్రోధముతో ఉరుకు ప్రవాహముపై క్రోధముతో దృష్టి సారించినది.

అన్నట్లు ఈమెను వెంటడించిన వారి సంగతేమైనది? అచ్చట షెల్వీరతి బోజనము తయారై నడన్న దేగాని అంతా అపసవ్యమేయైనది. నంటచేసే కోలీ నంట త్వరగా కానీయలేదు. పులుసు కాచిందేకాని అంతా చెయ్యిజారి పోయినది. మళ్ళీ పెట్టి కాచాల్సి వచ్చినది. అందుకుకోడు దురదృష్టవశాత్తు కడనతో నీరు తెస్తున్న కుట్టవాడు కుండకోసకోపడ్డాడు. మళ్ళీ బావికి పోవాల్సినవచ్చినది. అక్కడి పనివాళ్లందరికి ఇవాళ అమ్మగార్కి పని తెమలటము ఇష్టములేదు అనే అభిప్రాయము గల్గినది. ఆలశ్యమైనందుకు హైలీ అటు నీటు ప్రచారము చేస్తున్నాడు.

షెల్వీగారు టామును తనింటికే పిలిపించారు. ఆతనితో “టామ్ నేను షెల్వీగారికి ఆయన కావాలని కావాలని కోరినప్పుడు నీ విక్కడ కోనియెడల వెయ్యి డాలర్లు ఇస్తానని నాగ్దానము చేసినాను. కాని ఈ రోజు మటుకు నీ కిష్టము వచ్చినట్లు చేయడానికి సెలవిచ్చాను” అని అన్నాడు.

టాము “అలాగేనండి అయ్యగారు అని అన్నాడు.”

ఇంతలో హైలీ “అట్లాంటివేమీ నా దగ్గర సాగవు, నీ యజమాని నిన్ను నమ్మినట్లు నిన్ను నేను నమ్మను.

‘అయ్యా’ అన్నాడు టాము నిటారుగా నిలుచుండి
 “పెద్దమ్మగారు మిమ్మల్ని యెత్తుకోడానికి నా చేతి కిచ్చినపుడు
 నే నెనిమిదేళ్ళ నాడిని. అప్పుడు మీరు నురి చిన్నోరు.
 అప్పుడు మిమ్మల్ని జాగ్రత్తగా చూస్తానన్నాను. ఇప్పుడు
 గాదు, అప్పటినుంచి మీ నిషయమై యెప్పుడైనా అజాగ్ర
 తగా ఉన్నానా, నురి కైస్తవ మతం దీసుకున్నప్పటినుంచి
 యేమైనా మీ మాట తప్పానా?”

షెల్బీగారి కంట్లో నీరు గిట్టిన తిరిగినది. “నీ వెంత
 మంచివాడివి. ఇది నిజమో అబద్ధమో భగవంతుడే యెరు
 గును. ఇప్పుడు నేను సహాయము చేయాలనుకున్న ప్రపంచ
 మెత్తు ధనమిచ్చినా నేను కొనలేను.”

“నేనే కైస్తవపురాలనైతే నాకు డబ్బు కొరకగానే
 నిన్ను నేను మళ్ళీ కొనుక్కుంటాను” అన్నది షెల్బీగారి.

భోజనమైన తరువాత శ్యామ్ ఆండ్రిలు సెలకడానికి
 మళ్ళీ గుడ్డాలు తెచ్చారు. యేమాత్రము ఆలశ్యము
 చేయకుండా ఆ ఇరువురి సేనకులతో షెల్బీ గుడ్డాలపై,
 హైలీ స్వారీచేయుచూ పోయెను.

“నేను ఆ సరాసరి రోడ్డుమీద నది గట్టుకు పోతాను,
 నీగ్రోలంతా ఈ మార్గాన్నే పోతారు” అన్నాడు హైలీ.

‘అదే సరే నది’ అన్నాడు శ్యామ్. “ఆ నదికి రెండు దోన లున్నవి—రాజమార్గము ఒకటి, ఊంక మీదుగా ఒకటి. అయ్యగారు యే మార్గాన వెళ్తున్నారు? ఎలిజా ఊంకమీదుగా వెళ్ళిందేమో ఆ మార్గాన తక్కువ మంది జనం వెళ్తున్నారు.”

హైలీ ఆలోచించాడు. శ్యామ్ను నమ్మటమో నన్నక పోనటమో ఆతనికి పాలుపోలేదు.

“అట్లాగేనండి అయ్యగార్కి యెట్లా యేది మంచిదనితోస్తే మాకు అదే” అని శ్యామ్ అన్నాడు. మళ్ళీ ఆలోచించిచూస్తే.

హైలీ “అది యెవ్వరు వెళ్ళని మార్గాన్నే వెళ్ళి ఉంటుంది. నారు చినరకు ఊంకమార్గాన్నే వెళ్ళి వెతక నిశ్చయించారు. కొన్ని మైళ్ళు వెళ్ళిన తరువాత శ్యామ్కు అది మూసివేశేశాడని గుర్తుకు వచ్చినది; కాని హైలీ వానిని నమ్మలేదు; యేమైనా సరేనని వాళ్ళు ఆ బాటదారిన వెళ్ళి నారు. ఒక గంటైన తరువాత వారు రోడ్డుచినరకు వచ్చారు ఇహ పోనడానికి వారికి మార్గము కనిపించలేదు.

“చూడండి అయ్యగారు అప్పుడే చెప్పానుగదండి నారి బాగుండదని మూసేశారని” అన్నాడు శ్యామ్.

హైలీ కోపముతో వెనుదిరిగి రాజమార్గము మీదుగా గుట్టాలను త్రోవబట్టించారు. పై కారణములనల్ల ఆరైతులు, ఎలిజా వచ్చి చేరిన తరువాత ఓగంట ఆలశ్యముగా ఆ ముగ్గురు

ధైర్యములు, ఆ గ్రామానికి వచ్చారు. ఎలిజా కిటికీనద్ద నిలుచున్నది. అప్పుడు శ్యాము ఆమెను చూచాడు. అప్పుడే ఆతనికోపి ఎగిరిపోగా పెద్ద అరపు, అరచి దానినెంట గాడు దీసెను. ఈ శబ్దముతో అదరిపడి ఎలిజా ఆతనిని చూచెను. ఆమె గదిలోనే నదివైపుగా ఒకప్రక్క తలుపున్నది. ఒక్క క్షణములో తన సిల్లాడిని చంకనేసుకున్నది. తలుపుగుండు పరుగెత్తి నదిలో పడినది. ఆ శ్యాపారస్థుడు ఎలిజా నదిలోనికి ఉరుకుతోండడము చూచాడు. ఒక్క అరుపు అరచి గుఱ్ఱమును దాటించి అండ్లీ శ్యాములు నెనుకరాగా ఆమె నెంటబడి పరుగెత్తెను. ఎలిజా ఆనీటి జాలునకు రాగానే ఆమె నెనుక నె పైలీ ఉన్నాడు. ఆమె ఒక్కనడినఎగిరి చెంగున దూకి ఆ నడి ప్రవాహమున బడినది. ఆ ప్రవాహముపైన మంచుగడ్డలున్నవి. అందులో మంచుగడ్డలు వేగముగా గదలుచున్నవి. కాని ఆమె నెరచి ఆగలేదు. ఒక గడ్డమీద నుంచి ఇంకొక గడ్డమీదికి ఆమెఋట్లు చిరిగేనరకు దుమికెను. ఆమెపాదాలు కోసుకొని నెత్తురు గానెను. నెత్తురు అడుగులు ఆమెబొటను సూచించుచుండెను. ఆమెకు శక్తి భగవంతుడే ప్రసాదించెను. ఎలిజా ఓహియోనది అనతల గట్టుననున్న ఓహియోరాష్ట్రము చేరేనరకు ఆమె యేదీ గమనించలేదు. దేనినిగూర్చి ఇంక, యోచించనేలేదు. అనతల గట్టు వైపున నున్నస్వక్తి చేయిఇచ్చి సహాయము చేసెను.

“నీ వెనరమ్మా చాల ధైర్యమైన స్త్రీవి” అన్నాడు. ఎలిజా ఆతనిని గుర్తుపట్టెను. ఆతను ఇదివరకు ఈమెకు పొరుగింటాయనయె.

“ఓ పిమ్మిక్ గారా” అన్నది ఎలిజా “అయ్యానన్న రక్షించండి. ఈ పిల్లవాడిని బ్రహ్మకించండి. వీడిని అమ్మేశారయ్యా. ఓ అదిగో ఆయనే పిచ్చి కొన్నాడు, ఆ కెంటకీతరా నున్నాడు” ఓ పిమ్మిక్ గారూ మీకు ఒక కొడుకున్నాడుగదా!

“ఆ అమ్మా నాకూ ఉన్నాడు” అన్నాడు ఆ మనిషి. నీవు ధైర్యమెవదానివి. కాని నేను నిన్నెక్కడకు తీసుకుపోగలను గనుక. సరే నీవు ఆ గ్రామములో ఉన్న తెల్లవారింటికి వెళ్ళు. వారు దయగలవారే. నీవు వారిదగ్గరికి వెళ్ళు. నిన్ను వాళ్ళు సరిగా చూస్తారు” అన్నాడు.

“అయ్యా భగవంతుడు మీకు నేలు చేస్తారు” అన్నది ఎలిజా “ఈ విషయము ఎవ్వరికి చెప్పకుగదా, మాట తప్పకుగదా” అని అన్నది.

“నేనంటే దేవునికున్నావు అమ్మాయి” అన్నాడు ఆతడు “నేను చెప్పనులె, నీవు నీ స్వతంత్రము సంపాదించు కున్నావు. నీవు దానిని తప్పక పొందుతావు.”

ఎలిజా పిల్లడిని హృదయానికి హత్తుకొని, ఆ గ్రామ మార్గాన నడిచి వెళ్ళుతున్నది.

“మండ్రోదరిలో భూతమా వేసించినది ఆమెను” అన్నాడు షేలీ “అది ఒక గండుపిల్లిలాగే దూకిందిగదరా!”

‘సరే బాబు’ అన్నాడు శ్యామ్ “అయ్యగారు ఆమె

బోయిన బాటన బొమ్మనకండి—బాబూ నేనుది చేయ
లేము” అని శ్యాము నవ్వాడు.

“నవ్వుతారురా ? నవ్వండిరా ? అని హైలీ శ్యాముని
ఆండ్లను కమ్మిపో కోట్లాడు. వారు అరుచుకుంటూ
పోయి గుట్టాల నెక్కిరి.”

“అయ్యా సాయంత్ర మైనదండి,” అన్నాడు
శ్యామ్ తీక్షణముగా అయ్యగారు నేముండడానికి వీలులేదు.
అమ్మగారు గుట్టా లేమైనవా యని ఆందోళన చెందుతారు.
మరి ఇంత రాత్రివేళ ఆలిజి బ్రిడ్జి మీదుగా పోనటానికి
ఆమేమంటారో” అని శ్యామ్ ఆండ్లు దాడుదీసిరి. పెద్ద
పెద్దగా నవ్వుకుంటూ స్వారీ చేసిరి.

శ్యాము ఆండ్లు ఇంటికి తిరిగినచ్చేసరికి రాత్రి పద
కొండు గంటలైనది. పీళ్ళు నచ్చుటనిని షెల్వీసతి నరండా
లోనికి పరుగెత్తినది. ఓ శ్యాము నీవా ? ఆ వాళ్ళెక్క
డున్నాడు.

“లోపలికి రా ఎమిలీ” అన్నాడు షెల్వీగారు “బయట
చాల చలిగా ఉన్నది. ఊరికె అననసర ఆందోళన చెందు
తావు.”

“ఏమిటి శ్యాము యేమి జరిగినదో చెప్పు” అన్నాడు
షెల్వీగారు “ఎలిజా యెక్కడున్నది.”

సరే శ్యాము ఆ కథంతా చెప్పినాడు. నేను ఎలిజాను కిటికీనద్ద చూచాను. ఎందుకంటే అప్పుడే నా టోపీ యెగిరి పోయినది. ఎలిజా నా అరపులువిని మమ్మల్ని చూచినది దాపునకు పరుగెత్తి పోయినది. హైలీ వెంటబడ్డ నదితోపలికి పోయినది. నీకు పదడుగులవర కున్నది, పైనంతా మంచుగడ్డ లున్నాయి. ఎలిజా ఒక్క అరపు అరచినది, మంచు గడ్డలమీదికెక్కి దూకుతూ బాధతో అరుస్తూ ఆమె అనతల గట్టుకు వాలినది.

షెల్బీసతి ఆశ్చర్యపడుతు తెల్లమొగము వేసినది. “ఇదంతా భగవంతుని దయ, ఆమె చానలేదుగదా, పాపము ఇప్పుడది యెక్కడున్నదో గదా!” అని అన్నది ఆమె.

“అమ్మా అంతా ఆ భగవంతుడే చూస్తాడు” అన్నాడు శ్యామ్. ఇదంతా ఆ భగవంతుని వల్లగదా ఇన్ని అనర్థాలు వచ్చినవి, అందుకే మేము ఎలిజాను ముందుగానే కలుసుకోలేక పోయినాము.

ఇది విని షెల్బీగారు కోపము అభినయించిరి. కాని శ్యామ్ అతనిని బాగా అర్థము చేసుకున్నాడు.

షెల్బీసతి “సరే శ్యాము వెళ్ళి కోలీనడిగి భోజనము చేయండి. పాపము ఆకలితోనక నక లాడుచున్నట్లున్నాను” అన్నది.

శ్యాము సంకోషముతో వంట యింటిలోనికి వెళ్ళాడు.

ఆ ప్రజాప్రతినిధి అప్పుడే తన ప్రభుత్వ పర్యటననుండి తిరిగి వచ్చాడు. అందమైన తన గదిలో నిష్పదగ్గర చలి కాచుకుంటున్నాడు. ఆతని భార్య తన భర్త తిరిగి వచ్చి నాడన్న సంగతి పడుతో, టీ అందిస్తూ “చెప్పండి, రాజ్య సభలో యేమి చేస్తున్నారో? మళ్ళీ వేదో క్రొత్త న్యాయ సూత్రాన్ని అమలులో పెట్టారటగా, ఆ అంటే కేంటకీ రాష్ట్రమునుండి ఈ రాష్ట్రములోనికి వచ్చే రంగు వారికి నీరు ఆహారము ఆశ్రయ మివ్వరాదన్నాడుటగా? యే క్రైస్తవ ప్రభుత్వమైనా ఇట్లా యెలా అంటుందో నేను నమ్మలేను.”

అవును అట్లాంటిదే ఒక క్రొత్త న్యాయసూత్రము పెట్టారు. మన రాష్ట్రవాసులు, బానిసవిధాన నిర్మూలనము కావాలనేనారు, బానిసలను తప్పించుకు పోవటానికి సహాయము చేస్తున్నారట, అందుపై కేంటకీ రాష్ట్రములోనివారు చాల ఆందోళన పడుతున్నారట.

“ఆ దురదృష్ట వంతులకు పాపము ఆహారము ఆశ్రయము ఇయ్యగూడదని యెలా అడ్డుపెడుతారండీ”.

“కాని అట్లాచేయడమంటే న్యాయసూత్రాన్ని వ్యతిరేకించడమే!”

అప్పుడే ఒక ముసలి నీగో పరిచారకుడు తలుపు
 త్రోసుకునచ్చి “అమ్మగారు నంటఇంటిలోనికి ఓమారురండి”
 అని బట్టగారి భార్యను పిలిచినది.

బట్టగారిభార్య గదినదలి పోయినది; బట్టగారు చమవు
 కోటానికి కూర్చున్నారు. ఒక్క క్షణములో ఆతని భార్య
 “జాను, జాను కాస్త లోపలికి రండి” అన్న పిలుపు నినిపించి
 నది. ఆతను నంటఇంటిలోనికి పోయినాడు. అచ్చట అంద
 మైన యువతిని చూచాడు. ఆమెమస్తులు చిరిగి ముడుతలుపడి
 పోయినవి. ఆమె కాలిబూట్లు చిరిగిపోయినవి. ఆమె కాళ్ళ
 నుండి రక్తము గారుచున్నది. ఆమె రెండు కుర్చీల వెనుక
 స్పృహతప్పి పడిపోయినది. ఆ ప్రజాప్రతినిధి కోటమాటలేక
 ఆమెపరిస్థితిని చూచాడు. ఆతనిభార్య ముసలి పరిచారికయైన
 డీనా, ఆమెను బ్రతికించడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ఆ
 ముసలినీగో పరిచారకుడు పిల్లడిని మోకాళ్ళమీదకు దీసు
 కొని నాని పాదములను వెచ్చచేయుచున్నాడు.

“అమ్మా ఆ తలుపుగుండ్ వచ్చినది. కాస్త చలి
 కాసుకుంటానండి అన్నది. అంతే లోపలకు వచ్చినది.
 మూర్ఛ పడిపోయినదమ్మా” అన్నదా డీనా అనే నీగ్రో
 పరిచారిక. ఆమె ఈ వెచ్చదనానికి ఆగలేక పోయినట్లున్నది.

ఇంతలోనే ఆ స్త్రీ కన్నులు దెరచినది. ఆమె కళ్ళలో
 భయము కనిపిస్తున్నది. అమాంతములేచి కూర్చున్నది.
 “నాయనా హెరీ వాళ్ళు నిన్ను పట్టుకున్నారరా” అంటూ

నేడుస్తున్నది.” ఆ బాలుడు చెంగున ముసలివాని దగ్గర నుండి ధుమికి పసుగైతిపోయి తల్లిని గొగలించుకున్నాడు.

“ఇక్కడే ఉన్నాడు ఆ వా డిక్కడే ఉన్నాడు” అని ఆమె ఆందోళనతో అరచినది. ఆ బట్టగారి భార్య వైపు చూస్తూ “ఓ అమ్మగారు వీడ్చివటుకు హాళ్యకు చిక్కనియ్య కండి” అని అన్నది.

ఆబట్టగారు “ఇక్కడున్నవా రెవరూ నీ కపకారము చేయరు పాపము నీ విక్కడ సుఖముగా ఉన్నావు భయ పడకు” అని అన్నాడు.

“భగవంతుడు నీకు మేలు చేస్తాడు” అన్నది ఎలిజా, ఎలిజా కళ్ళనీళ్ళు గ్రుక్కుకొనుచు యేడ్చినది. ఆమె కాలు పైకి పిల్లవాడెక్క ప్రియత్నిస్తున్నాడు.

ఎలిజాను స్వగృహములో ఉన్నట్లు సుఖము గలుగ చేయుటకు నిష్పకుంపటికి దగ్గరగా పడుకోబెట్టినది, ఆ సహజ దయావతియైన బట్టగారి భార్య. హెరీని ఆమె ప్రక్కనె పక్కలో పడుకోపెట్టినది. ఎలిజా నిద్రపోకూడ. ఆమె చేతితో ఆతనిని గట్టిగా పట్టుకొన్నది.

తరువాత ఆ జాన్ బట్ట దంపతులు తాము చదువుకునే గదిలోనికి పోయిరి. ఆయన పత్రిక చదువుకొను చుండెను. ఆమె కుట్టుతున్నది. వారిద్దరు మాట్లాడుకోలేదు.

కొంతకాలమైన తరువాత డీనా వచ్చిచూచి ఎలిజా నేలొక్కన్నదని చెప్పినది. ఆ బట్ట దంపతులు మరల నంట ఇంటిలోనికి వెళ్ళిరి. ఎలిజా వెచ్చని నిష్పావద్ద కూర్చున్నది. ఆమె కళ్ళలో నీగు గ్రమ్మియున్నది.

“మీ కేమీ భయములే దమ్మాయీ అన్నది” బట్ట గారిభార్య “నేము నీ స్నేహితులమె. నీ సంగతి తెలియ చెప్పు.”

“ఈ రాత్రి నేను కెంటకీనుండి వచ్చాను” అన్నది ఎలిజా.

“నీవు ఎలావచ్చావు” అన్నాడు బట్టగారు.

“నేను మంచుగడ్డల మీదుగా నదిని దాటినచ్చాను” అన్నది ఎలిజా.

“మంచుగడ్డలను దాటినచ్చావా?” అన్నారు అక్కడున్నవారంతా.

“అవును” అన్నది ఎలిజా నిదానముగా. “భగవంతుని కృపవల్ల నేను మంచును దాటినచ్చాను. మరి వారు నెనుకనుండి తరుముకు వస్తుంటే నాకు వేరు గత్యంతరములేక అలా వచ్చాను.”

ఆ ముసలి పరిచారకుడు “దేవుడోయి అయ్యగారు ఆ మంచుగడ్డలు ముక్కలై వరదలో తేలుచున్నవండి” అన్నాడు.

“అవును, నాకు తెలుసు” అన్నది ఎలిజా “అక్కడ నుండి పోనాలని ఉద్దేశించలేను. నా ప్రాణము మీదకు వచ్చేది అక్కడే ఉన్నట్లయితే, అందుచేతనే తెలిగించాను. నాకు భగవంతుడే సహాయము చేశాడు. ప్రతి పానికి అనుభవముతోకి వస్తేనేగాని, ఒకరికి భగవంతుడెంత గొప్ప సహాయము చేస్తాడో తెలియదు.”

“నీవు బానిసవా” అన్నాడు బర్టుగారు.

“అవునండి నేను కంటకీతో ఒక ఆసామి బానిసను.”

“ఆయన నీపై నిర్ణయగా ప్రసరించాడా?”

“లేదండి ఆయన చాల దయగలవాడే” అన్నది.

“పోతే నీ యజమానురాలు క్షమామరణం?”

“లేదండి నేనంటే నా యజమానురాలు ఎప్పుడూ యెంతో దయగా ఉండేదండి.”

“మరి అట్లాంటి ఇల్లు యెందుకు వదిలేశావు.”

ఎలిజా బర్టుగారి భార్యవైపు చూచినది. ఉండి ఉండి హఠాత్తుగా ఆమె “అమ్మా మీ రెప్పుడైనా పుత్రభోగము అనుభవించినారా” అన్నది.

ఆ దంపతులకు ఈ ప్రశ్నకు యేమి జవాబు చెప్పాలో తోచలేదు—వారు ఈ ప్రశ్నను ఉహించిననా ఉహించ

లేదు. అది గాక ఒక నెల రోజుల క్రితమే వారికి మిక్కిలి యిష్టుడైన చినరి కుజసాడు చనిపోయినాడు.

“నే ననుభవించాను” అన్నది ఆ బట్టగారి భార్య. “కాని నీ వెందుకు అలా అడుగుతావు?” అని ప్రశ్నించినది.

“అప్పుడే మీరు గ్రహించగలరు. ఈ చిన్ననానికి పూర్వము నాకు ఇద్దరు కొడుకులు చనిపోయారు. అందుచే వీనిపైన నాకు యెంతో ప్రేమ ఆపేయ. నాకున్న సర్వస్వము వీడే. వీనిని అమ్మగారు—వారు అమ్మేశారు—దక్షిణాదికి ఒక వ్యాపారివ్వారా పంపివేయ నిశ్చయించారు—పత్రాలు గూడా సంతకాలై పోయినాక—నే నిహ అక్కడుండలేక పోయినాను—నేను పారిపోయి వచ్చేశాను. వాళ్ళు నన్ను వెంబడించినారు. ఆ నదిదాక తరుముకు వచ్చారు. నేను మంచుగడ్డల మీదుగా దుమికాను. నేను యెలా బయట పడగలిగానో నాకే అర్థము అగుటలేదు.”

అక్కడ వినేవాళ్ళందరిని ఈ గాథ కలచివేసినది. ప్రజాప్రతినిధియే కరగిపోయాడు. ఇహ ఇతరులమూట చెప్పే దేమిటి.

“ఓసి దురదృష్టరాలా మరి నీ వెక్కడికి పోవాలనె” అన్నది ఆ బట్టగారి భార్య.

“కెనడాకు.—అది యెక్కడున్నదో తెలిస్తే నాకు మాత్రము అది దూరము కావేదు” అన్నది ఎలిజా, తన సహజ నీనయ దృష్టులతో ఆ బట్టగారిని చూస్తూ.

ఆ బట్టగారు “అది చాల దూరమున్నది; కాని మా చేతనైన సహాయము నేము చేస్తాము. చూడు కీనా ఈ రోజు ఈమెను నీ గదిలో పడుకోనివ్వు. రేపు ఉదయము నీమి చేయాలో ఆలోచిద్దాము. అమ్మాయి భగవంతుని మీద భారమువేయి; ఆయనే నిన్ను రక్షిస్తాడు.

బట్ట దంపతులు తాము చనువుకునే గదిలోనికి వచ్చారు. వారిద్దరు ఎలిజా నిషయమై దీర్ఘయోచన చేస్తున్నారు. బట్టసతి ఎలిజా ఉన్న పరిస్థితికి, తాను ప్రజాప్రతినిధియైయుండి ఇరుకున బడ్డామె యేమిటా యేమిచేయాలా అని ఆలోచిస్తున్నారు.

“ఈ రాత్రి ఈమె ఇక్కడనుండి వెళ్ళిపోవాలేమో, ఆ వ్యాపారస్థుడు ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా వెనుకబడి రానే వస్తాడు. వీళ్ళు నా యింట చిక్కితే చాలా చిక్కు వస్తుంది. ఈ రాత్రి వీళ్ళు ఇక్కడనుండి వెళ్ళిపోవాలె.”

“ఈ రాత్రికిరాత్రి అదెల్లా సాధ్యమండీ? అయినా యెక్కడకు పోతారు గనుక.”

“సరే వీళ్ళెక్కడికిపోవాలో నాకు తెలుసులే” అన్నాడు ఆ ప్రతినిధి బూట్లలో కాళ్ళు పెట్టుతూ, ఆయన ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు; ఇదెక్కడో చిక్కునమశ్య నచ్చిపడినది. ఎలాగు చేయక తప్పదాయె. ఇప్పుడు నాకు సహాయము చేసేది నా పాత స్నేహితుడైన ఒక్క వానైతండీయె. ఆయన పొలము ఇక్కడికి ఏడుమైళ్ళ దూరమున ఎక్కడో అడవిలో ఉన్నది. వచ్చిన చిక్కల్లా అక్కడకు నేనుతప్ప మరి బండితోలేనాడెననూ లేరు.”

“ఎందుకులేరు! మన పనివాడు బాగానే తోలుతాడు” అన్నది ఆతనిభార్య.

“అవుననుకో కాని రోడ్డు మంచిదిగాదు. అక్కడ నదిని దాటాలి, నాకు తెలిసినట్లుగా తోగిన వాడికి తెలియదు. సరే బండిని సిద్ధము చేయమను, ఈ అర్ధరాత్రి ప్రయాణమై పోవాలె. అతనుగూడ నావెంటనే రావాలె. నేనెక్కడకో ప్రయాణమై పోతున్నట్లు ప్రయాణమై పోతుండాలి. అతడు నన్ను కొలంబసు పట్టణము దీసుకుపోయి తిరిగి వచ్చినట్లుండాలి, మళ్ళీ కాస్త సెనెటుకు పోయినప్పుడు మాత్రం కాస్త అమాయకముగా ఉండాలివస్తాను—సరే యేమైనా అంతేలే” అన్నాడు.

“నీమనస్సుకన్న నీహృదయ మెంతగొప్పది జాన్” అన్నది ఆతనిభార్య.

ఆయన గదినివిడిచి వెళ్ళుతూ, మళ్ళీ అనుమానిస్తూ, 'నెనుతిరిగి ఇలా అన్నాడు, "మేరీ నీవేమనుకుంటా రోయేమో- అక్కడ మనమోనీ) దుస్తులున్నవి" అల్లాఅని ఆయనింకేమీ చెప్పకుండా ఆగదివదిలి వెళ్ళాడు.

బద్దగారిభార్య తనగది, ప్రక్కనున్న పడకగదిలోనికి వెళ్ళినది; అక్కడ ఒక డ్రాయరు తెరచినది; ఆమె కన్నీరు ఆదుస్తులపై పడ్డది. తాను మిక్కిలి ఉపయోగమనుకున్న కొన్ని దుస్తులు తీసి మూటగట్టినది. తన స్వంతబట్టల పెటెనుండి కొన్ని ఉన్నిదుస్తులు తీసి ఎలిజాకు సరిపోవుటకు గాను కుటుచున్నది. ఆమె బండిచక్రాలచప్పుడు, గడియారము పన్నెండు కొట్టగా విన్నది.

"మేరీ" అన్నాడు ఆమెభర్త "నీవామెను నిద్రలేపాలె ఇప్పుడే మేము వెళ్ళిపోవాలె."

బద్దగారిభార్య బట్టలన్ని ఒకపెట్టెలో సర్దినది. ఆమె ఆ పెట్టెను ఆబండిలో పెట్టుచున్నది. ఆతరువాత ఆమె ఎలిజాను పిలుచుటకు వెళ్ళినది. త్వరలోనే ఎలిజా ఆఇంటి యజమానురా లిచ్చిన ఉన్నిదుస్తులు, శాలున ధరించి పిల్లవానిని యెత్తుకువచ్చినది. ఆమెను బద్దగారి భార్య త్వరగా బండిలోనికి దీసికొని వెళ్ళింది. ఎలిజా. భావసమృద్ధ నయనము లతో, బద్దగారి భార్యతో మాట్లాడ బోయినది, కాని మాట పెగలలేదు. బద్దగారిభార్య ఆమెను ఔదార్యముతో సాగ సంపెను, తలుపు వేయగనే బండి కదలిపోయినది.

అదంతా నాటుబాట. అంతా పగుళ్ళుబారి, యున్నది. ఈ మధ్య కొన్నాళ్ళునుండి బాగా వర్షాలు పడ్డవి. ఆ ప్రతినిధికి ప్రయాణము కష్టతర మనిపించినది. కాని ఆయన గానిని వదలిపెట్టలేదు. చాల సేపు ప్రయాణముచేసి ఆ బండి ఒక పెద్ద ఇంటినంద ఆగినది. ఆ క్షేత్రపు యజమాని పేరు వాన్ట్రెండి అనే వారు. ఆయన్ని నిద్రలేపడము చాల కష్టమైనది. ఆయన చాల పెద్దవాడు, భారీ మనిషి మొరటు మనిషి. కాని సరళహృదయుడు. ఆయన ఒకప్పుడు కెంటకీ రాష్ట్రానియే, అయినా ఆయనకు బానిసలు నుంచు కొనుట అయిష్టము, ఈ బానిసవిధానము నిర్మూలనము కావాలనుకునేవాడు; అందుచేత ఆ రాష్ట్రమున నదల వేయ నిశ్చయించినాడు. తన డబ్బంతా చేర్చుకొని ఓహియో రాష్ట్రములో కొంత భూమివి కొన్నాడు. తన బానిసలకు విముక్తినిచ్చి, తన భూములమీద పనిచేయ, మన్నాడు. తరువాత ఇప్పుడు ఆ గదిలో తన ఇంట్లో విశ్రాంతిగా కాలం గడుపుచున్నాడు.

“అయ్యా మరి మీరు ఒక దురదృష్ట వంతురాలైన స్త్రీకి, ఆమె పిల్లడికి ఆశ్రయ మిస్తారా” అని ఆ బడుగారు అడిగారు.

“ఓ తప్పకుండా ఇస్తాను” అన్నాడు వాన్ట్రెండి “ఆమె కోసము యెవరైనావస్తే జవాబు చెప్పటానికి కూడా నేనున్నాను; నాకు యేడుగురు కొడుకు లున్నారు. ఒక్కొక్కడు ఆరడుగుల పొడవు వాళ్లందరూ సంసిద్ధులై యున్నారు.

వాళ్ళకు యెప్పుడు ఇష్టమైతే అప్పుడు రమ్మనమను—
మాకేమీ అభ్యంతరములేను” అని ఆ. చున నన్నాడు.

ఎలిజా తన పిల్లనాడిని దీసికొని తన క్రొత్త స్నేహితుల ఇంటిలోనికి పడిచి వెళ్ళిచది. వాన్‌ట్రెండి ఆమెను ఒక చిన్న పడకగదిలోనికి దీసికొనిపోయి దీపము వెలిగించాడు.

“అమ్మాయి యేమీ భయపడకు ఎనడాస్తానో కానీ, వాళ్ళందరికీ జవాబు చెబుతాను” చూడు, అని సంసిద్ధపరచిన భయంకర తుపాకీని చూపెను. “సరే సుఖముగా ఇహ నిద్రపో;” అని ఆయన తలుపు వేసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

ప్రజాప్రతినిధియైన బర్టుగారు ఎలిజా కథంతా ఆయనతో చెప్పారు, “చూడండి” అన్నాడు వాన్‌ట్రెండి “జైల్లో వా రేనరకు మీరు మీ పరివారము ఇక్కడే ఉండాలి సునుండి” అని అన్నాడు.

“లేదండి, ననుస్కారము, నేను అననరముగా వెళ్ళాల్సిన పనుంది” అన్నాడు బర్టుగారు.

“అయితే మీకు చాల దగ్గర మార్గమును చూపిస్తాను” అన్నాడు.

వాళ్ళిద్దరు చీకటిలో మటుమాయ మయ్యారు. అలా వారింకా కొద్ది దూరము వెళ్ళగానే ఆ ప్రాంతానికి తన స్నేహితుని చేతులో పది డాలర్ల కోటు ఉంచినాడు.

“ఇది ఆమె కోసము ఇస్తున్నాను” అన్నాడు.

“ఓహో.....” అని బ్రతుకంటే అనెను.

వారు కరస్పర్శ చేసుకొని వెళ్ళిపోయిరి.

8

ఉదయము సూర్యకాంతి కిటికీగుండా ప్రసరించి అంకులు టాము ఇంటిలోనివారి దుఃఖపూరిత ముఖములపై ఛాయగా బడెను ఒక చిన్న బల్లమీద.

ఆతని భార్య కోలీ ఒక తెల్లని చొక్కాను యిస్త్రీ చేస్తున్నది. నిప్పు సెగకు రెండు చొక్కాలు అలా ఆరబెట్టినది. ఆమె యిస్త్రీచేస్తున్నంతసేపు కంటి వెంట నీరు గారుచుండెను.

టాము ఆమె ప్రక్కనే కూర్చుండి, బైబిలును మోకాలుమీద పెట్టుకున్నాడు. పిల్లలింకా నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు. టాము, సదయహృదయుడైన నీగ్రో తన పిల్ల

లను ప్రేమతో పోయి చూచుకున్నాడు; ఇదే ఆఖరుమాటు గదె చూడడము అన్నాడు. భార్య, కోరిక జవాబు చెప్ప లేదు ఆ ఇస్త్రీ పెట్టను ఆ ప్రక్కనేజెట్టి, భోరున యేడ్చింది.

“ఇది నేనేలా భరించగలనూ” అన్నది. అమ్మగారు నిన్ను మళ్ళీ కాని దీసుకొస్తానన్నారు; అయ్యో ఆ దక్షిణాదికిపోయి, యే నీగ్రో తీరిగొచ్చాడు గనుక ! అక్కడే వాళ్ళను చంపివేస్తారుటగా !—

“కొరి కొక్కడున్న దేముడు, అక్కడ ఉంటాడు.”

“అది సరే అనుకో” అన్నది కోరిక. కాని ఆ భగవంతుడే అనేక భయంకరమైన సంఘటనలు ఈ లోకములో చేస్తూంటాడు; ఈ నీ మాటలు సన్న మభ్యపెట్టవు పెట్టలేవు !

“నేనా భవంతుని చేతులలో ఉన్నాను. వాళ్ళు నిన్నుగాని నీ పిల్లలను గాదుగదా, నన్నే అమ్మేస్తున్నారు గదా; అనేదే నా కానందము. పోతే ఇక్కడ మీరందరు సుఖముగా ఉండవచ్చు; ఆ దేముడే నాకు ఇంతసహాయము చేస్తాడు” అన్నాడు టాము. టాము గొంతు గీరబోయినది. కాని ధైర్యముతోనే పలికినాడు. “భగవంతుడు మనకు చేసిన మంచినిగూర్చి యోచించి ఆయనను మరునక ఉందాము” అన్నాడు.

“యేమిటి అలా అనుకోటముగ్ నచ్చే లాభము నా కేమీ తెలియదా” అన్నది కోలీ. “అయ్యగారు నీకు అమ్మబడే స్వాతంత్ర్యాన్ని నీ కీయనలసినది. ఆయన నీకు స్వాతంత్ర్య ఖియనలసినది. నీవు ఆయనకు నచ్చేదాని కన్న రెట్టింపు సంపాదించావు. నీవు పరమ విశ్వాసముతో నీ స్వంత శరీరమువలెనే రెప్పవచ్చుక ఆయన కోసము పని చేశావు. ఆయనగారు పరిస్థితు లిల్లావచ్చేటట్లు చేయకుండా ఉండాలన్నది. ఇది ముటుకు నిజము” అన్నది కోలీ.

“నీకు నాపై గౌరవముంటే కోలీ అట్లా అనకు, మనము కలిసిఉండే చివరి రోజే ఇది గానచ్చు. అయ్య గారిని ఇంత పసిపిల్లవాడిగా ఉన్నప్పుడు నాచేతిలో పెట్టారు. అందుకే సహజముగా ఆయననుగూర్చి నేను యోచిస్తాను. మనము అనుకున్నట్లే అయ్యగారు ఈ పరిస్థితులను యోచిస్తారనుకోకూడదు. అయినా ఈయన కంటే మంచి యజమాని మన కెక్కడ దొరుకుతారు. వారికి అనకాశమే ఉంటే ఇంతదాక రానిచ్చేహారేగాదు. అంత ముట్టుకు నాకు తెలుసు. సరే భగవంతునిపై భారము వేద్దాము. ఈశ్వరాజ్ఞ లేనిదే చీమైనా కుట్టదు. సర్వరక్షకుడు, సర్వజ్ఞాని ఆయనొక్కడే” అన్నాడు టాము.

“ఇట్లాంటి మాటలు నాకు పటియ్యవయ్యా మనస్థిమితపడితే మంచిదే అనుకో” అన్నది కోలీ. ఇలా మాట్లాడితే లాభములేదు. సరే నడిస్తాను. మళ్ళీ నీ నెక్కడ అన్నము తింటావో యేమో నాకు తెలియదు.”

ఆ రోజు కోలీకి దుర్దిశము గనుక యజమానురాలు కోలీని పనిలోనికి రానవసరము లేకుండా చేసినది. పాపము కోలీ తన నైపుణ్యమంతా వినియోగించి మంచి నంటకము చేసి, ఆ రోజున భర్త కిష్టమైనవన్నీ చేసిపెట్టినది.

పిల్లలు ఇంతలోకే నిద్రనుండి లేచారు. వాళ్ళు భోజనానికి తయారై నాగు. 'అరే పీటరు' ఎంత బాగుందిరా అని ఓ ముక్క నోట్లో వేసుకోబోయాడు. ఆ మోసెస్. కోలీ ఇట్టే నానిని ఒక మొట్టు మొట్టినది. "అదేమిటిరా ఇదే మీ నాయన తినే చినరిరోజు గదరా."

"ఓ కోలీ"—అన్నాడు టాము నిదానముగా.

కోలీ తలను చేతులతో పట్టుకొని యేడ్చినది.

"నేనాపుకోలేక పోయినానురా! నాకేదో గాభరాగా ఉన్నదిరా! రా నాయనా" అని కోలీ కన్నీరు తుడుచుకొని పిల్లడిని మోకాళ్ళమీదకు తీసుకొని వడ్డన చేసినది.

భోజనము అయిన తరువాత, కోలీ టామునొక్క తెల్లబట్టలు తాను ఇస్తీచేసిన చొక్కాలు మేజోళ్ళు జాగ్రత్తగా మడిచి ఒక చిన్న పెట్టెలో పెట్టినది. "మళ్ళీ నీకెవరు ఇవన్నీ జాగ్రత్త చేస్తారుగనుక?" అని యేడ్చినది. "నీకు జబ్బొచ్చినా, కులాసాగా ఉన్నా ఎవరు ఆర్పి దీరుస్తారురా!" అని దుఃఖ పడినది.

తల్లిదండ్రుల దుఃఖాన్ని చూచి పిల్లలుగూడ యేడన
టము మొదలుపెట్టారు. టాముమటుకు ఆచిన్న పిల్లను దీసు
కొని, అది తనజట్టు పీకుకున్నా ఊరుకొని అది నవ్వేవరకు
ఆడుకోనిచ్చాడు. ఇంతలో షెల్వీసతి వచ్చినది. “టాము”
అన్నవామె “నేనూ వచ్చాను...” అని ఆగి ఆచిన్న సంసా
రాన్ని చూచి గుడ్లనీకు గుక్కుకొన్నది.

“దేవుడా, అమ్మగారూ ఎందుకండి” అని అదివరకే
యేడుస్తున్న కోలీ అన్నది. కొన్ని నిమిషా లైన తరువాత
అంతా వానకురిసి వెలిసినట్లయి కోపమంతా విడిపోయినది.

“ఇదిగోచూడు” అన్నది షెల్వీసతి, “ఇప్పుడేమిచ్చినా
అది వాళ్ళే తీసుకుంటారు. కాని నేను భగవత్సాక్షిగా
వాగ్దానమిస్తున్నాను. నాకు తగినంతడబ్బు చేతికి రాగానే
నీ వెక్కడికి పోయినానరె పోయి వెదికి నిన్ను మరల తీసు
కొస్తాను. అంతవరకు భగవంతునిపై భారమువేసి భగవం
తుని నమ్ముకో.”

పిల్లలు అయ్యగారు వస్తున్నారని అరచారు. ఇంతలో
తలుపు గట్టిగా తన్నబడినది. హైలీ లోనికి ప్రవేశించినాడు.
ఎలిజాను పట్టుకోలేక పోయినాననె కోపముచేత మండిపడు
తున్నాడు.

“రా, రా, నీగో నీవు సిద్ధముగా నున్నావా”
అన్నాడు. షెల్వీ సతిని చూచి ఆమెకు నందనము
చేసినాడు. కోలీ టాము ట్రింకుపెట్టెను మూసివేసి కంటి

నీటి జాలుచేత తన కోపమును సూచించినది. టాము ప్రశాంతముగా నిల్చున్నాడు. పెట్టెను బుజాన వేసుకున్నాడు. తన క్రొత్త యజమానితో బండినద్దకు పోవుటకు సిద్ధపడి నాడు. షెల్బీచతి ఆ చిన్న సంసారము బండినద్దకు చేరేవరకు స్టానీతోగూడ నెంట వచ్చినది. ఇంతలో ఆ షేత్రముమీద పనిచేసే వారందరు పిన్న పెద్ద లందరు తమ మిత్రులకు నాయకులకు వీడ్కోలు ఇవ్వడానికి గుమిగూడారు. టాము పెద్ద పనిచూడనేగాక, క్రైస్తవమత బోధకుడుగాకూడ వారి మన్ననల పొందెను. ఆశనితో యెడబాటు వారందరికి విచారము గల్గించినది.

“కోలీ నీవె మాకన్న దుఃఖాన్ని భరించగల్గు చున్నావుగదె” అని ఊరికే యేడుస్తున్న ఒక స్త్రీ అన్నది.

“నా యేడుపు ఇరిగిపోయినదె” అన్నది ఆ న్యాయాపారస్థునిచూస్తూ.. టాముని చూస్తూ” ఆ మంచివాని యెదుట యేడ్చుట నాకు మనస్కరించదు.

“లోపలికిపో” అన్నాడు టామును త్వరపెడుతూ “లోపలికి పో” అన్నాడు స్టానీ. రెండు జతల సంకెళ్లను స్టానీ బయటకుదీసి కాళ్ళకు వేశాడు. అక్కడున్న వారికి ఇది బాధగా తోచినది, షెల్బీగారి భార్య వరండాలోనుండి “ష్టానీగారు అదంతా చేయూస్సిన అవసరము లేదండీ” అన్నది.

“మీకు తెలియదమ్మా నిన్న నే నేను అయిదు నందల
డాలర్లు ఇక్కడికి నష్టపోయినాను. ఇంకా నేను నష్టపోలేను”
అన్నాడు హైలీ.

హైలీ బండిలోనికి యెక్కినెళ్ళి పోయినారు. టాము
బండిలో వెనుక కూర్చుండి తన కన్నులతో చూపు గాట
నరకు తన కుటుంబాన్ని చూచుకున్నాడు. టాము హైలీలు
మెదలకుండా కమ్మరమువాడిల్లు నచ్చేవరకు ప్రయాణము
చేశారు. అక్కడ కమ్మరము సావిని పిలిచి హైలీ ఆ సంకె
ళ్ళను సరిచేయించెను—ఆ సంకెళ్ళు టాముకు సరిపోలేదు.

“ఎందుకండీ ఆతడు షెల్ఫీగారి టాముదేనా.
అయితే ఈ సంకెళ్ళు వేయాలిస పనేలేదు. అతడు చాల
నమ్మకస్తుడండీ” అన్నాడు.

“అవునవును నేనీ నీగ్రోలను నమ్మను. వాళ్ళు పారి
పోకుండా ఉండడానికి సంకెళ్ళు వేయాలిందె. ‘ఇదిగో
టాము నీకు చెబుతున్నాను’ అన్నాడు. హైలీ బండి
పోతూండగా ‘నీవు సన్యముగా ప్రవర్తిస్తే నేను సన్యముగా నె
ఉంటాను. నేను మటుకు నీగ్రోల యెడల కమ్మరముగా
ఉండేవాడినిగాదు కాని వాళ్ళే పొరపాట్లువల్ల తప్పుచేస్తే
సహించేవాడిని మటుకుగాదు. తెలుసుకో.”

కొంతసేపైన తరువాత హైలీ తన జేబులోని వార్తా
పత్రికల దీసుకొని అందులోని వ్యాపార ప్రకటనలను చదివి

చూచాడు. అతను బాగా చదవలేక పోయినాడు, కాని చదివినది బిగ్గరగా చదివాడు. అమ్మకానికి— నీగ్రోలు ఫిబ్రినరి ఇరవైయో శేగీ నుంగళవారమునాడు న్యాయ స్థానము ఎదుట ఈ క్రింది వారు అమ్మబడుదురు. హేగారు పయస్సు అరవై సంవత్సరములు, జాన్ ముప్పది ఏండ్లు, జెన్ ఇరవైయొక్క వేళ్ళు, సాల్ పాతిక సంవత్సరములు, ఆల్బిన్ పద్నాలుగేండ్లు—అనబడేవారు జెస్సీ బుచ్చర్లుగారి పొరసులకుగాను అమ్మబడుదురు.

చూడు టాము ఇదేదో మనము చూడాలి, నే నొక గుంపును దక్షిణాదికి తీసుకుపోవాలను కుంటున్నాను. మనము సరాసరి వాషింగ్టనుకు పోదాము. అక్కడ నిన్ను జైలులో పెట్టి నా వ్యాపారము నేను చేసుకుంటాను అన్నాడు హైలీ.

టాము గేమీ అనలేదు. కాని ఆ అమ్మగారే వారిలో యెంత మందికి పిల్లా జెల్లా ఉన్నారో తనలాగే బాధపడేవాళ్ళున్నారా అని, తనలాగే యెందరు పెళ్ళిం పిల్లలను నదలిరావలసి వచ్చినదో అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తాను మొదటినుండి న్యాయముగా సన్యముగా న్యనహరిం చుటచేత తనను జైలులో వేయిస్తాననడము ఆతనికి మనస్సం కటముగా తోచినది.

ఆ మరునాడు పదకొండు గంటలప్పుడు కోర్టుద్వారము అనతల సమూహముచేరి నిలుచున్నది. అమ్మకానికి తెచ్చిన

స్త్రీలను పురుషులను ఒక వలయాకారముగా కూర్చుండ
బెట్టి అమ్మకానికి సిద్ధపరిచారు. వాళ్ళలో వాళ్ళు మాట్లాడు
కుంటున్నారు. ఇంతలో వేలం వేశారు. వేలంపాట
పాడుట మొదలు పెట్టారు. ఆ మనుష్యులను కొద్దికాలము
లోనే అమ్మివేశారు. హైలీగారు ఇద్దరు మనుష్యులను ఒక
బాలుడిని కొన్నారు.

‘రండి’ అని హైలీ చేతులకు బేడీలువేసి జైలులోకి
క్రమోశారు.

కొద్దిరోజులైన తరువాత తాను కొన్నవారికో మిసి
సిపిశది పాలున, పెద్ద స్త్రీమధులో హైలీ వారిని దక్షిణాదికి
తీసుకుపోతున్నాడు. ఆ పడవ ఆగినచోటల్లా ఇంకా స్త్రీ
పురుష బానిసలను కొంటూ, తన గుంపును పెంపుచేసు
కొంటు పోతున్నాడు.

ఆ పడవ చాల అందమైన పడవ. పడవ పైభాగ
మున ప్రయాణీకులు స్వతంత్రులు బానిసలు గానినారు
హాయిగా ఆ నది చల్లని పిల్లవాయువుల వీనగా, సూర్య
రశ్మిలో నెచ్చగా కాలము గడుపుతున్నారు. సుందరమైన
దుస్తులు వేసుకొని గౌరవనీయు లుపచారులుచేస్తూ కబుర్లు
చెప్పుకుంటున్నారు. వాళ్ళ పిల్లలు ఆటలాడుచు పాటలు
పాడుకుంటున్నారు. కాని అదే పడవ క్రిందిభాగములో
ఒక మూల ఇరుకుకొని హైలీ బానిసగుంపు కలిసి
కూర్చున్నది. వారిలో గూడ పురుషులు స్త్రీలు తల్లులు

తండ్రిలు భర్తలు పిల్లలున్నాడు. వారికి వారి వారి సంసారాలున్నవి.

నాకు ముప్పది అయిదేళ్ళ భార్య ఉన్నది. పాపమేమిచేస్తుందో అన్నాడు జాను. దానికి సంగతేమి తెలియదు ఓక్కమారు దాని ముఖము చూడాలని ఉన్నది.

టాముకు తన గుండె పుండువడినను. పాపము జానునకు సహకారము చేద్దామనుకున్నాడు. జాను అతనిని ఓదార్చినాడు.

అక్కడే వారి నెత్తిపైన ఆ పడవ పై భాగమున తండ్రిలు తల్లిలు భార్యలు భర్తలు చక్కగా నృత్యము చేస్తున్న వారి పిల్లలున్నాడు. పొరందరు నొఖ్యముగా ఉన్నాడు.

9

ఓ పరిశుభ్రమై, బాగా వెలుతురుతో నిండిన ఒక నరట ఇల్లును ఊహించుకోండి. ఒక ప్రక్కన నల్లటి మండులున్న కుంపటి, దాని దాపున కుర్చీలు వేయబడి ఉన్నవి. ఆ గదిలోనే అందముగా కుట్టుకనిచేస్తూ మనకు పరిచితురాలైన ఎలిజా కూర్చున్నది.

ఆమె ప్రక్కనే రాఖెలు హలిడె అను ఆమె జాగ్రత్తగా యెండిన పళ్ళను పళ్ళెములో కడుగుచున్నది.. ఆమెకు యాభై యేడు లేక అరవై సంవత్సరాలు ఉండును. ముఖము ఆకర్షణీయముగానే ఉన్నది. తెల్లని టోపి తెల్లని కాలను ఆమె మెడచుట్టూ ఉండి నిరాడంబరముగా ఆమె దుస్తులు ఆమె క్యాకర్లు అంటే మిత్రమండలికి చెందిన స్త్రీయని చెప్పకయే తెలుస్తున్నది.

“ఎలిజా నీవింకా కెనడాకు పోవాలనే ఉద్దేశిస్తున్నావా” అని ఆమె నిదానముగా అన్నది.

“అవునమ్మా” అని ఎలిజా నిర్దుష్టముగా అన్నది.

నేను వెళ్ళిపోనాలి, ఇంకా యిక్కడుండలేను. నీ కిష్టమొచ్చిన కాలము ఇక్కడుండనచ్చునని తెలుసుకో అన్నది రాఖెలు.

‘కృతజ్ఞురాలను’ అన్నది ఎలిజా. ఆమె హెరికను చూపుతూ “నాకు నిద్రపట్టటములేదు క్రితరాత్రి మళ్ళీ అతను వీడిని వెంబడిస్తున్నట్లు కలగన్నాను.”

‘అయ్యో పాపము’ అన్నది ఆ రాఖెలు కళ్ళుతుడుచు కుంటూ “కాని నీనల్లా అనుకోగూడదు. ఇక్కడ ఆశ్రమము గోరివచ్చినవారెవ్వరు ఇక్కడ నుండి పోకుండా ఉండేట్లు భగవంతుడు మాకు అనుగ్రహ మిచ్చినాడు.

మీ పిల్లనాడు అలా వెళ్ళిపోయే వారిలో మొదటివాడు కాగూడదు" అన్నది.

ఇంతలో డిమియనుహరిజే అను ఆయన బయటనుండి గోపలికి వచ్చాడు.

"గ్రామములోనుండి యేమైనా సమాచారమున్నదా నాన్నా అన్నది రాఖెలు."

"పీటరు స్టిబియన్ అన్నాడు తాను క్వాకరు మిత్రులతో ఈ రాత్రి వస్తానని అన్నాడట." సిమియన్ తలుపు దగ్గర ఉండే మాట్లాడాడు.

ఆతను "నీవు నీపేరు సెరిస్ అని చెప్పావుకదూ! అని అతడు ఎలిజాను ప్రశ్నించాడు.

రాఖెలు నిదానముగా ఆమె భర్తవైపు చూచినది.

ఎలిజా తన విషయమై యే ప్రతికలోనైనా ప్రచురణ పడినదేమో అనుకొని అవునన్నది. సిమియను వరండా వద్దకు వెళ్ళి 'అమ్మా' అని పిలిచాడు నిదానముగా, రాఖెలు ఆతనివద్దకు వెళ్ళినది.

"ఈ అమ్మాయి మొగుడు ఈ గ్రామములోనికి వచ్చాడు. ఈ సాయంత్రము ఇక్కడకు వస్తాడు."

“అలాగే బాబూ” అన్నది రాఖెలు. ఆమె ముఖము ఆనందముతో ప్రకాశించినది.

అన్నను అది నిజమేనట. పీట్లకు ఆ దాగ్రముములోకి వెళ్ళాడు. ఆతను ఒక ముసలిమనిషిని ఇద్దరు పురుషులను చూచాడు. అందులో ఒకనిపేరు జార్జి హోరిస్ట. ఆతని సంగతంతా విన్నాక, ఆతనెవరో తెలుసుకోగలిగాను.

ఆమరునాడు ఆక్వాకర్ల గృహములో ఎంతో పండుగ నాటి కళ నచ్చినది. రాఖెలు యెంతో ప్రోద్బుద్ధుడై తేచింది. ఆమె మొగపిల్లలు ఆడపిల్లలు కలిసి ఇల్లంతా శుభ్రము చేశారు, వాచీ నంట నండుకున్నారు. జార్జి ఎలిజా ఘోరీలు రాగానే వారు కనినిని యెరుగని ఘనమైన స్వాగత మిచ్చిరి. వారు అదంతా కలలాగె భావించారు. వారి జీవితముతో మొదటిసారిగా వారిని ఒక తెల్లవాని సరసన గూర్చుని వింవారగించ ఆహ్వానించారు. ఆతడు క్లాస్ బిడియ పడినాడు. తరువాత మాచుకున్నాడు—స్వగృహము అనే మాటకు అర్థము జార్జి ఇదివరకు ఎరుగడు, ఇప్పుడు తెలుసు కున్నాడు. ఆ దయామయుల ప్రకాశవంతమైన ముఖములపై భగవత్కృప ప్రతిబింబిస్తుంటే, ఆ అపార కృపావర్షము ఆతని విషాద విషణ్ణ హృదయములోనికి కురిసి, జార్జియందున్న విరోధభావమును కడిగివేసినది.

సిమియన్ గారి పెద్దకుమారుడు “నాన్నా మీరు శరణా గతులకు ఆశ్రయమిచ్చినట్లు తెలిస్తే ఏమవుతుంది” అన్నాడు.

“నాకు విధించే జరిమాన ఇచ్చుకుంటాను” అన్నాడు నిదానముగా.

“కాని వారు నిన్ను జైలులో వేస్తే.”

“నీవు మీటిమ్మ ఈ ఇల్లు దిద్దుకురాలేరా” అని నవ్వుతూ సిమియన్ ప్రశ్నించాడు.

“అయ్యో మానల్లమీకు కష్టము రానవసరము లేదు!” అన్నాడు జార్జి కుతూహలముతో “మీరు మాకోసము బాధ పడుట నేను చూడలేను”.

“జార్జి భయపడకు” అన్నాడు సిమియన్ “నేను శ్రమపడేది మీకోసముగాదు భగవంతునికోసము, మానవుని కోసము, ఈరోజుమీరు సుఖముగా విశ్రమించండి. సిమియన్ పైచదు అను ఆయన వచ్చి మిమ్మల్ని ఇంకొక చోటికి తీసుకు పోతాడు.

“అటువంటిప్పుడు మరి సాయంకాలము వరకు ఆగుట యెందుకు” అన్నాడు జార్జి.

ఇక్కడ పగటిపూట సురక్షితముగా ఉంటారు. ఈ గ్రామములోని వారందరు క్యాకర్ల మిత్రమండలి లోనివారై నేమంతాకలిసి మిమ్మల్ని రక్షించుకుంటాము. రాత్రిపూట ప్రయాణమే మీకు మంచిది.

మిసిసిపి మహానదిమీద సూర్యుడుజ్వలముగా ప్రకాశించుచున్నాడు. ఒక స్త్రీమరు పడవ దక్షిణానికి నిరాఘాటముగా పోవుచున్నది. ఆ పడవ పై భాగము యావత్తూ వందల కొలది క్షేత్రములపై నుండినచ్చిన దూది బేలులచేత నింపబడినది. ఆ ఓడ అసంఖ్యాకులగు ప్రయాణీకులను దీసుకు పోవుచుండెను. టాము చాల రోజులు ఆ పడవమీదనే యున్నాడు. స్థావరవంటి వానికికూడ టాము యెంతో నమ్మకస్తుడనే అభిప్రాయము గల్గినది. అందుచేత అతని చేతికి బేడిలు వేయలేదు. ఆ పడవలో తిరుగుటకు అతనికి పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చారు. టాము ఆ నావికులకు వారి కఠినమైన పనులలో చాలమారులు సహాయము చేశాడు. తాను చేయూల్సిన పనేమీ లేనపుడు, ఆ పడవ పై భాగమునకు యెక్కి ప్రశాంతమైన ప్రదేశమున ఆ దూది బేలులపై కూర్చునేవాడు.

ఆ ప్రయాణీకులలో న్యూ ఆర్లియన్యవాసి, యునకుడు ధనవంతుడైన సెయింటుక్లెర్ అనే ఆయనుండెను. అతని వెంట అతని చిన్న కూతురు, ఇంకా వయస్సు మళ్ళిన ఒక చుట్టమున్నది.

టాము చాలా మారులు ఆ పిల్లను చూచినాడు. ఆమె చాల అందమైనది. ఆమె చాల మంచి పిల్ల. ఇంపుగా

ఉన్నది. అందుచే చూచే ప్రతివారు పిల్ల బాగుందిరా అనుకుంటారు. ఆ పిల్ల యెప్పుడు తెల్లని బట్టలు వేసు కునేది. ఆ పడనలో అటు ఇటు జ్యోతిబింబములాగే తిరిగేది. చాల రోజులు ఆ పిల్లను టాముకూడ చూచాడు. నిదాన ముగా ఆ పిల్లను తన దగ్గరకు వచ్చేటట్లు చేసుకున్నాడు. టాముకు చిన్న పిల్లల ఆటనస్తువులు చేయుట వచ్చును. అలా అది చేసి ఆ పిల్లకు చూపించేవాడు. మొదట ఆ పిల్ల చాల సిగ్గుపడేది. తరువాత ఇట్టే ఆ పిల్ల పరిచయమై పోయినది.

“నీ పేరేమిటి అమ్మాయీ? అని టాము ఒక రోజున అడిగాడు.”

“ఎవాంజిలినీ సెయింటుక్లార్” అన్నది ఆ పిల్ల. “కాని అంతా ఈవా అంటారు నన్ను. మరి నీ పేరేమిటి?”

“నా పేరు టాము. పిల్లలంతా అంకులు టాము తిరిగి కెంటకీకిరా” అనేవారు.

“అయితే నేను కూడా అంకులు టాము అనె పిలుస్తాను” అన్నది కూడా. నీ నంటే నా కిషము. ఎక్కడికి పోతున్నావు అంకులు టాము? అని అడిగినది.

“నాకు తెలియదు ఈవా ఎవరికో ఒకరికి నన్ను అమ్మేస్తారు. ఎవరు కొంటారో యేమో.”

“అయితే మా నాన్నగారు నిన్ను కొనగలరుగా”
అన్నది హఠాత్తుగా. నీవప్పుడు సుఖముగా ఉండవచ్చు
ఈ రోజే నాన్నని అడుగుతా.

“మంచిది అమ్మాయిగారు” అన్నాడు టామ్.

అప్పుడే పడన ఒక చిన్న బస్తీనద్ద ఆగి సగుకులు
దించుచున్నది. టాము నావికులకు సహాయము చేయటాని
కని క్రిందకు వెళ్ళినాడు. పడనమళ్ళీ బయలుదేలు సమయానికి
ఈవా ఆమె తండ్రి పడనకొసన యున్నాడు. పడన
హఠాత్తుగా గదిలినది. ఈవా జారె గభాలున నీటిలో పడి
పోయినది. క్రింద పనిచేస్తున్న టాము ఆ పిల్ల పైనుండి
పడుట చూచాడు. ఎవరు కదలక పూర్వమే ఆతను నీటి
లోనికి ఉరికాడు. ఈదుకుంటూ ఆమె నెంటు బడ్డెడు.
ఆమెను రెండు చేతుల యెత్తుకొని ఈదుకుంటూ పడనదరికి
చేరాడు. కొన్ని నిమిషాలయిన తరువాత ఆ పిల్లను సుర
క్షితముగా ఆమె తండ్రినద్దకు చేర్చాడు.

ఆ మరునాడు యెండ బాగా కాస్తున్నది. పడన
న్యూ ఆర్లియన్సు దాపునకు వస్తున్నది. టాము పడన
కింది భాగములో కూర్చున్నాడు. ఒక నవనాగరికుడు ఆ
వ్యాపారి హైలీనద్దకు నస్తా ఆతనిని ఆమర్దాతో చూచాడు.
ఆ నవనాగరికుడు ఆతనితో మాట్లాడుతున్నాడు. ఇంతలోనే
ఈవా తండ్రిని చేరవచ్చినది.

“నాన్నగారూ ఆయనను కొనండి” అన్నది ఈవా.
 “నీకు బోలెడు డబ్బుందిగా. నా కాతను కావాలి” అని
 అన్నది.

“అతను నీ కెందు కమ్మా చిట్టి” అన్నాడు ఆ పిల్లను
 చూచి వన్వతూ.

“అతను సంకోషముగా ఉండేట్లు చేయాలని”
 అన్నది.

“నేనిదివరకే ఆతనిని కొన్నాను.”

ఆ సెయింట్లు క్లేరీగారికి పెల్లీగారు టామునుగూర్చి
 సడనడిపత్ర మిచ్చిరి. సెయింట్లు క్లేరీ హైలీగారికి కొన్ని
 నోట్లు తీసి ఇచ్చారు. హైలీగూడ తనకు మంచి బేరము
 దొరికినందుకు యెంకో సంకోషించాడు. అమ్మకమై
 పోయినది.

‘రా ఈనా’ అన్నాడు సెయింట్లు క్లార్. వారిద్దరు
 కలిసి టాము వద్దకు వెళ్ళారు. “పైకిచూడు టాము మరి
 నీ కొత్త యజమానినిగూర్చి హేమంటావు” అన్నాడు.

టాము తలయెత్తి ఆతని ముందర దయార్ద్ర ముఖ
 మున చూచెను. “భగవంతుడు మీకు మేలు చేయుగాక”
 అన్నాడు.

“భగవంతుని అనుగ్రహ ముంటుందని నమ్ముతున్నాను. నీవు గుఱ్ఱాలను తోలగలవా టాము.”

“తోలగలనండి గుఱ్ఱాలను బాగా పోషించగలను” అన్నాడు టాము.

“సరే నిన్ను నా గుఱ్ఱపుబండి తోలటానికి పెట్టుకుంటాను” అన్నాడు.

“ఇంకా నీకు చాలా తీరికగా ఉంటుందిగా” అన్నది. మా నాన్నగారికి తనకై పనిచేసేవాళ్ళని చూస్తే యెంతో డయగా !

సెయింటిక్లెర్ “ఉండి ఉండి బలేమాటన్నావే” అని నవ్వుతూ తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

11

టాముయొక్క క్రొత్త యజమాని ఇల్లు న్యూ ఆర్గియన్సులోఉన్నది. టాముయజమాని పేరు ఆగస్టయిన్ సెయింటక్లెర్. ఆతనితల్లి ఆతనిని బహుగా రాబముగా జాగ్రత్తగా పెంచుకునచ్చింది. తన కుమారుడు తన మాటకు ఎదురు చెప్పకుండా ఉండునట్లు పెంచుకునచ్చినది. ఆతను తల్లి చనిపోయిన తరువాత ధనికురాలు అందమైన మేరీ అనే పిల్లను వినాహము

చేసుకున్నాడు. నారికి ఒక కూతురు. ఆపిల్లకు క్లేరీగాను తన తల్లి పేరైన ఎవాంజీని అని పెట్టాడు. ఆయనకు ఆ పిల్లంటే ప్రాణము. మామ్మగారినలె తెలివైన దవుతుం దనుకునె నారు.

దురదృష్టవశాత్తు ఆయన భార్యయైన మేరీ సెయింట్ క్లార్ గే దురాశా అసూయలుగల మనిషి. భర్త తననె ప్రేమించా అనుకునె మనిషి. ఆయనకు కూతురిపైన ఉండె నునుకారమును చూచి ఈర్ష్య పొందేది. ఆమె కొంత సుస్తీ మనిషియేయైనా యెప్పుడు జబ్బని గాధపడేది, కొంత నిజము సగము తెచ్చిపెట్టుకున్నది. ఎప్పుడు యేదోఒకటి చెబుతునె ఉంటుంది. తనకు ఏమిచేసినా మెప్పుడండే స్వభావముగాను ఆమెది.

ఈవా సుస్తీపిల్ల అతి నాజూకుగా ఉండేది. తల్లి యెప్పుడు తన కాయుష్యం తన కారోగ్యం తనపొట్ట తాను చూచుకునేది గనుక. ఆమెకు పిల్ల దాని సంగతి గతి చూడడానికి సమయము చిక్కేదేకాదు.

ఇదంతా గనునించె సెయింట్ క్లార్ గే ఈవాను దూరదేశ మునకు ఆ శలవులలో దాని మామగారింటికి న్యూ ఇంగ్లండుకు దీసుకుపోయిరి. క్లేరీగాను తిరిగి వచ్చేటప్పుడు తన చుట్ట మైన ఒఫీలియా అనె ఆవిడను కాస్త మేరీపనిలో సహకారిగా ఉండటానికి తీసుకువచ్చాడు. మిస్ ఒఫీలియా చాల నమ్మకస్తురాలు, పనిపాటలు ఎరిగినది. ఇంకా చక్కటి దైనభక్తి

కూడ గలిగియున్నది. ఆమె శ్రమించి పనిచేయడానికి విరామ మెరుగక పరిశ్రమించడానికి అలవాటు పడినది. ఒఫీలియాకు తన ఇంటినుండి బయలుదేరి ఇంతదూరము వచ్చుటయే గగన ప్రయాణ ప్రయాణ అయినది. అలావెళ్ళి తిరిగి వస్తున్నప్పుడే, ఈవా టాములు స్నేహితులవటము, క్లేరీగాను ఆతనిని హైలీ వద్ద కొనటము జరిగినది.

చినరకు ఆపడన న్యూ ఆర్ల్యంను పట్టణము చేరినది. సెయింట్ క్లేరీ ఈవా ఒఫీలియాలతో తన సామాను తీసికొని పడవ దిగాడు. వారితో పాటుకూడ టాము వారికోసమాగిన చక్కని బండినద్దకు వెళ్ళాడు. ఆబండి వారిని ఆ వీధుల గుండ త్రిప్పితిప్పి ఒక పెద్ద సాధమునద్ద ఆగినది. ఆ బండి ముఖద్వారముగుండా, ఆ ఆనరణను దాటి సింహద్వారము వద్ద చేరి నిలిచినది. ఆ ఆనరణ మధ్యలో పైకి నీటిని నిరజిమ్ము జలాశయముండి, అనీటి జాలులలో వందలకొలది రంగురంగు పూలు పూయుచుండెను. ఆఇల్లు అందమైన సర్వభోగ నిలయము నలె ఉండెను. టాము అటునంటి సుందరమైన తావున ఉండగల్గినందులకు యెంతో సంతోషించినాడు.

చాల మంచి సేవకులు వచ్చి ఆ సామానుల దించ ప్రయత్నించిరి. సెయింట్ క్లేరీ ఆ ఒఫీలియాను తాను కూర్చునే గదిలోనికి దీసికొని పోయెను. ఈవా తల్లిని చూడడానికి వరండాలోనికి పరుగెత్తుకొని పోయెను. మేరీ ఈజ్చెరులో పడుకున్నది. కాని ఈవా తనకోసము రాగానే లేచినది.

“జాగ్రత్తేవు ఊరికే ముద్దుపెట్టుకోకు నాకు తలనొప్పి”
అన్నది ఆమె.

తరువాత సెయిరిట్ల క్లెర్క్ లోపలకు వచ్చెను. భార్య ఆరోగ్యమునుగూర్చి పరామర్శించి ఒఫీలియాను పరిచయము చేశాడు. కొంతసేపయిన తరువాత టాముసి రమ్మనమని పిలిపించాడు.

“చూడు మేరీ” అన్నాడతడు. నేను నీకొక కొత్త సేవకుని కొన్నాను. చాల నమ్మకస్తుడు అందులో దేవు అనుమానములేదు. ఇతనికి త్రాగు జలవాటములేదు. గుఱ్ఱాలను పారిపోనియ్యడు.

మేరీ టామునంక చూచినది. “అది నిజమనుకొ. ఇదేమిటి ఇంత లావుగా ఉన్నాడు. ఈ గదిలో పట్టుటట్లే లేడు” అన్నది.

సెయిరిట్ల క్లెర్క్ వేరొక సేవకుని పిలిచి టాముకు గదిని చూపించమని ఆజ్ఞాపించెను. తాను భార్యతో మాట్లాడుటకు కూర్చున్నాడు. ఆమె కొద్దిసేపు మాట్లాడి ఇట్ట వెళ్ళిపోయినది. నాకు తల నొప్పిగా ఉన్నది కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోవాలె అని అన్నది.

తరువాత భోజనాలనద్ద క్లెర్క్ మేరీతో “నీవు ఈ ఇంటి పసంతా వదిలేసి ఒఫీలియాకు వప్పగించు” అని అన్నాడు.

“నాదేముంది ఆమె చేసే నాకేమి ఇబ్బందిలేదు” అన్నది. తన చేతనున్న తాళంచేతులిస్తూ “ఈ బానిసలకో మాచెడ్డ ఇబ్బంది. వీళ్ళేదో ఇబ్బందులు తెస్తూనే ఉంటారు—వీళ్ళు త సోమరిపోతులు” అన్నది.

“నా ఉద్దేశములో ఈ బానిసలను ఉంచుకునే నీలోన గొప్ప బాధ్యత యున్నది” అన్నది ఒఫీలియా. “మీరే మీ బానిసలకు విద్యనేర్పి వాళ్ళను మానవులుగా నె చూచి మీనంటివారే ననుకోవాలి. భగవంతుని దృష్టిలో మన మందరము సమానులమే.”

ఒక ఆనందకరమగు సవ్య ఈ సంభాషణను భగ్నము చేసినది. సెయింటుక్లెరీ అదేమిటో చూద్దామని తేర దీయగా వారందరు టామును చూచిరి. అతని కాళ్ళమీద ఈనా కూర్చొని ఆతని గుండీలో పూలుపెట్టుతూ గులాబి మాలను మెడలో వేయడము చూచారు.

నిజముగా టాము ఒక సౌఖ్యమైన గృహమునకే చేరినాడు. వారు ఆతనికి మంచి బట్టలిచ్చేవారు తిండి పెట్టే వారు. ఆతని పనికూడ కష్టమైనదిగాదు. ఈనాతో కాల తేపము చేయడము, తండ్రితో బండిలోగాని రోడ్డుమీద గాని పోతుంటే ఆ పిల్లను చూడడము.

ఒక ఆదివారమునాటి ఉదయము మేరీ నగలు దుస్తులు ధరించి ఈనాతోగూడ చర్చికి పోవాలని ఈనా కోసము నరండాలో యెదురు చూస్తున్నది. ఈనా పనుగెత్తుకు వచ్చినది.

“ఇంత ఆలశ్యమేమిట ఎక్కడున్నావె పిల్లా”
అన్నది మేరీ..

“ఇవాళ మామికి తలనొప్పిట నా బంగారు సెంటు
సీసా ఇచ్చిరావటానికి వెళ్ళాను.”

“ఆ సెంటుసీసా నీ సొంతముట? దానిని తీసుకుపోయి
పనిచేసేవానికిస్తావే పో, పోయి తక్షణము తీసుకురా” అన్నది
మేరీ.

ఈవా నిదానముగా వెనక్కు తిరిగినది.

“ఇదిగో మేరీ” అన్నాడు సెయింటుక్లేరీ. పిల్లదాని
కిష్టమొచ్చినట్లు చేయనియ్యి.

“క్లేరీ ఇలా చేస్తుంటే ఇహ ఈ లోకములో అది
యెలా నెగ్గుకునస్తుంది” అన్నది మేరీ.

“నాకదేమీ తెలియదులెగాని నీకన్న నాకన్న స్వర్గ
సుఖావందములో బాగానే వ్రంతుందిలే” అని అన్నాడు క్లేరీ.
ఆయన కుమార్తె యగు ఈవానంక తిరిగి అమ్మాయి నీవు
నాతో ఇంట్లోనే వుంటావా.”

“లేదు నాన్నా. నేను చర్చికి వెళ్తుతాను. దేవుడు
మనల్నందరిని అక్కడకి రమ్మంటాడని ఒఫీలీయా అత
అన్నది. ఆయన మనము కోరినదల్లా ఇస్తాడాయ్. దేముడు

చర్చికి రమ్మంటే మనమందరము వెళ్ళుట అది యొక గొప్ప
యేమిటి ?”

“నీవు చాల మంచి పిల్లవు ఈనా” అన్నాడు క్షేరీ
“మీ అమ్మతో వెళ్ళి నా కోసము ప్రార్థనచేయి
అమ్మాయి !”

ఈనా తల్లితోటి, ఒఫీలియాతో కలిసి బండిలో
యెక్కి వెళ్ళినది. బండి కదలిపోతుండగా తండ్రికి పోయి
నస్తానని చేయి ఊపింది.

12

ఒక రోజు హాయిగా ఆ క్వాకర్ల గృహములో
గడపిన తరువాత జారి ఎలిజా సోరీలు మళ్ళీ ప్రయాణమై
పోదామనే తొందరలో ఉన్నారు. ఎలిజాకు రాఖెలుహాలీడ్
పోయే దారిలో భోజనము చేయుటకు పొట్ల మిచ్చినది. వారు
తీసుకున్న కొద్దిసామానులతో ప్రయాణమైపోన సిద్ధపడినారు.
వీళ్ళమాటలు బయటకు కూడ వినిపిస్తున్నవి. ఇంతలో
సిమియనుహాలీడ్ తన క్వాకరు స్నేహితుడైన ఫినియను
ఫ్లైచరుతో కలిసినచ్చారు. ఆ ఫినియను ఫ్లైచరు చాలా
పొడగరి బలిష్ఠకాయుడు.

“ఫిలియను మనకు కొత్త సంగతులు తెచ్చారు” అన్నాడు సిమియనుహాలిడీ. “అవును అదే సేను క్రితమురాత్రి నిద్రపోవటానికి ఒక హోటలులో ఆగాను” అన్నాడు ఆఫినియను.” ఆరాత్రి కొందరు మనుష్యులు మాట్లాడుకొనుట విన్నాను. వాళ్ళు క్వాకర్లనుగూర్చి మాట్లాడుకొన్నారు. పారిపోయినట్లైన బానిసలు క్వాకర్ల గ్రామాలలో ఉన్నట్లు వారికి తెలిసినదట. వాళ్ళు బహుశా మిమ్మల్నిగూర్చి ఇంకా రక్షణను పొందుచున్న ఇద్దరినిగూర్చి మాట్లాడుకొన్నారని తెలుసుకున్నాను. వాళ్ళు మిమ్మల్ని యెలా గయ్యి పట్టుకొని నుళ్ళి యజమానులవద్దకు పంపించి యేదో బహుమానము పొందాలని చూస్తున్నారు. ఇంకా ఈ రాత్రి మనము యేమార్గాన పోతున్నామో వారికి బాగా తెలుసు, కనుక వాళ్ళెలాగు మనలను వెంబడిస్తారు. మరే ఇప్పుడు మననేమి చేద్దామంటారు.

“నేనేమి చేయబోతున్నానో నాకు తెలుసు” అని జార్జీ కెండు పిస్తోళ్ళను దీశాడు.

“ఆ యెందుకు అంతదాకా రావలెండి” అన్నాడు సిమియను.

‘చూడండి అయ్యా’ అన్నాడు జార్జీ. మీ కెందుకు మాకు బాట కొంచెము చూపించండి. నేనే బండి డ్రోలుకు పోతాను. మంచివార్తైన మీ కపకారము చేయుట

మా కిష్టములేదు. భగవత్సహాయనే ఉంటే నేను నాపిల్లలు
మా కంఠంలో ఊపిరి ఉండేవరకు పోరాడుతాము.

మధ్యాహ్న భోజనమైన తరువాత ఆ బండియెక్కి
ఒక ఆసామి పొలమువద్దకేగి అక్కడున్న జిమ్ అనే వానిని,
ఆతని తల్లిని బండిలో నెక్కించుకొనిరి. ఆ తరువాత ఎలిజా
హెరీ వారిప్రక్కనే యెక్కిరి. చివరకు జార్జి యెక్కిను.

“సరే మిత్రులారా నే నుంటాను” అన్నాడు
సిమియన్.

“మిమ్మల్ని భగవంతుడు రక్షించుగాక” అన్నారు
ఆ శరణాగతు లందరు. తరువాత బండి కదలిపోయినది.

కొంతసేపు వారు మగతనిద్ర తీశారు. బండి ఆ రోడ్డు
మీద ఎగుడు దిగుడుగా నడుస్తున్నది.

కాని తెల్లవారుగూమున మూడు గంటలప్పుడు,
యేదో గుఱ్ఱాలు నెంటబడి వస్తున్న చప్పుడు వినిపించినది.
ఫినియన్ బండిని ఆపాడు. ఇంతలో ఒక క్వాకరు మిత్రుడు
పరుగెత్తుకు వచ్చాడు.

“వాళ్ళు వస్తున్నారు. త్వరగా పోలండి—త్వరగా.
ఎనిమిది మందో, తొమ్మిండుగురో ఉంటారు. చాల వేగ
ముగా వస్తున్నారు. ఆ మనిషి ఇలా అంటూ ఉండగా
దూరమునుండి ఆ గుఱ్ఱపు డెక్కల చప్పుడు వినిపించినది.

తన చేతనయినంత వేగముగా ఫీనియన్ గుఱాలను కమ్మిపోకొట్టి వేగముగా పోనిచ్చెను. బండిలోపల హోరీని హృదయానికి హత్తుకున్నది. ఆ బండిలోని ముసలామె భగవంతుని ప్రార్థించినది. సాహసముతో జార్జి, గ్రీమీలు తమ పిస్తోళ్ళను చేతులలో బిగించి పట్టుకున్నారు. చివరకు బండి నల్ల బండరాళ్ళ గుట్టపద ఆగినది.

“రండయ్యా యెక్కండి ఈ కొండరాళ్ళ గుట్టను” అన్నాడు ఫీనియన్. మీకిదినరకు పరుగెత్తే అలవాటే ఉంటే ఇప్పుడే ప్రాణాలకోసమే పరుగెత్తండి.”

చాతనైనంత త్వరగా నాల్గు కొండ నెక్కిరి. చివరకు ఒక నన్నని ఇరుకు చోటికి చేరిరి. ఈ నన్నని ఇరుకు నందు గుండాపోయి ఒక గజము పైచిలుకు లోతుగా పగిలిన రాతి తొట్టలోనికి ఫీనియన్ వారందరిని కూర్చోపెట్టారు. అంటే ఇప్పుడు వాగు క్రిందనుండే వారికి కనపడదు.

వారివెంట తరుముకు వస్తున్న ఆ పదిమంది మనుష్యులు, ఆ కొండదాపునకు వచ్చిన తరువాత యేమి చేయాలో ఆలోచించుకున్నారు. జార్జి వారందరికి పైగా రాతిమీద కూర్చున్నాడు.

“మేమిక్కడే ఉన్నాము; కాని మాదగ్గర రక్షించుకోడానికి ఆయుధాలున్నవి. మేము చచ్చేవరకు మా స్వాతంత్ర్యం

తృప్తిముకోసము పోట్లాడుతాము" అన్నాడు జార్జి. జార్జి ఆమాట లనగానే వారిలో ఒకడు తుపాకితీసి వారిపైకి కాల్చాడు. అదృష్టవశాత్తు అది జార్జికి తగులలేదు.

జార్జి ఆరాశ్యమీద నరిగియుండగా ఫినియన్ "నీవు కనిపించకుండా ఉండు" అని హెచ్చరిక చేశాడు. క్రింద ఉన్న వాళ్ళలో ఒకడు "నేను మటుకు పైకి వెళ్ళబోవు చున్నాను. ఈ నీగ్రోను చూచి నేనెప్పుడు భయపడేదిలేదు. ఇప్పుడు భయపడబోనటములేదు. నాలో యెనకు వస్తారో రాండి" అని అన్నాడు.

ఆ మనిషి ఇతర అనుచరులను దీసికొని ఆ ఇరుకు సందు దాపునకువచ్చాడు. ఆ మనిషి ఇంకా ముందునకు దూక ప్రయత్నించిరాడు. ఫినియన్ ఆతనిని త్రోసివేయగా వాడు ముప్పది అడుగుల లోతుననున్న చెట్లలో పడినాడు.

దేముడా వారందరికి పిచ్చైతినది అని వారిలో ఒకడు అరిచాడు. వెంటనే వాడు వెనుదిరిగి పారిపోయాడు. ఆ దెబ్బతిన్న వానిని తీసికొని రోడ్డుమీదకు తీసుకుపోయిరి. కాని గుఱ్ఱముమీద వేసుకొనలేక పోయిరి. తరువాత ఇంకా ఇతర సహాయము కోసము వారందరు పారిపోయిరి. పాపము ఆ దెబ్బతిన్న వానిని ఆ రోడ్డుప్రక్కనే వదిలివేసి పారిపోయిరి.

“ఇంకెందునకు ఇదె అదను పీళ్ళు తిరిగి రాకపూర్వమే ఇహ బండెక్కిపోతే మంచిది. పొరుగు గ్రామము చేరుదాము అప్పుడుగాని మనకు రక్షణ యుండదు.

అలా వాళ్ళు బండెక్కి వెళ్ళుతుండగా పారికి ఆదెబ్బ తీశ్చ వాని మూలలు విసిరిపించినవి.

“ఇక్కడ ఈయనను వదిలి యెల్లా వెల్తాము గనుక” అన్నది ఎలిజా.

“అవును, అతనికి మనము సహాయము చేయాలి. అతనిని మనతోగూడ తీసుకుపోదాము” అన్నాడు జార్జి.

సరేనని వారు అతనిని తమ బండిలోనికి తీసికొనిరి. వారిలో ఉన్న ఒక నీగో ముసలమ్మ అతని తలను తన తొడ మీద పెట్టుకున్నది. ఫినియన్ గుఱ్ఱాలను కమ్మితో అదలించి బండిని వేగముగా పోనిచ్చెను.

ఒక గంతున తమవార వారు వేరొక క్వాకర్ల గ్రామమును చేరిరి. అక్కడనే ఒక క్షేత్రపాలుని ఇంట ఆశ్రయము పొందిరి. ఆ దెబ్బతిన్న వాడు తాను విరోధిగా భావించిన ఒక క్వాకరు స్త్రీ వల్లనే మంచి ఉపచారములను పొందాడు.

సరే మళ్ళీ మనము టాముసంగతి చూద్దాము. ఆతని గది చాల పరిశుభమైనది. ఆగది క్లెర్కగారి గుఱ్ఱపుశాలపైననే యున్నది. ఒకకుర్చీ ఒకబల్ల ఆబల్లపై పార్థనా పుస్తకము బైబిలున్నది. టాముకు మళ్ళీ తనభార్య పిల్లలపై మనసు మళ్ళినది—సరే ఉత్తరము వ్రాయాలను కున్నాడు. ఈవాను ఒక తెల్లకాగితము ఇవ్వమన్నాడు. మొట్టమొదట పలక మీద వ్రాయాలనుకున్నాడు, కాని సాగలేదు. ఆతను అక్షరాలు నర్తకమము చాల మరచిపోయినాడు. అతను అలా ప్రయత్నము చేస్తుండగా ఈవా వెనుకనె వచ్చి ఆతని భుజములపై నుండి చూచినది.

“ఓ అంకులుటాము యేమిటి చిత్రమైన బొమ్మలు గీస్తున్నావు.”

“నేను మా పిల్లలకు ఇంటిదానికి వ్రాస్తున్నాను” అన్నాడు టాము మరి నేను వ్రాయలేనేమో.

“సరే నేను ప్రయత్నిస్తాను టాము. నాకు చాల అక్షరాలు తెలుసు” అన్నది ఈవా. తాను టాములు కలిసి నానాశ్రమ పడి వ్రాస్తున్నారు.

“నీపెళ్ళాం యెంత సంఖ్యోషిస్తుందో” అన్నది ఈవా మా నాన్నను యెప్పుడో ఒకప్పుడు మీ ఇంటికి పంపించమని అడుగుతాను అన్నది ఈవా.

అప్పుడు టాము “షేల్బీ అమ్మగారు నాకు డబ్బు పంపుతామన్నాడు. చిన్నయ్యగారు జార్జిగారు నాకోసము ఎస్తానన్నాడు. నేనెక్కడున్నానో వారికి తెలియచెబితే మా ఇంటిదానికి యేడనవద్దని, నేను కులాసాగానే యున్నానని నముదాయించి చెబుతారుగదా” అని.

అప్పుడే సెయింటిక్లెర్ గొంతు బయట విసబడినది. ఆయన ఆ గదిలోనికి నచ్చారు.

“ఏమిటది” అన్నారు. ఆయన ఆ పలకనుచూస్తూ, టాము నీ ఉత్తరాలను నీవు నన్నే ప్రాయమను యే దీరిక సాయంసమయములలోనో నేనే వ్రాస్తాను. సరే అని ఆ సాయంకాలమునే ఆయన టాముకు ఉత్తరమువ్రాసి పోస్టులో వేశారు.

రెండు సంవత్సరాలనరకు సెయింటిక్లెర్ ఇంటి పరిస్థితులు మామూలుగా గడిచిపోయినవి. మిస్ బిఫీలియా చెయ్యి దీరికలేకుండా ఇల్లు దిద్దుకుపోతున్నది. ఆమెకు, ఆమె సహాయము చేయబూనుకున్న యజమానురాలికి యెంకో న్యత్యాసమున్నది.

టాము సుఖముగానే ఉన్నాడు. ఆతనిని మంచిగానే చూచేవారు. ఆతని దిగులల్లా తాను తన సంతానమునుండి వేరైనాననే బాధయె. అందుచే పట్టణములోని వేడిని తట్టుకొనలేక సముద్రప్రాంత గృహమునకు చేరిరి.

ఓ ఆదివారము సాయంత్రము టాము ఈవాలు, నీటి గట్టున గూర్చుండి సూర్యాస్తమయమును చూచుచుండిరి. ఈవా బెబిలును తెరచి మోకాలిమీద పెట్టుకొని బెబిలు నందు నర్తింపబడిన, స్వర్గ సౌందర్యమును చదువుతున్నది. హఠాత్తుగా ఆమె ఆలస్యమించు సూర్యమండలమును, సంధ్యా సమయమును ప్రేలితో చూపినది.

“టాము” అన్నది “ఆ పిల్ల అదిగో అదే.”

“ఏమిటమ్మా ఈవా?”

నీవు చూడలేదా అదిగో ఆ సునర్ణజ్యోతి ఆకాశములో—ఆ అదే స్వర్గద్వారము. “నేను కొద్దిగా అక్కడకు పోతాను టాము.”

“ఎక్కడకమ్మా ఈవా?”

ఆపిల్ల లేచినది, ఆమెబుగ్గలు ఎఱ్ఱబారినవి. కన్నులు మేరుస్తున్నవి. “అక్కడికే ఆ స్వర్గానికే. నేను కొద్దిగా వెళ్ళుతానుగా.”

టాముయొక్క హృదయము కృంగిపోయినది. చూడు ఈవా ఈ ఆరు నెలలలో యెంతగా మార్పు చెందినదో చూడు. ఆపిల్ల పాపము త్వరగా పడుగెత్తలేదు. ఎక్కువ సేపు ఆడుకోలేదు. ఒఫీలియా ఆమెకు అనేకమందులు వేయటము, సలహా ఇవ్వటము ఆతడు చూచాడు. ఇప్పుడుకూడ

ఆమెచేయి సలసల కాలిపోతున్నది. ఇంతలో ఒఫీలియా ఆ పిల్లను యెంచుకో త్వరగా రమ్మనమని కేక వేసినది.

“ఈవా ఈవా త్వరగారా మంచులో నీవెక్కువసేపుండ రాదు. రామరి.” కొన్ని నెలలబట్టి ఒఫీలియా, సెయింటు క్లేరీ గారితో ఈవా జబ్బుతో ఉన్నదని చెబుతూనే ఉన్నది. పాపము ఆపిల్ల కేదో పెద్దజబ్బు పట్టుకున్నది. కాని సెయింటు క్లేరీ ఈమెమాటను లక్ష్యపెట్టలేదు.

“కనిపించటము లేదుగనుక నాపిల్ల యెలా బాగా యెమగుకు నస్తున్నదో అనుకునేవాడు. అయినా తనలో తానే భయపడ సాగాడు. అందునల్లనే యెక్కువ కాలము ఆపిల్లతోనే వెళ్ళబుచ్చేవాడు. ఆపిల్లను జాగ్రత్తగా జూచే వాడు. ఆపిల్ల బాగానే ఉన్నదితే యని తనను సమర్థించు కునేవాడు.

కొంతకాలమైన తరువాత ఈవాకు ఇంకా యెక్కువగా జబ్బుచేసినది. డాక్టరును సిలిపించారు. ఇప్పుడు ఆమె తల్లి మేరీ సెయింటు క్లేరీ తన పిల్లదాని కేదో సుస్తీగా ఉన్నదని నమ్మినది. ఆమె యెప్పుడు యేదో ఉన్నది లేనిది గల్పించుకొని, తాను జబ్బు మనిషి ననుకొని, కేవలము స్వార్థచింతనచేత,—ఇంకొకరిజోలి జాలితోనన్నా చూచేదిగాదు. ఆ మేరీ క్లేరీ యెల్లప్పుడు తననుగూర్చి యోచించుకుంటూ, తనను చూచుకొనే మిక్కిలిగా జాలి పడుతుండేది. తాను ప్రీయై యున్నప్పుడు, తన కూతురు

జబ్బు విషయము తన పట్టించుకోవలసినది. మిస్ ఒఫీలియా ఆ పిల్లకు యెంతో ఇదిగా ఉపచారములు చేసేవారు. కొద్ది రోజులు ఈవా బాగా కులాసాగానె తిరుగుతుండేది. కాని మళ్ళీ జబ్బుతో బాధపడేది. జబ్బుతో ప్రక్కమీద ఉంటూనే, తన కిష్టమైన వాళ్ళకోసము యెంతో ఇదిగా కలునరించేది. కేవలము తల్లి తండ్రిలపైనే కాకుండా తన కిష్టమైన పరిచారులపైనగూడ ఆమె యెంతో ఇదై యేది.

ఆ పిల్ల తనేదో సహాయముచేసి ఆ పనివారల జీవితము ఇంత సుఖనంతము చేయాలనుకునేది.

అంకులు టాముకోసము ఒక రోజున బైబిలు చదువుచు ఈవా “అంకులు టాము జీససు ఇతరుల కోసము తా నాపాతి కావాలని యెందుకు కోరుకున్నాడో నాకు తెలుసు; ఎందుకంటే నాకు అలాగే అనిపిస్తున్నది” అన్నది.

“అదేమిటమ్మా ఈవా? నా కేమీ అర్థము కావటములేదు.”

“ఆ పడవలో నిన్ను కలుసుకున్నప్పుడు నీకు గుర్తు లేదూ టామూ, యెంద రెందరో వేద బానిసలు తల్లులను, భర్తలను, భార్యలను, పిల్లలను వదిలివేశారు గదూ. అలాంటివి నేను చాల చూచాను. కాని నేనె ఈ ఘోరబాధను ఆపగలిగితే, నాకు చేతనె తె చానటముగూడ నాకానందమే” అన్నది ఆ పిల్ల యెంతో వేదనపడుచూ.

అప్పుడే సెయింటు కేరీ లోపలకు వచ్చెను. టాను, తన తండ్రితో మాట్లాడటానికి వీలుగా ఈనాను వదలివెళ్ళినాడు.

ఆ చిన్నది తండ్రి మోకాళ్ళమీద కూర్చోసి ఆతని మీదకు నంగినది.

“నాయనా నీ దగ్గరదాస్తే యేమి లాభము గనుక, నేను నీతో ఇహ యెక్కువ కాలము మనలేను. మరి నేను పోతాను మర్రి నేనెప్పటి కెప్పటికి తిరిగిరాను” అని ఈవా యేడ్చినది.

“లేదు చిట్టి ఈవా అదంతా ఉత్తమాట. అలా అనుకోగూడదమ్మా.”

“కాదు అది నిజము” అన్నది ఈవా. “ఇహ నాకు నయముగాదు నాన్నా నేను స్వర్గానికి వెళ్లుతాను. కాని నాన్న నిన్నుగాని నీ స్నేహితులనుగాని వదలి వెళ్ళలేను. కాని ఈ లోకములో అనేకమైన కష్టాలు విషాదమైన ఘటన లెన్నో యున్నవి.”

“నీ కెందు కింత కష్టము వచ్చిందమ్మా ఈవా?”

ఈ బీదప్రజలు పొందే బాధ ఈ మన సేవకులు—
వాళ్ళెంతో నాతో మంచిగా ఉంటారు. వాళ్ళంటే నాకు

కూడ యెంతో ఇష్టమే. వాళ్ళందరికి స్వతంత్రమైన యెంత బాగుంటుంది నాన్నా!

“అమ్మా ఈనా మరి వాడు మనలో పాలు సుఖముగా లేనూ.”

అవుననుకో, మరి నీకేదైనా కష్టమైతే, ఇతర యజమానులు మరి వారిని బాగా చూస్తారా నీవు నన్నెప్పుడు కులాసాగానే ఉండాలని చూస్తావు ఇదంతా గొప్ప స్వార్థముగదా, ఈ బీద ప్రజలకు యెప్పుడు బాధా దుఃఖాల్లో మునిగి తేలుతూ ఉంటారుగదా. నాయనా ఈ బానిసలను స్వతంత్రులను చేయడానికి వేరే మార్గమేమిలేదూ!

“అది చాల కష్టమైనది ఈవా. స్వతంత్రులయితే నాకు యెంతో ఇష్టమే, కాని యెలాగు చేయాలనేదే ప్రశ్న?”

“నాన్నా నేను చచ్చిపోయాక, ఇతరులతో బానిసలను ఉంచుకోవద్దని చెప్తావా? నీవు అలా చేస్తావా?”

నీవు చచ్చిపోయాక! ఓ ఈవా అమ్మాయీ అలా అనబోకు ఈ ప్రపంచకములో అన్నిటికన్న నీ నంట నా కెంతో ఇష్టము.

“నాన్నా ఈ బీద బానిసలుకూడ నీలాగే తమ పిల్లల్ని ప్రేమిస్తారు. అంకులుటాము పిల్లలంటే యెంతో ఇష్టము.

ఇతరులకుకూడ అంతే. నాన్నా నాకీవాగ్దానమియ్యవానాన్నా.
నేను పోయిన తరువాత టాముకు స్వతంత్ర మిస్తావుగదూ.”

“అలాగేనమ్మా” అన్నాడు ఆ పిల్లతండ్రి. “ఈ
లోకములో నీకేది కానాలంట అదే చేస్తాను.”

“నాన్నా” అన్నది ఈవా. తన జ్వరపు బుగ్గలను
ఆతని గుండెమీద ఆనించి “మన రక్షకుని గృహానికి మనిద్ద
రముపోవే యెంత బాగుంటుంది నాన్నా అక్కడ యెంతో
ప్రశాంతముగా ఉండదా.”

సెయింటు కేరీ ఆపిల్లను గుండెకు హత్తుకొని యేమీ
చెప్పలేక పోయినాడు.

“నీవు నావెంట వస్తావా” అన్నది ఈవా నేమ్మదిగా.
“నీ వెంట వస్తానమ్మా నిన్ను మరచిపోను.” సెయింటు కేరీ
తన చేతులతో ఆపిల్లను పెట్టుకు కూర్చున్నాడు. ఆయన తన
తల్లిని గుర్తుకు తెచ్చుకున్నాడు. ఆమె ఈవాకోసము చేసిన
ప్రార్థనలు తలపునకు వచ్చినవి. ఆపిల్లను పడకగదికి తనచేతుల
తో నె తీసుకుపోయి ఆపిల్ల నిద్రపోయినదాక పాడినాడు.

14

రోజులు గడిచిపోయినవి. ఈవాళ్ళ కి చాల తక్కువై పోయినది. ఆమె ప్రక్కలో పడుకొని, ఆ సుందర సరోవరమును, ఆ పూలను చూస్తూ, బైబిలును చేత్తో పట్టుకొని ఉండేది. ఒకరోజున ఆమె తన తల్లిమాటను విన్నది.

“మేరీ కేరీ యేమిట చిన్నముండపు పూలెందుకే కోటలో కోస్తున్నావు” అన్నది.

ఆపిల్ల “ఈవా అమ్మాయిగారి కోసము కోశానండి అన్నది.” ఈవా పిలిచినది. ఆపిల్ల యె టాప్పి అనే మురికి అల్లరి నీగ్రోపిల్ల, అంత గోలచేసేది ఆ ఇంట్లోనేలేదు. అది వెంటనే వచ్చినది.

“ఈ పూలెంత బావున్నాయే” అన్నది ఈవా. “నీవు చాల మందిదానివి టాప్పీ; రోజూ నాకు ఇలాగే పూలు తెచ్చి ఇస్తూఉండవే” అన్నది.

“చూచావా ఆటాప్పీ మంచిగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తున్నది” అన్నది ఈవా టాప్పీ గదిలోనుంచి వెళ్ళిపోగానే.

ఆరాత్రియే, ఈవా, ఆ ఒఫిలియాను తనజుత్తును కత్తిరించ మన్నది. ఎందుకంటే తన తండ్రికి ఆ అందమైన

ఉంగరాల జుట్టు అంటే యెంతో ఇష్టముగనుక. తరువాత తన ఇంటి పరిచారకు లందరిని తన గదిలోనికి రమ్మన్నది, వారందరు పిల్ల పెద్ద లందరు వచ్చి పల్చగా పాలిపోయిఉన్న ఆ చిన్నమ్మాయి గారిని చూచి గాభరా పడ్డారు. ఈనాదిండుపై నానుకొని నారందరితో మాట్లాడినది. “నేనే మీ అందరికోసము కలుగు పంపించినాను. ఎందుకంటే మీరంటే నాకెంతో ఇష్టము. కాని నేను చచ్చిపోతున్నాను. నేను జీససు నివసిస్తున్న సుందర ప్రపంచములోనికి పోతున్నాను. మీరుగూడ క్రైస్తవులైతే జీససు మీకు సాయము చేస్తారు. మీరుగూడ భగవంతుని ప్రార్థించండి ఆయననుగూర్చి చదవండి” అని ఆపిల్ల అగిఆగి చెబుతూ విచారముతో ఇలా గన్నది “అవును పాపము మీరు చదవలేరు!” అని ఈనా తలను దిండుక్రిందబెట్టి వెక్కివెక్కి యేడ్చినది. ఆమెదుట్టు నున్నవాడుగూడా యెంతో వెక్కివెక్కి యేడ్చి దుఃఖపడ్డాడు.

“యెందుకు భయపడకండి” ఈనా తన కన్నీటిజాలును చీల్చుకొని వెడలె నగవుతో అన్నది “మీ అందరికోసము నేను ప్రార్థించాను. మీరు చదవలేకపోయినా జీససు మీకు సహాయము చేస్తాడనే నా నమ్మకము. ఆయనను సహాయము చేయమని కోరండి—ఇతరుల నెవరినైనా జైలు చదవమని చదివించుకోండి, వినండి — మనమందరము స్వర్గములో కలుద్దాము.” “శాంతి” అన్నాడు టాము. “భగవంతుడు నిన్ననుగ్రహించుగాక” అన్నారు, అక్కడున్న నారందరు.

సరే మంచిది మీరందరు నాపైన దయగా ఉన్నాను,
మీ కందరికి నేనేదో ఒకటి ఇయ్యాలనుకున్నాను. ఇదిగో
నా ఉంగరాలజుత్తు ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క టిస్తాను.
దాచుకోండి; అది చూచినపుడల్లా, నేను మిమ్మల్నెంత
గానో ప్రేమించానని గుర్తుంచుకోండి, నేను స్వర్గము చేరిన
తరువాత అక్కడ మిమ్మల్నందరిని చూడగోరుతాను”
అన్నది ఈవా.

ఇది యెంతో విచారకరదృశ్యమని యేడుస్తూ భగవం
తుని ప్రార్థిస్తూ ప్రతి ఒక్కరు ఆ పిల్లకు నీళ్ళోలిచ్చిరి.
ప్రతివారు ఈవా ఇచ్చినది తీసుకొని గదిలోనుంచి వెళ్ళిపోయి
నారు. అంతా వెళ్ళిపోయినారు ఒక్క అంకులుటామె
మిగిలియున్నాడు.

“ప్రియమైన అంకులుటాము ఇదిగో అందమైన
హంకెలజుత్తు నీ కోసము, నేను స్వర్గములో నిన్ను చూస్తా
ననె నా సమ్మకము. ఈ భానము నా కెంతో ఆనంద
మిస్తుంది” అన్నది.

దీని తరువాత ఆ అమ్మాయి ఆరోగ్యము బాగా
త్వరగా చెడిపోయినది. రాత్రిళ్ళు మిస్ ఒఫీలియా ఆమెను
కాపాడేది. ఎక్కువగా అమ్మాయివద్ద అంకులుటాము
ఉండేవాడు. ఆ పిల్లను పూలతోటలోనికి తీసుకుపోయి
ఆ పిల్లకు నచ్చిన కీరనలు పాడేవారు. ఆ ఇంటిలో ఉన్న
ప్రతివారు, ఆపిల్ల కేదో ఒకటి చేయాలనుకునేవారు. కేవలము

ఒక్కమేరీయె తన స్వవిషయము చూచుకోటములో మునిగి
 వేలి ఆ పిల్లగాని సంగతి పట్టించుకోకుండా యెక్కువగా
 యే సహాయము చేయలేకపోయినది.

ఒక రోజున ఒఫీలియా, టాము ఈవా గది బయట
 వరండాలో రాత్రిపూట పడుకొని ఉండుట చూచినది.

“ఆమె నీ వెందుకు నేలమీద పడుకున్నావు” అని
 అడిగినది.

“చూడండి నే నిక్కడే ఉండాలండి భగవంతుని
 నిర్ణయము యెప్పుడు యెలాగున్నదో ఆ అమ్మాయిగారు,
 మహాప్రస్థానము ప్రారంభించగానే అక్కడ స్వర్గద్వారాలు
 తెరుస్తారు. ఆ దివ్యత్వాన్ని మనము చూస్తాము. అమ్మా
 ఆ ఘడియ సమీపిస్తున్నదమ్మా” అని టాము అన్నాడు.

ఆ రోజు ఈవా బాగానే ఉన్నట్లనిపించినది. అర్ధ
 రాత్రి అయ్యేటప్పటికల్లా పరిస్థితి తారుమారై నది. మిస్
 ఒఫీలియా టామును పిలిచింది.

“టాము డాక్టరువద్దకు త్వరగా వెళ్ళు” అన్నది.
 తమనాత సెయింట్ కేరీని పిలిపించినది. డాక్టరుగారు కూడ
 వచ్చారు. ఆయనేమిచేస్తారు గనుక యేమీ చేయలేక
 పోయినాడు. ఈవా అలా కళ్లుమూసుకొని పడుకున్నది,
 తండ్రినచ్చి పిల్లగానిమీద వంగి “ఏమే ఈవా అమ్మా”
 అన్నాడు. అలా ఆ పిల్ల తన నీలాల కన్నులు విప్పింది,

ఒక్క నవ్వు నవ్వింది. మరుక్షణము ఊపిరి పీల్చటానికి
యెంతో ఆయనపడింది. ఊపిరిపట్టు పట్టింది. ఆ పిల్లతండ్రి
ఆ పిల్ల బాధ చూడలేక వెనక్కు మళ్ళీ ఆ టాముచేయి
గట్టిగా పట్టుకున్నాడు.

“ఓ టాము, ఇది నా చావుకే నచ్చిందయ్యా, ఇది
యెక్కువ కాలము ఆగదు!”

“భగవద్విధి అన్నాడు టాము” “అయ్యా అంతా
అయిపోయింది, అయ్యగారు చూడండి అమ్మాయిగారిని.”

ఆ పిల్ల దిండ్రమీద ఆనుకొని పడుకొన్నది.
ఆ ముఖముమీద ఆశ్చర్యముద్ర తాండవ మాడుచున్నది.
యేదో ఆనందములో ఆ పాప నవ్వుకుంటున్నట్లున్నది.
స్వర్గదృశ్యముల ఆనందముతో తిలకిస్తున్నది. ప్రేమ—
ఆనందం—శాంతి అంటూ ఆ పిల్ల సృష్ట్యవునుండి అన్మత
అనుర జీవితానికి సాగిపోయింది.

ఆ పల్లె పొంతములో అంత్యక్రియలు అని దీర్చుకొని
 సెయింటుక్లేరీ వంశము మరల పట్టణానికి చేరాడు. సెయింటు
 క్లేరీ తన అంత్యత బాధను తగ్గించుకోడానికి యెప్పుడు దోదో
 ఒక పనిని గల్పించుకుంటున్నాడు. బజారుకు వెళ్ళా ఉంజే
 నాడు, స్నేహితులను చూడబోయేవాడు. మాట్లాడేవాడు.
 నవ్వుకునేవాడు. ఇదంతా తన దుఃఖాన్ని దిగమింగడానికి
 చేస్తున్నాడని బహు కొద్దిమందికే తెలుసు.

అతనిని యేమాత్రము అర్థము చేసుకొనని మేరీ “మా
 ఆయన చిత్రమైనవాడు ఈవా అంటే ఆయనకు ప్రేమేలేదు,
 పట్టించే లేదు. ఆయనకన్న నేనే యెక్కువ బాధ పడు
 తున్నాను” అనేది.

ఈ మాటలు మేరీ ఒఫీలియాతో అంటున్నప్పుడు
 సెయింటుక్లేరీ చమత్కరమే గదిలో ఉన్నాడు. కొంతసేపైన
 తరువాత టాము నిదానముగా ప్రవేశించెను. సెయింటుక్లేరీ
 కుర్చీలో కూర్చొని ఈవా బైబిలును చేతబట్టుకొనెను. టాము
 గదిలోనికి వచ్చినపుడు, ఆతని యజమాని ఆతనినంక బాధ
 తోను, దుఃఖముతోను చూచెను. ఆయన తన చేయిని
 టాముమీద పెట్టి తల వాలెను.

“ఓ టాము ఈశ్వరము మృగ్యముగా గన్పిస్తున్నది.”

“నాకు తెలుసయ్యా నేనెరుగుదును” అన్నాడు టాము. జీససు సాయముగోరి శరణుజొచ్చితే అయ్యగాను—ఆ దేవుని నద్దనే ఈవా ఉన్నట్లు చూస్తారు.

“టాము నేను పైకి చూస్తూనేఉన్నాను. కాని నాకేమీ తోచిన గన్పించటము లేదు. నాకుకూడా బైబిలును నమ్ము కుందామని ఉన్నది. కాని మనస్సు కుదుటపడటము లేదు. “టాము జీససున్నాడని నీకెలా తెలుసు, నీవెప్పుడు చూడలేదు గదా!”

“అయ్యా నా ఆత్మలో ఆయనను చూస్తున్నానయ్యా. ఆయన సాన్నిధ్యాన ఉన్నట్లుల నేను భావిస్తున్నాను. నాఇంటి దానినుండి నేను వేరు వేయబడినప్పుడు నాబ్రతుకు ముక్కలై పోయినది. నాకు మిగిలేది యేదీ లేదనుకున్నాను. అప్పుడు భగవంతుడే “టాము భయపడకు టాము” అన్నాడు. ఆయనయే నా చీకటింట దీపముబెట్టి ఆనందమిచ్చి ప్రశాంతి గలుగ చేశాడు. ఆయననల్ల నే నాకెంతో సుఖముగా ఉంటుంది. ఆయన దయనల్ల నే నేనందరిని ప్రేమించగల్గు తున్నాను. ఆయన అనుగ్రహముంటే నేనేమి చేయటానికైనా సిద్ధపడు తాను. ఆయనతోరిక దీర్ఘటానికన్న నాకేదీ పట్టదు. విజ్ఞానాతీతమైనది క్రీస్తుదేవుని కృప ప్రేమలే” అని టాము ఇదంతా యెంతో అనుభూతితో చెప్పినటుల చెప్పాడు.

“ఎంత విచిత్రము” అన్నాడు కేరీ. పద్దెనిమిది వందల సంవత్సరాల క్రితము జీవించిపోయిన వ్యక్తి జీవితము ప్రజలకు

ఈనాటికి అది ఇంత అర్థవంతమైన కథయా! కాని ఆయన మానవుడేగాదు. ఓ నేను మా అమ్మ బోధనలు బోధించి నవి నమ్మగలిగే యెంత బాగుండేది.

అయ్యా మీకు నాకు ఈవా నలెనే బైబిలు చదివి వినిపించుతారా.

సెయింటు క్లెర్క్ బైబిలు చదివేవాడు. టాము వినే వాడు. అప్పుడు ఆతని ముఖము భక్తితోను నమ్మకముతోను మెరసిపోయేది.

ఆ పాఠాయణ పూర్తికాగానే “నీవు ప్రార్థనచేయి. నాకు చేయుట నేర్పు అని సెయింట్ క్లెర్క్ టామును అడిగే వాడు.

టాము పూర్ణ హృదయముతో ప్రార్థించేవాడు. సెయింట్ క్లెర్క్ కి అనేక అనుమాలున్న సెయింట్ క్లెర్క్ ప్రార్థనాబలమువల్ల ఈవా సన్నిధిని ఉన్నట్టే భావించేవాడు.

“నరేటాము మళ్ళీ ఇంకొకమారు కలుసుకుందాము” అన్నాడు క్లెర్క్. వారాలు గడిచిపోవుచున్నవి. ఈవా లేని బ్రతుకు క్లెర్క్ కి సహాయముగా ఉన్నది. క్లెర్క్ మత భక్తి గలవాడుగాదు. కాని బైబిలును చాలమారులు చదివాడు. ఆయన తన సేవకులనుగూర్చి వారి మెడల తన ధర్మాన్ని గూర్చి యోచించాడు. ఆయనకు టాముకు గల స్నేహ బంధము గాఢమైనది. ఇప్పుడు టామును న్యాయశాస్త్ర

రీత్యా బానిసత్వ విముక్తి గావించి స్వాతంత్ర్య మియ్యటానికి ప్రధమ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు చివరకు టాముతో “టాము నిన్ను నేను స్వతంత్రునిచేయ నిశ్చయించుకున్నాను. నీ పెట్టె బేడ సామానులు స్వదేశాని మీ కెంటకీ వెళ్ళిపోన టానికి సిద్ధపడు” అన్నాడు.

టాము ముఖము ఆనందముతో వికసించినది.

అయితే టాము ఇక్కడ నీకు సౌఖ్యముగా నెయ్యన్నది గదా !

అవునయ్యగాను, కాని స్వతంత్రుడగుట అంటే అది వేరుగదండి. నాకు చనకబారు దుస్తులుండనచ్చు, బీదకొంపె ఉండనచ్చు, జీవితమంతా పేదగానె గడుపనచ్చు. కాని యెంతైనా అది ఇతరులు ఇచ్చే గొప్ప దుస్తులనంటివిగాదు, అవి మళ్ళీ ఆ ఇచ్చిన నారికె చెల్లుతవి. ఇదే నా బుద్ధికి సహజముగా గోచరించె బేధము అయ్యా ! అన్నాడు టాము.

ఆ సాయంత్రము సెయింటుక్లెర్ తన భార్యతోను ఒఫీలియాతోను కూర్చోసి మాట్లాడుతున్నాడు. ఆ ఒఫీలియా మాటల సందర్భాన “సరే అంతా యేర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు మరి నీ పనివాళ్ళ సంగతేమిగావాలె, కర్మ వశాత్తు నీ మృతి సంభవిస్తే” అన్నది. అప్పుడు సెయింటుక్లెర్ “నేను టాప్సీని నీకిచ్చాను. ఇతరుల విషయమైకూడ కొద్దిలోనె యేదో యేర్పాటు చేస్తాను” అన్నాడు.

తరువాత ఆ సాయంత్రమే మామూలుగానే షికా
నుకు వెళ్ళాడు. అయ్యగారితో వెళ్ళనలసిన పనిలేనందు
నల్ల టాము, వరండాలోనే కూర్చున్నాడు. యజమాని
రాకకు ఎదురుచూస్తున్నాడు. చీకటి పడినది. టాముకు
మగత నిద్ర పట్టినది. యేదో తలుపు తట్టుచున్నట్లు,
మనుష్యుల అరపులు అతనిని మేల్కొల్పినవి. చూడగానే
అనేక మంది మనుష్యులు యజమానిని మోసుకొస్తున్నారు.

నాస్తి ఆ కక్షంతా చెప్పినారు. సెయింటుక్లైర్ ఒక
హోటలులోనికి వెళ్ళారు. ఇద్దరు మనుష్యులు పోట్లాడుకో
టానికి సిద్ధమైనారు. ఇంతలో సెయింటుక్లైర్ వారిని విడ
దీయబోయినాడు. అందులో పొరపాటున ఆయనను
కత్తితో డొక్కలో గుచ్చారు. పనివాళ్ళంతా ఆయనను
ఇంటికి దీసుకువస్తుంటే మహావిచారముతో గుమిగూడారు.
మేరీ మూర్ఖయే పడిపోయినది. చివరకు ఒఫీలియా
టాములు ఆయనకు చేయనలసిన ఉపచారములు చేశారు.
డాక్టరుగారు ఆయనను పరీక్షించిచూచి ఇక లాభములేదని
చెప్పారు. టాము ప్రక్కనే ముంగాళ్ళమీద నిలుచున్నాడు.
సెయింటుక్లైర్ ఆతని చేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు.

“నేను చచ్చిపోతున్నాను టాము” అన్నాడు. టాము
హృదయపూర్వకముగా తన యజమానికి భగవంతుని సన్ని
ధిని సుఖము గల్గుటకై ప్రార్థించినాడు. టాము ప్రార్థన
కాగానే సెయింటుక్లైర్ గోడమీదనున్న తల్లి చిత్రమును

చూచి ఆమె చిన్నపుడు తనకు నేర్పిన భక్తి గేయాన్ని పాడారు.

డాక్టరు "ఆతని మనస్సు చలిస్తున్నది" అన్నాడు. క్లెర్గారు "లేదు అది స్వర్గ ధామమును చేరుచున్నది" అన్నాడు. ఆయన వెనుకకు విరుచుకపడి కన్నులు మూసుకొనెను. అలా కొన్ని నిమిషాలు పడుకున్నాడు. శాంతి ఆనందము ఆతని ముఖమున తాండవించెను.

"అమ్మా" అన్నాడు, అతను ఆనందముతో చిరునగవు నవ్వుతూ. తరువాత ప్రాణము పోయినది. జీవుడు సమైక్యత చెందెను.

16

సెయింటు క్లెర్గీ చచ్చిపోయాడు. ఆయన ఇల్లంతా భయాందోళనలలో పడిపోయినది. పరిచారకు లందరికి అయ్యగా రే తమ సుఖానందముల గమనించే వాని యెరుగుదురు. ఇప్పుడు వారందరు ఒక స్వార్థపరురాలు మూర్ఖురాలైన స్త్రీ చేతిలో పడ్డారు. ఆమెకు యెంతసేపు తననుగూర్చి గాని ఇతరులగుర్చి చింతయే లేదు.

అసలు టాము తన స్వవిషయముగూర్చి యోచన చేసికొననే లేదు. తన యజమాని భగవంతుని సాన్నిధ్యము

చేరగనే యెంకో ఆనందించాడు. మిస్ ఒఫీలియా యజమాను రాలికి నేన చేస్తూనే యున్నదిగాని, భీతాహము చెందిన పనివాళ్ళకు ఆమె ద్వేషిధమైన గుహకారము చేయ గల్గిన స్థితిలో లేదు. ఒక రోజున ఒక అందమైన యువతి కన్నీరు కాకుస్తూ ఒఫీలియానద్దకు వచ్చినది. వచ్చి ఒఫీలియా పాదములపై బడి కాగు పట్టుకున్నది.

“ఓ అమ్మగారు, ఆ యజమానురాలిని నన్ను క్షమించమనమని చెప్పండి. కాస్త సహాయము చేయండి. ఆమె నాకు కొరడాదెబ్బలు వేయించ పంపుతుందట అని ఒఫీలియా చేదికి ఒక కాగిత మిచ్చినది.

అది మేరీ తన చక్కటి దస్తూరితో, ఈ కాగితము వెచ్చిన వానికి పది పేను దెబ్బలు కొట్టవలసినదిగా, కొరడా దెబ్బలు వేయువానికి వ్రాసి ఇచ్చినది. ఈ పనికై మేరీ యెడల దురుసుగా ఉన్నదనుకొని ఆమె శిక్ష విధించిపంపినది. ఈ కొరడాదెబ్బలు వేయడానికి అక్కడ దుర్మార్గులైన క్రూరులుంటారు. ఒఫీలియాకు అనునంటి స్థలమున్నదిని తెలియును. కాని క్లెర్గారి మనుష్యులెవరు అక్కడకు ఇంకనరకు పంపబడలేదు. అందుకన మిక్కిలి నాజూకైన ఈ పిల్లనుగూర్చియే ఒఫీలియా మేరీనద్దకు వెళ్ళినది. కాని మేరీ విననలేదు.

“ఏమిటి నేను ముష్టి పది పేను దెబ్బలనేగా చెప్పాను. అదేమిటి అదొక క్రూరమా. ఇలా నన్ను బాధపెట్టే

వాళ్ళందరికికూడ కొరడా దెబ్బలు వేయిస్తాను” అన్నదామేరీ.

పాపము ఒఫీలియా యెంకో బాధపడినది; తానింత నిన్నహాయురాలై పోయినాననె కుమిలిపోయినది. పోనీ ఒక్క టాప్సి అయినా రక్షించబడినదిగదా యని సంకోషించినది, యెందుకంటే ఇప్పుడు టాప్సి ఒఫీలియా సొంత ఆస్తి అయిపోయినది. ఆమెపై ఇంకెవరికి హక్కులేదు. మేరీ తన చుట్టాలకో ఆలోచించుకొని నిర్ణయించుకున్నది. తన బానిసలను, ఇంటిని, ఆస్తిని అమ్మేసి పుట్టింటికి పోవ నిశ్చయించినది. ఇది ఆ బానిసలకు యెంకో నివాదకరమైనది. అయినా ఆ బానిసలలో చాలమందికి ఈ యజమానురాలినద్ద పనిచేసేకన్న ఇంకెవరివద్దనైనా పనిచేస్తేనే మంచిదనిపించినది; వారు అదే నిర్ణయమునకు వచ్చారు. టాము మటుకు సెయింటుక్లేరీగారు తన కిచ్చిన వాగ్దానమును పురస్కరించుకొని ఒఫీలియాతో చెప్పటానికి పోయినాడు,

“అమ్మ అయ్యగారు నాకు స్వాతంత్ర్య మిస్తానని వాగ్దానము చేసినారు. అందుకోసమై అన్ని యేర్పాట్లు చేస్తున్నామనికూడ చెప్పారు. కాస్త మీరు అమ్మగారితో ఆ విషయముచెప్పి సహాయము చేస్తారా? బహుశా వారికి గూడ అయ్యగారి అభిప్రాయము తెలిసే ఉంటుంది” అని ఒఫీలియాతో చెప్పుకున్నాడు.

టాము విషయమై మళ్ళీ ఒఫీలీయా, మేరీ నద్దకు వెళ్ళినది. ఒఫీలీయా ఆమె తన భర్త అభీషాన్ని సంతృప్తి చేస్తుందిగదా యని అనుకున్నది. కాని మేరీ అన్న మాటలకు టాము యొక్క మరో ఆశాభావమునుగూడ పెకల్చి వేసినది.

“నేనెలా ఆతనిని విడుదల చేస్తాను గనుక ? మాకున్న నిలువగల పరిచారకులలో ఆత నొకడాయెను? నేను మటుకు ఆ మాట వినను ఏమిటిది మీరందరు యెందుకు నన్నిలా వేధిస్తారు. ఓ మూలన పిల్లపోయి మొగుడుపోయి నేను చస్తురాను. మీకు కనికరమైనా లేదేమిటి. ఇలాంటి చిన్న నిష్పయములోగూడ నన్ను వేధించాల్సా?” అంటూ మేరీ కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకున్నది. ఒఫీలీయా పాపము యే సహాయము చేయలేక పోయినది.

ఆ మరునాడే టాము ఇంకా ఆరేడుగురు బానిసలు బానిస నిక్రయ కేంద్రమునకు వేలము వేయడానికి పంపబడినారు.

టాముకు బానిసవిక్రయ కేంద్రమునకు వెళ్ళుట అదే మొదటిసారి. సెయింటుక్లైర్ పరిచారకులను ఆతనిని ఆ బానిస విక్రయ కేంద్రములోని ఒక పెద్ద గదిలోనికి తీసుకొనిపోయిరి. ప్రతివాడు తన పెట్టె సామానులను చేతబట్టుకొనినాడు. ఆ గదిలోనె అనేక రకములైన మనుష్యులున్నారు. కొందరు మాట్లాడుకుంటున్నారు. కొందరు దుర్మార్గముగా నవ్వుచున్నారు. మరి కొందరు ఇతరులను హాశ్యము చేయుచున్నారు. అందరు పలువిధముల తమ ముఖాలను మరచిపోతున్నారు. టాము తన పెట్టెను తీసుకొని యేకాంతముగా కూర్చున్నాడు. అక్కడ అన్ని రకాల ఆడపిల్లలున్నారు. పసిపిల్లల దగ్గరనుండి మూల కూర్చుండే ముసలమ్మల నరకు ఉన్నారు. వాళ్ళలో ఒక పదేళ్ళ బాల యేడ్చి యేడ్చి నిద్రపోవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. అప్పుడు తన సంగతి ఇతరులు పట్టించుకోరుగదా అనుకున్నది. పాపము నిన్ననే ఆ పిల్ల తల్లిని అమ్మివేశారు పాపము యేకాకిగా ఉన్నది. చానాపు ఆ గదిలో యాభైమంది జనము బానిసలుగా విక్రయించడానికి మార్పిడిచేయు బడుటకు వేచియున్నారు.

ఆ గదిలోనే ఇంకొక మూల ఒక తల్లి, పదిహేనేళ్ళ రంగుజాతిపిల్ల ఇతరులతో సంబంధము లేకుండా కూర్చు

న్నాడు. వాళ్ళు పరిశుభ్రమైన దుస్తులు ధరించి, సౌజన్యముగా ఉండి, కలిగిన వారి కుటుంబమునుండి వచ్చినట్లుగా తోచుచున్నది. వాళ్ళు కూడ టామునలెనే మంచిగా పెంపబడి ఉంటారు. వాళ్ళ యజమానురాలు దైవభక్తి గల్గినది, వీరంటే ఇష్టముతో చదువు అది చెప్పించి ఇతర భానిసలనలెగాక బాగా పెంచెను. కాని వాళ్ళ యజమానురాలు చనిపోయినది. ఆమె ఆస్తి యగు వీళ్ళు ఆమె తననంతరము ఆమె కుమారునకు చెందిన ఆస్తియైనారు. ఆమె కుమారునకు పట్టినదల్లా యెల్లాగో అల్లాగు అయిన కాడికి వీళ్లని తెగనమ్మేసి ఇంత డబ్బుచేసుకుందామనుకున్నాడు. ఆ తల్లి-కూతుళ్ళు ఒకళ్ల దుఃఖాన్ని ఒకరు దిగమింగడానికి ఊరికే యేడుస్తున్నారు. ఎమిలినీ యేడుస్తూ తల్లితో —

“అమ్మా నీ తల నా తొడమీదపెట్టి కాస్త నిద్రపోవే.”

“నేను నిద్రపోతానే అమ్మా ఇదే మనము ఒకరి నొకరు ముఖాలు చూచుకునే చివరిరోజుగదా.”

నిన్న ఆ వ్యాపారి తన కూతురు వైపు చూచిన చూపుకు ఆ తల్లి తల దించుకుపోయినది. ఆ తల్లి తాను పెంచి పెద్దచేసి, ప్రేమతో పాఠాలు నేర్పి, బైబిలు చదివింది, భగవంతుని నమ్ముతో అమ్మా అని బోధించిన కూతురి గతికి ఆ తల్లి చింతించినది. ఆమెకు యేఆశ లేదు; యే రక్షణ

లేదు. ఇదివరకు ఆమె తన కూతురి సౌందర్యానికి మురిసి పోయేది. కాని ఇప్పుడో దానికోసమే ఆమె భయపడు తున్నది. అయితే ఆమె ఇప్పుడు చేయగల్గిన దేమి ఉన్నది, కేనలము భగవంతుని ప్రార్థించుటకన్న. ఇటువంటి బానిస కేంద్రదాలనుండి ఆ భగవంతునకు యెన్ని ప్రార్థనలు పంపబడి నరోగదా! కాని ఈనాడు ఆ తల్లి పిల్లలు తమ నియోగ ఘడియలు గడుపుతున్నారు.

ఆ మరునాడుదయమునె అందరిని లేవగొట్టుతున్నారు. ఆ కాసల్లాదారుడు ఇందులో యెనకు బాగున్నారో చూడగా అందులో ఎమిలిని ఆమె తల్లియు కన్పించారు.

ఆ న్యూ ఆస్ట్రేలియన్సులోని బానిస కేంద్రము అమె రికారాష్ట్ర మంతాకన్న చాల గొప్పది. ఇక్కడనుంచె దక్షిణాది తేత్రపాలురు తమకు కావలసిన మనుష్యులను కొనుక్కొనెవారు. ఇక్కడే ధనికులైన వ్యాపారస్థులు, భూస్వాములు చిన్న గొప్ప వ్యవసాయదారులు తమకు ధనమును చేకూర్చిపెట్టే మనుష్యులను కొనుక్కొనేవారు. ఆ ఉదయాన్నే మన మిత్రులు అమ్మబడుతుంటే ఆ మాస్కో టులో జనముగూడి, ఒకరి నొకరు నవ్వుకుంటూ, పలుక రించుకుంటూ మాట్లాడుకుంటూ, తమ బోటి సాటి మానవు లనె, సంతలో అమ్మబడె జంతువులను పరీక్షించినట్లు, ఆ అమ్మబడె సూరిని వ్యాపారస్థులు జాగ్రత్తగా పరికిస్తు న్నారు. వేలము మొదలుపెట్టక పూర్వమే ఇందులో

తనకు కాబోయె యజమాని యెవరో యని టాము ఆ ప్రజను ఆశ్చర్యముతో పరికిస్తున్నాడు. ఒక పొట్టివానిని మురికి దుస్తులు ధరించి, తనకు తగినట్లుగా ఉన్నవారి మధ్యనున్న స్థూల బలిష్ఠకాయుని టాము చూచెను. వాడు తన మురికిచేతులతో, మరీ మురికి గోళ్ళతోను తాను కొనదలు చుకున్న వారిని పట్టి పరీక్షించి చూచుకొనె పద్ధతిని చూచి అదరిపోయినాడు. అలా చూచుకుంటూ వాడు టాము నద్దకు వచ్చాడు. వచ్చి టామును నోరు తెరువమని లాగి నాని పల్లు పరీక్షించాడు. ఏవీ నీ కండలు చూపించు, నీ చొక్కా చేతులు మడపుమన్నాడు. నీబలము వేగము చూడాలి గనుక యెగిరి దూకమన్నాడు.

“నిన్నెక్కడనుండి తెచ్చావు” అని టాముని ప్రశ్నించాడు.

“కెంటకీనుండి అయ్యా” అన్నాడు.

“నీ వేమేమి చేస్తావు” అన్నాడు.

“అక్కడ యజమాని డేత్రమును చూచేవాడిని” అన్నాడు.

“ఈ కథంతా నేను నమ్మను” అన్నాడు. తరువాత వాడు సెయింటు క్లెరీగారి ఇంకొక పనినానిని చూచాడు. వాడు మంచిగా దుస్తులు వేసుకొని ఫాలిష్ వేసుకున్న

బూట్లను తొడుక్కున్నాడు. వాడి బూట్లమీద తుప్పు
కుక్కన ఉమ్మేసినాడు. అక్కడనుండి ఎమిలిని ఆమె తల్లి
ఉన్నచోటికి వెళ్ళినాడు. వాడు తన మురికిచేతులతో
ఆ పిల్లను గట్టిగా పట్టి చూచాడు. దాని దాని తల్లిమీదకు
గట్టిగా పోసి వేసినాడు.

సరే ఇంతలో వేలము మొదలైనది. సెయింట్లు క్షేప్
పగినాళ్ళు చాల త్వరగా అమ్ముడుపోయారు. చిట్టచివరకు
కొనేవాళ్ల ముందు నిలవబడే వంతు టాముకుకూడ నచ్చినది.
వేలము పాట మొదలైనది. టామును కొనేశారు. వాన్ని
అమ్మబడిన స్థానమునుండి దిగగానే ఆ మురికి క్రూరమైన
వ్యక్తి వాళ్ళను ప్రక్కకు లాగివేసేవాడు. తన కొత్త బాని
సతో పో అక్కడపోయి నిలుచో అన్నాడు. టాము విస్త
పోయి శాంతముతో అట్లాగేపోయి నిలుచున్నాడు. ఇంత
లోనే ఎమిలినీ తల్లిని ఒక నయస్సు మళ్ళిన పెద్దమనిషి
కొన్నాడు.

“అయ్యా నా కూతురినికూడ మీరు కొనండి”
అన్నది ఆ ఎమిలిని. “నాకు కొనాలనే యున్నది, కాని
నా దగ్గర డబ్బులేదు” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి. ఇంక తన కూతురు
అమ్మకపు స్థానానికి వచ్చేసరికి ఆ తల్లి గుండె పగిలిపోయినది.
ఆ తల్లినికొన్న ఆసామి ఆ పిల్లను కొనబానికెగూడ ముంద

రికి నచ్చాడు. కాని విలువ చాల పెరిగిపోవటమునల్ల అతను పాట నదలివేయవలసి నచ్చింది. చివరకు ఆ పిల్లను అన్నే శారు,—ఎనరికి? పాపము ఆ దురదృష్టవంతుగాలు టామును కొన్న ఆ కర్కారుడైన మురికివాడె ఆమెనుకూడ కొన్నాడు. పాడి పేరు లిగ్గి. ఆ పట్టణానికి కొంతదూరములో నె నానికి సైత్తి పండించే డేత్రమున్నది. వాడు టామును ఎమిలీని ఇంకా ఇద్దరు మనుష్యులను గొడ్డను తోసివేసి ఒక తోపు తోసిశాడు. ఆ పిల్ల దేవుడైన బయలు దేరినది. పాపము ఆ పిల్ల తల్లినిగొన్న యజమాని యంతో దుఃఖించాడు; కాని అతను అంతకన్న గేమీ చేయలేక పోయినాడు. ఇల్లాగే తల్లులు పిల్లలు యెందరెందరో ప్రితి రోజు అమ్మబడేవారు అక్కడ. ఆ యజమాని వేరొక నిక్కునకు నడిచిపోయాడు. ఎమిలీని తల్లికూడ అతని వెను వెంటనే నడిచిపోయినది.

18

టాము ఒక మురికి చిన్న పడవ క్రిందభాగమున కూర్చుండెను. చేతులకు కాళ్ళకు బేడీలు వేయబడి యుండెను. అంతకన్న అతని హృదయము మిక్కిలి బరువై యుండెను. అతను తన భార్య పిల్లలను తలచుకొని, తాను సెయింటుక్లేరీ యింటిలో గడపిన సుఖజీవితము స్ఫుర

ణకురాగా బంగారు ఈనా దృష్టికి రాగానే అతని హృదయము బరునయ్యెను. క్రితం జరిగినదంతా తలచి చూచాడు, ముందు ఏమి కానున్నదో, యని భేదము పోందాడు.

సైమనుగ్రో టాముయొక్క మాతన యజమాని వాడు ఏండ్లు గడచినకొద్ది బానిసలను కొంటూవుండేవాడు. అట్లా నాడి దగ్గర ఎనిమిది మంది స్త్రీ పురుషులు, ఒకరి కొకరు జతగా, యినుప గొల్లుసులతో, కట్టివేయబడి యున్నారు. వారందరిని వాడు, తన ప్రత్తి పండించెడి పొలములలో పనిచేయుటకు తీసికొని పోవుచుండెను. అందరూ పడనెక్కి కూర్చొనగానే లెగ్రినాళ్ళమ చూచుటకు వచ్చెను. టాము యింకా తన నుంచి దుస్తులలోనే యుండెను. శుభ్రమైన చొక్కా పాలిష్ వేసిన బూట్లను అతను అనుబడేటప్పుడు వేసుకున్నాడు. లెగ్రిటాము యొక్క పెట్టెను తెరచెను. అందులోనుండి పాత చొక్కా లాగుాలు, టాము బండిపని చేసేటప్పుడు వేసుకొనేవి చూచాడు. తరువాత టాము వద్దకువచ్చి, నాని చొక్కాపట్టిలాగి, పాత బట్టలు వేసుకొమ్మని చెప్పాడు. టాము పాత దుస్తులే వేసుకొనెను. కాని ఆ తొందరలో తన బైబిలు, ఆ మార్చిన లాగులోనే ఉండిపోయినది. ఈవా వస్తువులు అని చెప్పి టామూ దాచుకొన్న కొన్నిటిని, నదిలో పారవేశాడు. టాము యొక్క సిల్కు జేబు రుమాల తన జేబులోనే పెట్టుకొన్నాడు. తరువాత టామూ యొక్క ప్రార్థనాపుస్తకము చూచాడు.

“ఓ నీవు మతస్థుడవా, అదా? సరే మనదగ్గర అదేమీ చెల్లదు. నేనే నీ చర్చిని ఇహనుంచి తెలిసిందా. ఇక నేను చెప్పినట్లు నీవు చెయ్యవల్సిందే.

టాము ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాని అతనిలో ఏదో ప్రోద్బలము జరిగినది.

“అది కాదు” అనిపించింది. ఈవా చదివిన జీససు హక్యములు అతని మనస్సుకు స్ఫురించినవి.

“ధయపడకు. నేను నిన్ను రక్షించాను. నా పేరుననే నిన్ను పిలిచాను. నీవు నా వాడవు” అన్న ధ్వనిని గ్రహించాడు.

కాని సైమను లిగ్గీ ఆ ధ్వనిని గ్రహించలేదు. ఈ శబ్దము నాడికి అపరిచితము. వాడు టాము యొక్క బట్టల పెట్టెను తీసికొనెను. దానిలో శుభ్రముగా సర్దియున్న సామానులను, కొనేవాళ్ళకు అమ్మేశాడు. తరువాత టాము వద్దకువెళ్ళి “ఇదిగో టాము, నీ వస్తువులను దానుకొనే కష్టము లేకుండా చేసేశాను. మాస్టాల్తో ఒక నీగోకు ఒక సంవత్సరము పొడుగునా, ఒక బట్టల జత చాలును. కనుక నీకు కావలసినదంతా నీ దగ్గరనే ఉన్నది.

ఎమిలి తనకన్న పెద్దదైన రంగుజాతి స్త్రీతో ఇనుప గొలుసులతో బంధింపబడినది. లిగ్గీ ఎమిలిని వద్దకు వెళ్ళాడు. ఆమె నీడి చేయిపట్టు తప్పించుకొనటానికి ప్రయత్నించగా హారలనుచూచి అరచాడు.

నేను నీతో మాట్లాడేటప్పుడు నీవు కులాసాగా వుండాలి. ఇదిగో చూశావా, అని నాడు తన పెద్ద పిడికిలిని బిగించి చూపాడు. ఈ యెముకలున్నాయె నీగోలను కొట్టి కొట్టి గట్టిపడినవి. నేను చెప్పినది నీవు చెయ్యాలి తెల్సిందా, నేనేమి మెత్తటి మనిషిని కాను. కాబట్టి జాగ్రత్తగా మసలి చెప్పింది చెయ్యి.

తరువాత లిగ్గీ వాళ్ళను వదిలి ఇంకొక బల్ల వద్దకు త్రాగటానికి వెళ్ళినాడు.

ఎమిలిని తన ప్రక్కనున్న స్త్రీతో మాట్లాడబోయినది. ఆ స్త్రీ తన భర్తనుండి నలుగురు పిల్లలనుండి వేరుచేయ బడి గుండె పగిలే దుఃఖములో ఉన్నది. ఎమిలిని చిన్నప్పటి నుండి క్రైస్తవ మత ధర్మములు నమ్ముచూ, బైబిలును చదువుచుండేది, కాని యిప్పుడు ఆ భగవంతునే నమ్మగలదా తను, అలా ఆన్యక్తి కార్యమునకు బలి గావింపబడినదే.

పడవ బయలుదేరినది. ఆ విషాద నిస్సహారూప ములగైకొని, ఒక చిన్న పట్టణములో, లిగ్గీ ఆయన పరి వారమున్నూ చిరకపు దిగారు.

లిగ్గి శేత్రానికి ఆ ప్రదేశానికి ఒక రోజు ప్రయాణమున్నది. లిగ్గి బండి త్రోలుచున్నాడు. ఆ యిద్దరు ఆడవాండ్లు ఇనుప సంకెళ్ళతో బంధింపబడి యున్నారు. వాళ్ళిగూడ సామానులతో పాటు, ఒక మూల పడియున్నారు. టాము ఇతర మనుష్యులు కాళ్ళీడ్చుకుంటూ, వెనక నస్తున్నారు. అది అడవి ప్రదేశము, అనాగరిక ప్రదేశము—లిగ్గి ఎట్టేటు ఆ ప్రదేశానికేమి తీసిపోదు. ఆ యిల్లు ఆ శేత్రము పూర్వము ఒక పెద్దమనిషికి చెందియుండేది. కాని లిగ్గి డబ్బు చేయటానికే ఆ యాస్తిని కొన్నాడు. వాడు ఉద్యానవనమును బాగుచేయ చూడలేదు. ఆ యింటిని గూర్చి అద్దె సమాత్రము నహింపబడలేదు. తన పనివారిని గూర్చి అంతంత మాత్రమే శ్రద్ధవహించేవాడు. వాడికి కానలసినదల్లా ఎట్లాగో అట్లా డబ్బు పెంపుచేయటమే.

ఆ బండి ఇంటి ముందుకు రాగానే, ఇద్దరు పెద్ద నీగోలు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. వాళ్ళిద్దరు అనాగరికులవలెను, కూరస్వభావులుగను, ఉండిరి. చిరిగిన బట్టలు వేసికొనిరి. మూడు నాలుగు కూరమైన కుక్కలు వారివెంట పరుగెత్తుకొని వచ్చెను. లిగ్గి కుక్కలను చేతితో తట్టెను.

“మీ కేమి జరుగుతుందో వెలుసుకోండిరో” అన్నాడు. వాడు టామ్ అతని ఇతర పరివారముతో, “ఈ కుక్కలకు నీగ్రోలను పట్టుటతో శ్రద్ధ నహించుటకు శిక్షణ ఇచ్చాను. మీరు పారిపోవటానికి ప్రయత్నించారా. మీరు ఊరిక

పూర్వమే, ఇని చీల్చి తినివేస్తావి. - యేరాశంభో ఏమిరాశ్యంబో పరిస్థితులు ఎట్లాగున్నవి. యేమిటి.”

“పస్సుగా అండి” అన్నాడు మురికిబట్టలతో గుడ్డాన్ని పట్టుకొని. వీళ్ళిద్దరిని లిగ్గో తన కుక్కలలాగే, చెప్పినది చేయటానికి తమూరుచేశాడు. వాళ్ళలో వాళ్ళ యిద్దరికి ఒకరిని చూస్తే ఒకరికి అసహ్యము. అందరికీ వీళ్ళిద్దరంటే అసహ్యము. వాళ్ళ యజమాని యందలి భయముచే, యజమాని ఆజ్ఞలను పాలించేనాడు. ఆకాశంబు వీళ్ళకి వాళ్ళకి యెల్లు చూపించి, ఈ పిల్లను మన దగ్గర ఉంచు, అని ఆ రంగుజాతి స్త్రీని మీదికు త్రోసెను. ఎమిలినీని ఇంట్లోకి పొమ్మనమన్నాడు. టాము ఎమిలినీని జాగ్రత్తగా చూస్తూఉండగా, ఒక నల్లని భయంకరమైన ముఖమును చూచాడు. తరువాత ఒక స్త్రీ లిగ్గితో మాట్లాడుచు చూచాడు. లిగ్గి దానికి కోపముతో సమాధానము ఇచ్చినాడు.

టాము ఇంకేమీ వినలేదు. శంభూతో తను వుండే యెల్లు చూచుటకు వెళ్ళాడు. టాము ఏదైన శుభ్రమైన గదేమో ; అక్కడ ప్రశాంతముగా కూర్చొని, ఏ రోజునైనా బైబిలును చదువుకోటానికి పేలుంటుందేమో అనుకున్నాడు. కాని ఆ ఆశకూడ నిరాశై పోయినది. శంభో ఆ టాముకు ఒక మురికి గుడ్డీల నకుచ చూపించి, నీకు నచ్చినదేదైనా సరే తీసికోమని చెప్పినాడు. అన్నీ సిండిపోయియున్నవి. నిన్ను' ఎక్కడ ఉంచాలో నాకే తెలియదు అని అన్నాడు.

టాము తాను చెయ్యాలివ పనిని త్వరగా నేర్చుకున్నాడు. తన ప్రక్కనున్న బాధ దుర్గారమునకు అతడు చలించి, అలసిపోయి జబ్బున పడ్డాడు. కాని తాను తనచేతనై నంత చేయాలనుకున్నాడు. భగవంతుడే ఉన్నాడు అంతా చూడ్డానికి అనుకున్నాడు.

లిగో) టామును కొనుక్కువచ్చిన కారణము తనకు పనిలో సహకారిగా ఉంటా డనుకొన్నాడు. టాము చాలా మంచి పనివాడని కనిపెట్టాడు. కాని టాము వలచిన పనికి వ్యతిరేకి అని లిగ్రీ కనిపెట్టాడు. టాము చాల నిదానముగా ఉండేవాడు. చెప్పినది చేసేవాడు. కాని లిగ్రీ తను చేస్తున్న దుర్గారమంతా చూస్తున్నాడని తెలుసుకున్నాడు. టాము యొక్క మంచితనమే, లిగ్రీ క్రూరత్వాన్ని విమర్శిస్తున్న ఒక మహా విమర్శి ఆయెను. టాముగూడ తనవలె క్రూరత్వాన్ని విమర్శిస్తున్న ఒక మహా విమర్శి ఆయెను. టామును గూడ తనవలె క్రూరుడుని చేయాలనుకున్నాడు. అప్పుడు లిగ్రీ తను చెప్పినట్లు చేస్తాడను కున్నాడు.

పొలముమీద రోజుపనియే చాల కష్టముగా ఉన్నది. పొద్దు పొడిచిన దగ్గరనుంచి పొద్దు కూకేవరకు ఆ బానిసలు

దూదిని తట్టలలోనికి యెత్తి గట్టిగా క్రుక్కి ఆ తట్టల నెత్తి కెత్తుకొని పోవాలి. . పొగ్గిస్తు కుంకింక వేరకు అందరూ తూక ము తూచే చోటికి రావలెను. అక్కడ ప్రతి తట్టను తూకము వేస్తారు. బరువు తగ్గితే శిక్ష వేస్తారు. ఒక ఉదయమున వాళ్ళందరూ పనిచేయుటకు మొదలు పెట్టిరి. టాము కొత్త గానచ్చిన స్త్రీని చూచాడు. సన్నగా పొడుగ్గా నాజూకుగా నుంచి దుస్తులు వేసుకొని ఉన్నది. బహుశా ముప్పది అయి దేళ్ళుంటాయి. ఒకప్పుడు సుందరియే కాని, ఆమె ముఖము దుఃఖము నల్లను, నెత్తి చూపులనల్ల కళ్ళ విహీనముగా ఉన్నది. టాముకు ఆమె ఎనరో తెలియదు. కాని ఇతరు లంతా ఆమెను ఎరిగి యున్నారు. టాము ఆ రంగుజాతి స్త్రీప్రక్కనే పనిచేస్తున్నాడు. ఆమెకు సుస్తీగా ఉండుట నల్ల పని చేయకపోయినది. . టాము తన తట్టలలోనుండి ఆమెతట్టలలోనికి కొంత ప్రత్తిని తీసిపెట్టినాడు. అప్పుడే శంభు వచ్చినాడు. పాడు టాము దూదిని ఆమె బుట్టలో వేయ టము చూచినాడు. ఒక్క మాటా మాట్లాడుకుండా పాపము దానిని కాలితో మూర్ఛజడిపోయేవరకు తన్నాడు. తరువాత కొరడాతో టాము ముఖముమీద కొట్టాడు. ఆరోజే ఆ అమ్మాయిచేత పని చేయించుచుండగా టాము మరల ఆమెకు సహాయము చేసినాడు.

“ఓ మీకు నాకు సహాయము చేయగూడదు” అన్నది ఆ పిల్ల. వాల్ల మిచ్చుల్ని ఏంచేస్తారో మీకు తెలియదు. “నేనది భరిస్తాను” అన్నాడు టాము నీకన్న నేను యెక్కువగా భరించగలను.

ఇంతకుముందు టాము చూచిన ఆ క్రొత్త మనిషి, టాము అన్నమాటలను విన్నాడు. ఆమె కొంత దూదిని, తీసికొని బాము బుట్టలో వేసినది.

“నీకు ఇక్కడి సంగతి ఏమీ తెలియదు” అన్నది ఆమె తెలిస్తే అలా చేసేవారుగాదు. ఇక్కడ మీ కెవరికి సహాయము చేసేది చేయలేరు. నీ సంగతి నీవు చూచుకొనుటయే గగనమవుతుంది.

కాని శంభు ఇది చూచాడు. నెంటనే దగ్గరికివెళ్ళి, కొరడా ఊపుతూ, అరుస్తూ, ఆ క్రొత్త మనిషి లేచి నిలుచున్నది. వాని వంక చూచినది, ఆమె కళ్ళు మెరుపునలె మెరిసినవి.

కుక్కా! తీకరా ధైర్యముంటే అని అరిచింది. ఆమనిషి భయపడ్డాడు వెనకడుగు వేశాడు. అలా ఆ పూట గడచిపోయినది. సాయంత్రం చేసిన పనిని తూకమువేసే సమయము వచ్చినది. బాదులుగా ఆ బానిసలు నరుసగా నిలువబడ్డారు, ఆ తూకమువేసే శీలముందు. లిగ్గీ శంభోక్తిప్రక్కన తూకము దగ్గర నిలువబడ్డాడు.

“ఆ క్రొత్తరంగు పిల్ల మహా ఇబ్బంది పెడుతున్నదండి. ఏ పని సరిగా చేయటములేదండీ!” అన్నాడు.

“ఓరీ నల్ల కుక్కా” అన్నాడు “లిగ్గీ! ఎముకలు విరుగలేదా నీగ్లో. ఇదిగో ఏమట్లా నేనేమిచేస్తానో నాకే

జెలుసునుర, టామునే దానికి తగిన శిక్ష వేశేటట్టునేస్తాను. దీని కదే శిక్ష అదే నిర్ణయము.”

“చాల బాగుండండి అయ్యా” అన్నారు. ఆ శంభో కొంచెము వికృతంగా నవ్వుచూ “కాని టాము కేసీలు, ఆ టోనీ తట్టతో పజ్జేశారయ్యా తూకము సరిగానే ఉంటుంది.”

“మీ కెందుకురా” అన్నాడు లిగ్గీ. “నేను తూస్తానుగా.”

ఆ ఇద్దరు స్త్రీగోలు నచ్చారు. లిగ్గీ తూకమునద్ద చేరాడు. ఒక్కొక్కడినే రమ్మన్నాడు. ఆ తట్టలనుతూచి తూకమును నమోదు చేశాడు. టాము ఆతృతతో పాపము తాను సహాయము చేసిన స్త్రీ సంగతి ఏనువుతుందా అని చూస్తున్నాడు. ఆమె తట్ట తూకానికి సరిగానే ఉన్నది కాని లిగ్గీ కోపము సభినయించాడు.

“మిల మిల మిలసే నూమరిపోతుదానా తూకము మళ్ళీ తగ్గింది. పక్క నిలుచో చూస్తాను.” పాపము బాధపడుతూ ఆమె సరికొనిలుచున్నది. కొత్తదైన మిల్ కేసీ తన తట్టను గర్వముతో నిర్లక్ష్యముతో అందిచ్చినది. ఆమె ఛ్రించిభాషలో యేమేమో లిగ్గీతో చెప్పింది. ఆమెనంక వాడు భయము కోపముతో చూచెను. అది వెళ్ళిపోయినది.

“అరే టాము” ఇలా రా అన్నాడు. లిగ్గీ నన్ను వీళ్ళందరిపైని నిషా పెట్టుతానురా. నీది తక్కువ చేయి

గాదు. ఇవ్వాళనుంచే నీకంతా నేర్చేస్తాను. దానిని ఆరంగు జాతి స్త్రీని చూపించి “చానగొట్టరా” అన్నాడు ఆ లిగ్గీ.

“క్షమించండి అయ్యగారు నన్ను అలాంటి ఏనుగు లకు పెట్టకండి” అన్నాడు టాము. నాకది. కుదరను. నే నెప్పుడు అలాచేసిన వాడనుగాను, నా చేతగాదు.

“నీవు నా దగ్గరున్నావుగనుక, నీవు క్రొత్త పనులు చేయాలి” అని టాము ముఖముమీద కొట్టాడు. ఇప్పుడు యేదీ చెప్పరా నేను చేయలేనని. “అవును అయ్యా” అన్నాడు టాము. కంటినుండి కారుతున్న రక్తాన్ని తుడుచు కుంటూ, నేను రాత్రింబవళ్ళు చచ్చేనరకు చాకిరిచేయటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. కాని ఈ పని చేయటము సరియైనదని నాకు తోచదు. అయ్యా నే నెప్పటికి అది చేయజాలను.

టాము సోమ్యముగా, గౌరవముగా జవాబు చెప్పాడు. దీనిని లిగ్గీ నాడు పిరికివాడుగనుక ఇల్లాచెప్పాడు అని అనుకొన్నాడు. టాము ఇలా అనగానే, అక్కడున్న పనివారంతా ఆశ్చర్యముతో చూచారు. తరు యజమాని ఏమి చెబుతారా అని చూస్తున్నారు.

లిగ్గీకి ఇది ఎంతో ఆశ్చర్యము గల్గించింది. ఎమిట్రో నల్ల కొరివి దయ్యమా! నేను చెప్పినది న్యాయముగాదని, నీనట్రా నాకు చెప్పింది. నీకెందుకురా న్యాయమేలేనేమి

అన్యాయమైతేనేమి. నువ్వు ఏమనుకుంటున్నావు. నీఅంతర
మెంత, నీవు నాకు న్యాయము దెల్పుతావా? అంటే ఈ ఆడ
దానిని కొట్టడము తప్పని దాని తరపున వాదిస్తావా.

“నే ననుకునేది చెప్పాను. పాపము అది జబ్బుతో
సుస్తీగా ఉన్నది. మీరు నన్ను చంపినాసరే మీకిష్టమైన
నన్ను చంపండిగాని, నే నెవరినీ కొట్టలేను, నే నెప్పుడూ
కొట్టను, నేను ముందుచాననైనా చెప్తాను,” అని.

టాము నిశ్చలముగా జవాబు చెప్పినాడు. లిగ్గీకి
దానిని మార్పించటానికేమి వీలు లేనట్లు స్ఫురించినది. అస
హ్యముతోను, కోపముతోను అదరిపడినాడు.

“ఆ పాపమురా మనకు మంచిని బోధించే మతపిచ్చి
వాడురా? ఏరా వెధనా బైబిలులో పనినాళ్ళు యజమాను
లకు అణగి ఉండాలనిలేదురా! నేను నీ యజమానినేరా
పన్నెండు వందల డాలర్లు పోశానురా, నీ శరీరము అసలు
నీది కాదురా” అని ఆ టామును తన బూటు కాలితో
గట్టిగా తన్నాడు “ఇప్పుడు చెప్పరా” అన్నాడు.

ఆబాధా వేదనల చీల్చుకొని ఒక ప్రశ్న ఒక దివ్య
కాంతి టాము ఆత్మకు గాన్పించినది. టాము అమాంతము
నిటారుగా నిట్ట నిలుపున నిలబడి, దేవునివైపు ఆకాశమువైపు
ముఖము ద్రిప్పాడు.

“లేదు లేదు, మీరుమట్టుకు నా ఆత్మను కొనలేదు.
ఈ నా ఆత్మ మీది కాదు. దీనిని భగవంతుడే కొన్నాడు.

ఇది ఆయనకే అంకితము. జీససు నా ఆత్మను రక్షించారు
నీవు నన్ను బాధించలేవు” అన్నాడు.

“నేను నిన్ను బాధించలేనూ” అన్నాడు లిగ్గీ
“చూస్తావుగా. అరేయి శంభో క్వింబో చూడండిరా ఈ
కుక్కను నెల్లాళ్ళ నరకు మళ్ళా మరపుకు రాకుండా చావ
గొట్టండిరా.”

ఆ ఇద్దరు స్త్రీగోలు టామును పట్టుకున్నారు. వాళ్ళ
ముఖములో క్రూర్యము ఉట్టిపడుతున్నది. వారు టామును
ఈడ్చుకు పోయినారు.

20

ఆ రాత్రి చాల పొద్దుపోయేసరకు పాపము టాము
తీన్న దెబ్బలనుండి రక్తము గారుతూనే ఉన్నది. విపరీత
మైన బాధ పడినాడు. వంటరిగా ఆ పాడు గుడిశెలో
నేలమీద, చుట్టూరా విరిగిన ఇనుపసామాను తుక్కు
ముక్కలమధ్యన ఆ నేలమీదనే పడుకున్నాడు. ఆ రాత్రి
అతనిని బాగా చావ చితకకొట్టారు. ఆ దోమలబాధనల్ల
పుళ్ళబాధ మరీ యెక్కువైనది. దాహము మండి
పోతున్నది. దాహము తగ్గించుకోటానికి కాసిని నీళ్ళకోసము

యెంతో బాధపడ్డావు ఓ ప్రభు! కాస్త ఈ భూమిమీద ఉన్న నాపై కృపజూడు, నాకు విజయమిన్వమని, టాము హృదయపూర్వకముగా ప్రార్థించెను. అతను యెంతో బాధతో ప్రార్థించెను. ఇంతలో అతను యెనరిదో కాలి చప్పుడు విన్నాడు. తరువాత దీపమును చూచాడు. అతడు మంచిసీళ్ళ కోసము అరిచాడు. ఆ వచ్చినది తాను ఉదయమునచూచిన కేసీయేనని గుర్తించాడు. ఆమె తన కోసము ఆసీరు తీసుకువచ్చినది. గ్లాసు వెంట గ్లాసు టాము నీరు త్రాగిగాడు.

“సీకు కానలసినదంతా త్రాగు” అన్నది. నీ నంటి అభాగ్యుల సహాయమునకై ఇలా వచ్చుట ఇది నాకు మొదటి సారిగాదు. తాగు నీ కిష్టమైనన్ని మంచిసీళ్ళు, ఆమె ఒక పాత చాప పరచి “దీనిమీదకు దొర్లగలవా” అన్నది. దాని మీద తడి బట్టలు పరచినది. ఆ గట్టి ప్రక్కమీద పడుకోటానికి ఆమె టాముకు సహాయము చేసినది. ఆ చల్లని బట్టలు టాముకు కాస్త శాంతి నిచ్చినవి. కేసీ ఆతని గాయాలకు తాను తీసికొనివచ్చిన మందు పూసినది. తన చేతనైనది, తన చేతనైనంత సహాయము చేసినది. తరువాత నేలమీద ఆతని ప్రక్కనె కూర్చున్నది.

అలాగే మానముగ చాలసేపు ఉండి ఉండి “ఇక్కడ పెనగులాడి లాభములేదు. నీ వేమో ధైర్యస్థుడవుగా ఉన్నావు. నీవు చేసినది సరైనది. కాని ఈ యజమాని

ఒక రాక్షసుడు. నీకన్న బలవంతుడు. నీవు నీ పట్టుదల నదలివేయి.”

ప్రణబాధతో మూల్గుడు ఆమె చెప్పినది చేద్దామనుకున్నాడు.

ఓ దేముడా భగవంతుడా నే నెలా నా పట్టు నదిలి పెట్టేది.

“ఇలా భగవంతునిగూర్చి మొరబెట్టుకుంటే లాభము లేదన్నది” కేసీ. ఆ దేముడు వినడు, దేముడనెవా డెక్కడ లేడు. అంతా మనలను అణగద్రొక్కాలనె చూస్తున్నాడు. మన కంతా న్యతిరేకముగా ఉన్నాడు; మన మెందుకు దానిని అడ్డుపెట్టటానికి ఆపటానికి ప్రయత్నించాలి.

టాము అలా చీకటిలో వడుకొని ఉండగా, కేసీ తాను లిగ్గితో అయిదేళ్ళ సావాసమువల్ల ఆతని క్రూర్యము మర్కారాన్ని తెలుసుకున్నానన్నది. ఇప్పుడు ఎమిలినీ కూడా అదే జీవితములోనికి దింపబడు తున్నప్పటికి కూడా ఆ పిల్ల భగవంతునే నమ్ముకొని తల్లి చెప్పిన పద్ధతిని అనుసరించి జీవించ నిశ్చయించినది. అంటూ కేసీ వికృతముగా నవ్వినది. ఇటువంటి చోట యెవరైనా మంచిది సరైనది చేయుట యేమిటా అని నవ్వినది.

ఆ కేసీ హఠాత్తుగా నిలుచున్నది. “అమ్మా ఆమూల నొక్కోటు పడేసినాను, ఆ జేబులో నా బైబిలున్నది” అన్నాడు

టాము. బాగా చదవబడుటచేత గాగా నలిగిన పుస్తకము దీసి ఇచ్చినది. టాము ఆ ప్రవేశ్యనాప్తితోనే తాను మామూలుగా చదువుకొనె పుట త్రిప్పాడు. తాను అనేక మారులు చదివిన జీససు చిరరి ఘడియల విషయమే చదివాడు. జీససు మిత్రులనల్ల ద్రోహము చేయబడ్డాడు. అందునల్లనే శిలున వేయబడ్డాడు. ఆ జైలును ఆమెకిచ్చి జీససు శిలునమీద ఉండి, నేకులచే బిగించబడి తన మృతికి శిలున వేయుటకు కారణమైన వారిని గూర్చి జీససు పలికిన భాగమును కేసీని చదవమన్నాడు.

కేసీ “తండ్రీ! తమింతు వాళ్ళకు నాళ్ళేమి చేస్తున్నారో తెలియదు, వారిని తమింతు.” ఆ ప్రభువు వాక్యములు చదివి కన్నీరు కార్చినది.

“అల్లాగే మనము ఉండగలిగితే” అన్నాడు టాము. ఓ భగవంతుడా యేసుప్రభూ సహాయము చేయి.” కాసేపాగి టాము “అమ్మా మీరుచూచి చదివారుగదా భగవంతుడు మనన్ని గురించక నె మనకు కష్టాలపాలు వ్యధలపాలు చేశారన్నారు. కాని దివ్యుడు, దేముని కుమారుడైన యేసు ప్రభువున కేమైనది. వాధావ్యధలనల్ల భగవంతుడు మనకు దూరమైనాడనె భావముకూడదు. భగవంతుడు సహాయము చేస్తాడు, నాకు తెలుసు. నన్ను ఆయన రక్షిస్తారు అది నే నెరుగుదును.

ఆమె యేమీ జవాబు చెప్పలేదు. కొంచెము సేపు
 తాళి మళ్ళీ కేసి మాట్లాడింది. అప్పుడే టాము ఆమె విషాద
 గాఢము విన్నది. ఆమె ధననంత్రుల ఇళ్ళలో పెరిగి కాన్వెం
 టులో చదివినది. సంగీతము కుట్టుపని నేర్చుకున్నది. దాని
 వల్ల కొంత ధనార్జనకూడ చేసేది కాని ఆమెతల్లి ఒక బానిస,
 తండ్రి చనిపోగానే ఆమెను అమ్మివేశారు. తన మొదటి భర్త
 యైన మొక యువకుడు ఆమెను గాఢముగా ప్రేమించాడు.
 చాలా యేండ్లు వానితో నేడండి ఇద్దరు పిల్లలను కన్నది. ఆమెకు
 హెనీ అనే కొడుకు, ఒక కూతురు ఉన్నారు. ఆమె భర్తకి
 డబ్బు నష్టమైపోగానే ఆమెను, ఆమె పిల్లలను అమ్మివేశారు.
 మొదట వారందరు కలిసే ఉన్నారు. కాని ఒక దుర్దినమున
 ఆ ఇద్దరు పిల్లలు అమ్మివేయబడ్డారు. వాళ్ళు ఎక్కడకు
 అమ్మివేయబడ్డారో యేమో తెలియదు. మళ్ళీ తాను
 ఇంకొకరికి అమ్మివేయబడ్డది. ఆయజమానితో ఆమె సుఖము
 గానే ఉన్నది. ఆమెకు మళ్ళీ ఒక కొడుకు పుట్టాడు. ఈ
 తడన కేసీ ఆ పిల్లడికి రాబోయే దుఃఖము భరింపలేక, రెండు
 వారాలు వానికి విషమిచ్చి ముద్దుపెట్టుకొని చేతులతోనే నేల
 పాలు చేసుకున్నది. కాని కేసీ తానలా చేసినందుకు దుఃఖం
 చక కొడుకుకు దుఃఖము లేకుండా చేశానుగదాయని సంతోష
 పడినది. ఆమంచి యజమాని చనిపోయాడు. అల్లా కేసీని
 ఒకరితరువాత ఒకరు కొన్నారు చివరకు ఈ దుర్మార్గుడు
 క్రూరుడైన లిగ్గిపాల పడ్డానన్నది ఆ కేసీ.

కేసీ తన విషాద గాధనంతా చెప్పి టాముకు ఇంకొక గ్లాసెడు నీరందిచ్చెను. ఆతనికి పరిచర్య చేస్తున్నంతసేపు యెంతో నమ్రతగల్గిన మంచి మనిషిలాగానే ఉండేది. ఇది నరకటి పిచ్చికోపపు మనిషిలాగే కాన్పించలేదు. టాము ఆమె నంక చూచాడు. ఆతని హృదయము ఆమెకోసము బాధ పడేది. తనంతటి బాధలో మునిగి కూడా టాము “అయ్యో నీవు భగవద్భక్తి అలనరచుకో దేవుడు నీకు మేలు చేస్తాడు” అన్నాడు.

నేనుకూడ భగవంతునిగూర్చి అలాగే అనుకున్నాను. కాని ఇప్పుడది లాభములేదు. ఆయన ఈ ప్రదేశములో ఉండడు. ఇక్కడ మర్మార్గము నిస్ఫుహ తప్ప వేరేమి ఉండటానికి వీలులేదు.

టాము మళ్ళీ మాట్లాడటానికి తల యెత్తెను. కాని ఆమె నద్దని పొరించెను. “దురదృష్టవంతుడవు అయ్యో పాపము యెక్కువగా మాట్లాడనద్దు, నిద్రపోనటానికి ప్రయత్నించు” అన్నది కేసీ.

లిగ్గీ చావిడి చాలా పెద్దది. కాని దీనిని గూడ ఆ మిగిలిన ఇల్లులాగానే యెవ్వరు గమనించి చూచేవారు గాదు. టాముకు అలా ఇటు విధించి లిగ్గీ ఈ గదిలోనికి వెళ్ళి నిప్పు దగ్గర కూర్చుని సారా త్రాగుతూ ఉన్నాడు. గ్లాసులో సారా పోసికొని లోలోపల గొంతుగొనుచున్నాడు.

“శంభోలాగనే గిల్లి పోట్లాట పెట్టుకున్న ఆ టాము నారము రోజులనరకు లేననేలేనడు. పోతే ఈ తను ణములోనే సంవత్సరములోకల్లా పనేక్కున” అనుకుంటున్నాడు లిగ్గీ. ఆతనికి తన కుర్చీ యెడమవైపునుంచి “అవును నీలాగనే” అన్న గొంతుక వినవచ్చినది.

అది కేసీ. ఆమె నిదానముగా వెనకనుండి వచ్చుటచేత లిగ్గీ గమనించనేలేదు.

“పైమనులిగ్గీ జాగ్రత్త” అన్నది. ఆమె కన్నులనుండి కోపాగ్నిజ్వాలలు వెలువడినవి. ఆమె నంగి ఆతని చెవులో గురగురలాడినది. “నేనంటే నీకు భయముగదూ, అవును నీవు భయపడాలి. జాగ్రత్త నన్ను దయ్యము పట్టినది.”

“పో” అన్నాడు ఆమెను త్రోసివేస్తూ “అది నిజమే అది నమ్మేటట్లే ఉన్నదిలే” అన్నాడు లిగ్గీ. కేసీ అయిదు సంవత్సరాలు లిగ్గీతో స్నేహముచేసి నిదానముగా ఆతనిపై అధికారము సంపాదించినది. తాను పడిన బాధనల్ల ఒకప్పుడు పిచ్చెక్కినట్లుండేది. లిగ్గీకూడ ఇది పిచ్చిపై పోతుందేమో నని భయపడేవాడు.

“నిజంగా నాదే తెలివితక్కువ ఇవాళ ఆ పోట్లాట వేసుకొనటము, కాని వాడిని లొంగదీయాలిందే” అన్నాడు లిగ్గీ.

“నేను వాడిని లొంగదీయలేనట; నేను లొంగదీయలేనా! యెముకలు విరుగగొట్టుతా, లొంగకేమి చేస్తానో చూస్తాను” అన్నాడు ఆ లిగ్గీ. అప్పుడే శంభో ప్రవేశించినాడు. కేసీ టాముకు ఉపచారము చేయడానికి పోయినది. లిగ్గీ ఒంటరిగా ఉన్నాడు. కేసీ అన్నమాటలకు కొంచెము భయపడ్డాడు. వాడికి పట్టిన బాధల్లా టాము పనిలోకి రాకుండా పోయినాడే అనేదే. తన మనస్సును కుదటపరచు కోటానికని అక్కడున్న శంభోతో కాస్త క్వింబోను పిలుచుకురమ్మని చెప్పినాడు. కొన్ని సారాసీసాలను తెచ్చి ఇట్టే త్రాగేశాడు. కేసీ తిరిగి ఇంటిలోకి తిరిగి రాగానే, వీళ్ళంతా పాటలు పాడుచు ఎగురుతు ఆ చావడిఅంతా కుక్కలు గూడ చూచి భయపడి పారిపోయేటట్లు చేసివేశారు. కేసీ వాళ్ళనుచూచి అసహ్యించుకొని మేడమీదనున్న తన గదిలోనికి వెళ్ళి పోయినది.

ఆ మరునాడు కేసీ చావడిలోనికి వచ్చేటప్పటికి లిగ్గి నేలమీద తప్పత్రాగి పడిఉన్నాడు. నిద్రలేచి ఒక గ్లాసు బ్రాందీ తీసికొని ఆసక్తితో త్రాగాడు.

“నేను నీకొకసలహా ఇవ్వాలనుకున్నాను” అన్నది కేసీ ఇల్లు ఊడుస్తూ “నీవు టాముజోలి నదలిపెట్టు.”

“ఆసంగతి నీకెందుకే?”

“ఎందుకులేదు తెలుసుకుందామని. పన్నెండునందల డాలర్లు పెట్టుకొని నీవు ఈ తరుణములో, యెక్కువపని ఉన్న పుడే నీకు నిరుపయోగ మయ్యేటట్లు చేసుకున్నావే అలా చావ చితక పొడి నే నాకెందుకా. సరే నీకేమీ పట్టులే నాకెందుకు, నేను చేయాలింది చేస్తాను” అన్నది కేసీ.

“అది నీవు చేశావా అయితే నా పనిలో నీ వెందుకు కలుగచేసుకుంటున్నావు.”

“ఆ నీకింత డబ్బు ఆదాచేద్దామని. అంటే ఇప్పుడు నీకు ఈ పంటలో నష్టమైనా ఫరవాలేదన్నమాట, అదేనా?”

లిగ్గి పట్టుదల మనిషి. ఏమైనా సరే తన పొరుగు వారికంటే తన కెక్కువ పంట కావాలని కోరుకుంటాడు. ఆతనియందున్న ఈ లోపాన్ని కేసీ కనిపెట్టినది. ఆతనికే ఆతను చేసిన తెలివితక్కువను గుర్తుకు తెచ్చినది. అనసర మైనపుడే తెలివితక్కువగా, టాము యొక్క సహాయము

నిరుపయాగము చేసుకొన్నానే అన్న బాధను లిగ్గీకి గల్గించింది.

“సరే ఇంకా వాడినేమీ చేయకుండా వదిలివేస్తాను. కాని తప్పు నాడిదని ఒప్పుకోనాలి” అన్నాడు లిగ్గీ.

“ఆ పని అతనెప్పుడు చేయడు. యెందుకంటే తనది న్యాయమైనదని ఆతనికి తెలుసు. ఇలాంటి వ్యక్తుల తత్త్వము నీకు తెలియదు. పైమను, నీవు అతనిని చంపి తేగలవేమో గాని, ఆ మనిషి తత్త్వమును నీవు మార్చలేవు.

సూర్యుడు పొద్దుపెకి నచ్చేదాక టాము ఆతని ముతక చాపమీధనే పడుకున్నాడు. ఆతను ఈ రోజే తన చినరి రోజనుకున్నాడు. పోనీ దానివల్లనైనా ఈ బాధా వ్యధనుండి విముక్తి పొంది భగవంతుని సన్నిధిని ఇంత ఆత్మ సుఖము పొందనచ్చునుగదా అనుకున్నాడు. అందుకే లిగ్గీ తన గదిలోనికి వచ్చినా కూడ భయపడలేదు.

లిగ్గీ ఒక తన్ను టాముని తన్ని “ఏరా, యెలా వున్నా వురా! నాకే నీతులు చెప్పబోతావురా, రారా యేమిటా యన్యాయము చెప్ప చెప్పరా నాకు?!”

టాము యేమీ జవాబు చెప్పలేదు.

“లేరా గొడ్డు” అన్నాడు లిగ్గీ తన్నుతూ. టాము

అతి కష్టముమీద, మహా ప్రయత్నముమీద కూర్చొని నిలవ
బోయాడు.

“మోకాళ్ళమీద నిలువబడి నన్ను క్షమించమని వేడు
కోరా.”

టాము కదలలేదు.

“పడు కుక్క” లిగ్గి కొరడాతో కొట్టుతూ అన్నాడు.

“లిగ్గిగారు నేనదిచుటుకు చేయలేను. నేను న్యాయ
మొనది చేశాను. నేను మళ్ళీ అదే చేస్తాను. నేను ఇతరులకు
పీడ గల్గింపేది చేయను. ఏదైతే అజాతుంది” అన్నాడు
టాము.

“సరే ఇదిగో టాము, నీకేం జరుగుతుంతో నీకు తెలి
యను. నిన్ను చెట్టుకు కట్టేసి చుట్టూ మంటపెట్టితే యెలా
గుంటుందిరా? ఆ అది సుఖముగా ఉంటుందిరా?— ఏరా
టాం మాట్లాడవేం?”

“అయ్యో మీరేమి భయంకర బాధలు పెట్టినా,
మీరునన్ను చంపాక ఇంకా యేమీ చేయలేరు గదా. ఆహా
ఆ తరువాత ఆజన్మాంతర జీవితముగదా, చిర నిరంతర ప్రళాంఘిని
భగవంతాని సన్నిధిని ఆనందిస్తూ జీవించగలను గదా. లిగ్గిగారు
మీరునన్ను వదలిపెట్టుతారా నేను మీయొక్క నమ్మకమైన
సేవకుడనై ఉంటాను. ఈ నా రైక్కల కష్టము మీకు భార

బోస్తాను. కాని నా ఆత్మను మీకు పొందలేకు. మీకు నన్ను నాశనము చేయలేకు. కాని నేను చావునకు భయ పడుట లేదు. మీకు నన్ను కొరడాతో కొట్టవచ్చు, తిండి పెట్టక మాడ్చి చంపవచ్చు, మోదవచ్చు కాని ఇదంతాకూడ నేను పోదలచుకున్న చోటికి ఇంకా త్వరగా చేరుస్తుంది. నా కొచ్చే సహాయము నాకు వస్తుంది” అన్నాడు.

“యే దయ్యము నీకు సహాయము చేస్తుందిరా” అన్నాడు లిగ్గీ.

“సర్వశక్తివంతుడైన ఆ భగవంతుడే” అన్నాడు. అప్పుడు కేసీ లిగ్గీనెంట ఆ పాకలోనికి వచ్చినది.

“తెలివి తెక్కునకు పోకు” అని లిగ్గీని ప్రశించి భాషలో ఆమె మందలించినది. “వాడిని నాకు వదలివేయి. నేను నీకు పనికివచ్చేటట్లు నేను చేస్తానుగా” అన్నది.

“సరే నీ ఇష్టప్రకారమే కానియ్యి” అని కేసీతో అన్నాడు టామునంక తిరిగి “నీ సంగతి పట్టుతాను. కాని ఇప్పుడు కాదులే. ఎందుకంటే ఇప్పుడు నలుగురు తలా నాలుగు చేతులువేసి పని పూర్తిచేయాలి. ఇదిగో నేను నీకు చెబుతున్నాను. నేను చస్తే మరచిపోను.” అని లిగ్గీ వెళ్ళి పోయాడు.

“అయ్యో దురదృష్టా” అన్నది కేసీ “నీకెలాడన్నది. వాడికున్న కోపమంతా నీమీదనే చూపిస్తాడని గుర్తుంచుకో ఆ మనిషిని నే నెరుగుదును.”

టామును ఆతని క్రూరయజమాని బారికి వదలివేసి
సునము జార్జి ఎలిజాల సంగతిని గమనిద్దాము.

స్నేహితుల వేతనే వదలివేయబడిన ఆ మనిషి ఒక
క్వాకర్ల గృహములో (మిత్రమండలికి చెందినవారు) సుఖ
ముగా ఉపచారములు పొందుచున్నాడు. ఆ దేబ్బ తిన్న
వ్యక్తి పేరు మిస్టరు లోకరు. లోకరుకు ఒక క్వాకరు స్త్రీ
అతనిదినరకు జన్మలో యెరగని రీతిగా ఉపచారములు
చేస్తున్నది. ఆమె ఉపచారములనల్ల ఆతను శారీరకముగా
కోల్పోనుటయే గాకుండా ఆతని ఆత్మప్రవృత్తి చిత్తవృత్తియే
మారిపోయినది.

“నా స్నేహితులె నాకిల్లా చేసినపుడు, నేను పాపము
ఆ పారిపోయివచ్చిన బానిసలకు తగిన సాయము చేస్తాను.
వారిక్కడనుండి యెంత త్వరగా పారిపోతే అంతమంచిది. వాళ్లు
ఈ సరోవర ప్రదేశాన్ని సాధ్యమైనంత త్వరగా దాటివెళ్ళి
పోవాలి. కాని దానికి వారు తమ స్వరూపాలను మార్చు
కోవాలి. ఎందుకంటే పోలీసులకు వారి చర్మనలు యానల్లు
ఇచ్చేశారు; వాళ్ళు వీళ్ళ కోసము వెదురుతూ ఉంటారు”
అని ఆ లోకరు వారిని హెచ్చరించాడు.

అతనిచ్చిన ఈ హెచ్చరికవల్ల వాళ్ళు రెండు భాగాలుగా చీలిపోదామనుకున్నారు. వారిలో వారు, జీము అనే స్క్రీగో అతని తల్లి ఒక భాగముగాను, జార్జి ఎలిజా హెరీలు ఇంకొక భాగముగాను విడిపోయి ఎల్లాగైన్స్ ఆ ఐరీ సరస్సును చేరాలనుకున్నారు. ఆ సరోవరము వద్దగా కెనడా రాష్ట్రపు సరిహద్దు పోతున్నది. వారు కెనడాపోయే పడవలో ప్రయాణముచేసి బానిసత్వ బాధయే లేని స్వతంత్ర దేశముగు కెనడా దేశమును చేరనిశ్చయించిరి. ఆ దేశము గనుక వారు చేరితే వారు సుఖజీవితము గడపినట్లే. అక్కడ వారు చేతనైన బ్రతుకు తెరువు చూచుకొనచ్చును. తమ స్వంత ఇల్లు కట్టుకొనచ్చును. భర్త భార్యను తన దానినిగా యెంచవచ్చును. భార్య కలకాలము భర్తతోనే ఉండిపోవచ్చును. భార్యా భర్తలు ప్రేమతో సంతానమును సరిదిద్దుకొనచ్చును. మళ్ళీ బానిసత్వములోనికి ఈడ్వబడుతామన్న భయముండదు. స్వాతంత్ర్యాన్ని గూర్చిన ఈ భావమే జార్జికి ఆ క్వాకర్ల గ్రహములో ఎలిజా సరసన కూర్చున్నప్పుడు గల్గినది. వారు మారువేషాలతో ప్రయాణముచేయ నిశ్చయించుకున్నారు. దయామయురాలైన మిసెస్ స్నిత్ అనే కెనడా దేశపు స్త్రీ పీళ్ళతోపాటు ప్రయాణము చేయుటకు అంగీకరించినది. ఆమె హెరీ పెత్తల్లిగా ఉంటానన్నది. హెరీకి ఆడ పిల్ల వేషము వేశారు. ఆ మిసెస్ స్నిత్ రెండు రోజుల నుండి ఆ క్వాకర్ల గ్రహములోనే ఆ పిల్లవానిని వచ్చిక చేసుకున్నది. ఎలిజా ఒక యువకుని నలె మారువేషము

ధరిస్తుంది. ఇక జార్జి ఒక ముసలివాని వేషము వేసుకునే బట్టలు నిర్ణయింపబడినది.

ఎలిజాకు జుత్తు కత్తిరించారు. ఆతనికి ఒక యువకుని బట్టలు దీసుకువచ్చారు. జార్జి ఆమెను ఆ బట్టలు వేసుకోమన్నాడు.

ఓ ఎలిజా నేడు మనకు విడుదలయ్యే ఘడియ దగ్గరకు వచ్చింది. ఇది ఇప్పుడు మనము పోగొట్టుకుంటే, ఇహ నాకు జీవితానందమే పోతుంది.

“భయపడనద్దు” అని నమ్మకముతో ఎలిజా అన్నది.

“భగవంతుడే సాయము చేస్తాడు” అని నాకు తప్పక నమ్మకమున్నది. నేను ఆయనను నాతోనే ఉన్నట్లు భావిస్తున్నాను. ఈనాడే భగవంతుడు నాకు విడుదల ప్రసాదిస్తాడు”.

“నాకుకూడ అదే నమ్మకము. చూడు ఈటోపీ ఈ కోటు ఇలా పెట్టుకోవాలి” అని జార్జి నిలుచొని అన్నాడు “నీవు అందమైన బాలుడవుగా ఉన్నావు.”

అప్పుడే మిసెస్ స్నిత్ ప్రవేశించినది. “వాళ్ళు పోలీసులకు ఇదినరకే చెప్పి ఉంచారట సరస్సులో పడనల మీదుగా ఒక స్త్రీని మనిషిని చిన్నపిల్లనాడిని దాటేయవద్దని ఆజ్ఞ లిచ్చారుట” అన్నది.

“నరే మనము పాశ్చని తప్పించుకు పోగలమేమో చూడాలి” అన్నాడు జార్జి.

అండరు పెట్ట బేడ సర్దుకొని ఆ సరస్సు గట్టునకు చేరాడు. మిసెస్ స్నిత్ ఆ అడవిల్లయగు హెన్రీ చేతిని పట్టుకున్నది. ఎలిజా ఒక నవయువకునినలె ఉన్నాడు. అతను ఆ మిసెస్ స్నిత్ ను పడన యెక్కుటకు సహాయము చేశాడు. జార్జి వీరి వెనుకనే సామాను గట్టా తీసుకొని వస్తున్నాడు.

ఎండ ఫెడేలున కాస్తున్నది. సూర్యుడు నీలి తరంగాలపై ఉజ్వలముగా ఉన్నాడు. ఇంతలో గంట కొట్టారు. ఇంజను మీట నొక్కారు. అంతా అవతలి గట్టుకు చేరబోతున్నారు పడన ఆగినది. ఆ కొద్దిమంది ప్రయాణీకులు అవతలి గట్టున దిగారు. పడన సాగిపోయినది. అక్కడ ఆకెనడా సరిహద్దులలో సుఖముగా దిగినందుకు జార్జి ఎలిజా హెన్రీలు ఆ చక్కల రేవుమీద నుండే ఆ భగవంతునకు నమస్కారము చేసిరి.

మిసెస్ స్నిత్ వాళ్ళను ఒక క్రైస్తవ ఉపాధ్యాయుని వద్దకు తీసుకుపోయినది. అక్కడ వాళ్ళు కొన్నాళ్ళున్నారు. సారలనద్దే డబ్బులేదు. చేతిలో పనిలేదు; ఇల్లులేదు. ఈ లోకములో నాదిఅనే దేమీలేదు. ఆ ఆకాశాన విహరించే పక్షులనలె ఆ అడవినగాసిన పూలనలె ఉన్నారు. కాని తాము స్వతంత్రుల మయ్యాముగదా అన్న ఆనందముతో, ఆ రాత్రిల్లా నారికి నిద్ర పట్టనేలేదు.

లిగి యెదురుపడ్డప్పుడల్లా టాముకు తనకు జీవితావసాన
 ఘడియలు సమీపించినవని యెరిగి యెంతో సాహసముతో
 ధైర్యముతో జిహబు చేప్పేశాడు. కొద్దిగానే స్వగ
 సౌఖ్యము, ఆ భగవంతుని సన్నిధి నస్తుందిగనాయని, జీససు
 ప్రభువు కృపనల్ల తన ఈ భౌతికకష్టాలు కలకాలము నిలిచి
 ఉండవుగ నా అనుకొనెను.

కాని టాము చానలేదు. కొద్దికొద్దిగా తనకు వారు
 చేసిన పాపమునుండి కోలుకొరలున్నాడు. కాని అతను
 పూర్తిగా కోలుకోక పూర్వమే పొలములో పనిచేయుటకుగాను
 పంపివేయ బడ్డాడు. రోజురోజుకు బాధ తిట్లు అమర్యాద
 పీడించుట లిగినల్ల యెక్కువైనవి. టామునొక్క అంతః
 కరణ గూడ పీడింపబడి ఈ కష్టాల పరంపరను భరింపలేక
 పోయినది. టాము రోజుపని యెవోగానే, ఆ నిష్పాసెగ
 కాంతిలో జై బిలుగీతాలు చదువుకోటానికి ప్రయత్నము చేయ
 గానే, అతనికి తలనొప్పి పుట్టేది; కళ్ళు తిరుగుటనల్ల చదువుకో
 లేక పోయేవాడు. భగవద్విశ్వాసము గల టామునకుగూడ,
 దుర్మార్గమే బలనత్తర మైనదనియు, అదే నిజయనంత మయ్యే
 దనియు, భగవంతుడుగూడ నిమిత్తమాత్రుడై పోనమునొల్పు
 నని తెలుసుకున్నాడు. టాము ఆ ఒఫీలియా ఆ కెంట్రీలోని

మెల్లీసతి గారికి వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి ఆశలు పెట్టుకొని రోజు రోజు వేచియున్నాడు; ఏమైనా సహాయము వస్తుందేమో అని. మెల్లీసతి వాగ్దానప్రకారము సహకారము వస్తుందేమో అనుకున్నా యెనకు రాలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆతనికి ఆ భగవంతుడే మరచిపోయినాడా అనే భావము గలుగుచుండేది.

ఒకనాటి సాయంకాలము నిప్పుసెగ కాంతిలో టాము బై బిలు చదివే ప్రయత్నములో ఉండగా లిగ్గి వచ్చి నిలుచు న్నాడు. “అరేయి ఇక్కడ నీమతము పనిచేయదు. అదంతా నదిలిపెట్టి చెప్పినదిచేయి” అన్నాడు. “అరేయి క్వింబో, శంభోలకన్న నీకొ మంచిపనే చెప్పేవాడినిరా. ఆ పాడు పుస్తకాన్ని మంటలో పారేయ్. దేవుడు నీకు సహాయము చేయడురా. ఆ దేముడే నిన్ను నా గుప్పెటలో పెట్టలేదూ. ఇదిగో నీకిష్టముండు నేనే నీకు సహాయము చేయగలను” అన్నాడా లిగ్గి.

లేదుబాయీ నేనాభగవంతునే అంటిపెట్టుకొనిఉంటాను. ఆయన సాయము చేసినాసరే, చేయకపోయినాసరే నే నాయనను వదిలిపెట్టను. కొనడొపిరి ఉండేవరకు ఆయన్నే నమ్ము కున్నాను, నమ్ముకుంటాను” అన్నాడు టాము.

“నీవు మూర్ఖుడవురా తెలివితక్కువ నెధవా” అన్నాడు లిగ్గి తన్నుతూ. నేను నిన్ను లొంగదీస్తానురా—నీవె చూస్తావుగా.”

అని లిగి నెళ్ళిపోయాడు. టాము ఆ నిష్పానంక
 చూస్తూ కూర్చున్నాడు. మనస్సులో ఆలోచన పోవటము
 లేదు. ఆశపడటానికికూడ ఆశ లేకుండా పోయినది.
 అంతటి అఘోగతికే ఈడ్చుకొనిపోవు నిస్సృహనుండి కూడ
 టాము మహా మనోనిబ్బరముతో మనస్సును త్రిప్పకొని
 ఆనందము ధైర్యము పొందుతున్నాడు. ఆ అలా కూర్చొని
 నిష్పానంక చూస్తూఉండగా టాము తన చుట్టుప్రక్కల
 యేమున్నదో గమనించలేను. కాని తన వంక యేదో
 ముఖము చూస్తున్నట్లు గోచరించినది. అది స్పష్టముగా
 ఆయన ముఖమే ముశ్యకంచేత పీడింపబడిన యేసుప్రభువు
 ముఖమువలె గాన్పించినది. ఆయన కళ్ళు బాధతో గప్పి
 గున్నవి. అయినా ఓర్పుచేత మిక్కిలిగా ప్రకాశిస్తూ
 ఉన్నవి. ఆ రెండు కళ్ళు టాము హృదయాన్ని ఆకర్షిస్తున్నవి.
 తన చేతులను టాము పైకెత్తాడు. మోకాళ్ళమీద
 పడ్డాడు, వెనునెంటనే ఆ దృశ్యము అదృశ్యమయ్యెను. ఒక
 అద్భుతకాంతి వలయములో ఆ ముఖమే ప్రేమ దాక్షిణ్య
 భావముతో ఆతనివైపు వంగినట్లు కన్పించినది. “విజయము
 పొందినవారు నా ప్రక్కనే నా సింహాసనమునే అర్థాసనము
 పొందుదురు; నేను కూడ అల్లాగే విజయము పొందినా తండ్రి
 ప్రక్కన స్వర్గ సింహాసనమున అర్థాసనము పొందితి” అన్న
 శబ్దము వినిపించినట్లు టాముకు తోచినది.

టాము చాలసేపు నేలమీదనే పడుకున్నాడు. ఆ
 క్షణమునుండి ఆతడు శాంతత పొందెను. ఆ ప్రశాంతతను

యేది భేదించలేకపోయెను. అనసానకాలము సమీపిస్తున్న కొలది తన కింక బాధ గల్గించేది లేదని ఆతని మనస్సుకు తోస్తున్నది. రాబోయే ఆ మహాస్వర్గము దాపునకు నచ్చే కొద్ది దానినుండి తనను దూరముచేసేదేది లేదని ఆతని మనస్సుకు తోస్తున్నది.

ప్రతివారు టాములో యేదో మార్పు నచ్చినట్లు గమనించారు. టాము యెప్పుడు సంతోషముగానే ఉండేవాడు. ఏది యేమైనా యెలా జరిగినా శాంతి ఆతనిని వెంట ఉన్నట్లే ఉండేది.

ఒక రాత్రిపూట లిగ్గీ ఇంటికి ఆలశ్యముగా నస్తూ ఉండగా యేదో పాట వినిపించినది. ఈ పాట తన నీగ్రోల నడచుండి రానడమునల్ల అది ఆతనికి అపూర్వ స్వరముగా తోచినది. దగ్గరకు నచ్చిన కొద్దీ ఆ కంఠధ్వని టాముదని టాము ఒక భక్తి గేయాన్ని పాడుతున్నాడని లిగ్గీ తెలుసుకున్నాడు. గుడిశబయట, ఇతరులను చుట్టూ కూర్చుండ జెట్టుకొని టాము గీతాలు పాడుటచూచి, లిగ్గీ వాని వైపుకు అరుచుచు కొరడానెత్తి ఆ పాటల నాపుచేసెను.

“ఏమండీ అయ్యగారు” అని టాము సెల్చిపోన ప్రయత్నించాడు. కాని టాము గుడిసెలోకి వెళ్ళకపూర్వమే లిగ్గీ ఉనికి ఆతని భుజముమీద కొట్టెను. టాము నిశ్చలుడై నిలుచున్నాడు. అప్పుడు లిగ్గీ తన సేనకునిపై తనకు గల అధికారము పోయినట్లునిపించెను. తాను కొట్టే దెబ్బలు

ఆతని శరీరముమీదనే తగులుచున్నట్లు టాముయొక్క మానసిక శరీరముపైన అంతఃశరీరముపైన యేమీ తగలనట్లుగానే లిగ్నీకి తోచెను. టాము తన గుడిసెలోనికి పోవుచుండగా, తనకు తన బారిపడిన నిర్భాగ్యునకు మధ్య భనగంతుడున్నాడన్న భానము సుస్పష్టముగా లిగ్నీకి న్యక్తమాయెను. లిగ్నీ భగవంతుని నామరూపమునే తిట్టెను. కాని బాము హృదయము తన చుట్టు ఉన్నవారిపై దయాప్రేమలతో పూర్తిగా నిండుకున్నదాయెను. ఎనరన్నా జబ్బుపడితే టాము వెళ్ళి చూచేవాడు. ఎరెక్టెనా దుఃఖమువస్తే టాము ఆదుకునేవాడు. ఎనరై నా నిస్సృహతో కృంగిపోతుంటే టాము చూచి ధైర్యము చెప్పేవాడు. సహాయము కోరితే యెప్పుడు సహకారము చేసేవాడు. కాని అతను యెనరిని తనకు సహాయము చేయునుని కోరేవాడుగాదు. ఇలా ఇతరులపై తన పలుకుబడిని పెంపుచేసుకున్నాడు. తను సామాన్యముగా మంచిచేద్దామనుకొని చేసేవాడు. అంతే అది ఆ దుర్మార్గ భూయిష్ట ప్రదేశములో అదే మహాశక్తియై ముందుకు నడిచేది. కొంతకాల మయ్యేటప్పటికి కొందరు ఆతనినద్దనుండి జీససు కథలు తెలుసుకోవడానికి వచ్చేవారు. ఇంకా ప్రార్థనలకు రావటానికికూడ ఇష్టపడ్డారు, కాని లిగ్నీ అనునంటి దేమీ జరగనీయలేదు,

ఒక రాత్రివేళ టాము యేదో ఒక పిలుపునిని తేచి కూర్చున్నాడు. గుడిసె బయటకు వచ్చిచూడగా, ఆతనిని కేసీ సైగచేసి పిలిచినది. ఆమె కళ్ళలో పిచ్చిదానియొక్క

నెట్టిచూపులు కన్పించినవి. అది భయంకరముగా ఇలా చెవులో గుసగుస లాడినది.

“అంకులుటాము ఈనాడు మనము స్వతంత్ర్యము పొందబోవు తున్నాము. -రా-చూడు -వాడికి -నేను బాగా బ్రాందీని త్రాగించాను-ఇహ లేనడు-ఇంటికి తాళము పెట్టాను-గొడ్డలి అక్కడే ఉన్నది. -వాడిగది తలుపు తెరచే ఉన్నది-నా అంతట నేనే చేసేసే దానను-కాని యేదీ నాదగ్గర బలము లేదు” అన్నది కేసీ.

టాము “తప్పు తప్పు. దుర్మార్గమునుండి సత్ఫలితము లెప్పటికి గలుగవు” అన్నాడు. “అయితే యేదీ నేనే చేస్తా” నన్నది కేసీ. ఆ ఇంటివైపుకు తిరుగుతూ, “నా కేమి జరుగు తుందా అనే భయము లేదు. ఇతరులకోసము వానిని నేనే చంపుతాను” అన్నది కేసీ.

“తప్పు తప్పు” అని టాము ఆ ఇంటినుండి కేసీని లాగి వేశాడు. “ఆ భగవంతుడే, తన విరోధులను తన కపకారము చేయనిచ్చి, చివరకు తననే శిలువ వేయనిచ్చారు,” తాను చిందించిన రక్తము తన శరీరము లోనిదేగదా. ఆయన విరోధుల మైన మనకోసమే ఆయన తన శరీర రక్తమును కార్చారు. ప్రభూ నిన్ననుసరించుటకు మాకు శక్తి ప్రసాదించు, మా విరోధులను కూడ ప్రేమించే హృదయమియ్యి. చూచావా అమ్మా ఆ విజయమే ఆయన మనకు ప్రసాదించినాడు - అది

విజయనే అమ్మాయి ఇట్లాంటివాళ్ళను ప్రేమించటముగూడ.
దేముడే జయిస్తాడు విజయనే ఆయనది. అదే జయము.

టాముయొక్క హృదయవేదన భక్త్యావేశము కేసీని
కదల్చినది. ఆతని మంచితనము, ఆతని నమ్మకము ఆమె
యొక్క క్రూరమైన శిలా హృదయమును గూడ మెత్తబరచి
నది. కేసీ నిశ్చలయై నిలుచున్నది. “కేసీ” అన్నాడుటాము
“నీకు ఎమిలిసీకి ఒకసలహా ఇస్తున్నాను. మీ రిక్కడనుండి
వెళ్ళిపోండి యెంత త్వరగా వెళ్ళిపోన పీల్చే అంత త్వరగా,
ఈ ప్రదేశాన్ని విడిచిపోండి”.

దానినల్ల యేమిలాభము, వాడు తన కుక్కలతో
వేటాడుతాడు. మమ్మల్ని నీళ్ళలో ముంచి ఉక్కిరి బిక్కిరి
చేసి చంపుతాడు. మరి నే మెక్కడికి పోతాము.

టాము చాలకాలము ఆలోచించాడు. చివరకు “భగ
వంతుడు తన పిల్లలను అనేక పర్యాయములు రక్షించారు.
ఆయనకృప ఇంకా నాకు తెలుసు. ఆయన మిమ్మల్ని
రక్షిస్తాడు. మీ ప్రయత్నము మీరు చేయండి. నేను మీ
కోసము ప్రార్థన చేస్తాను” అన్నాడు టాము.

శిలాకాఠిన్యమైన కేసీ హృదయము టాముయొక్క
ప్రేమ నమ్మకములకు కరగి మార్గమైనది. ఆమెకు ఒక

అలోచన, ఒక యెత్తు తట్టినది. దానివల్ల పారిపోవచ్చుననే ఆశ ఆమెకు కల్గినది.

“అంకులుటాము సరే నేను ప్రయత్నిస్తాను” అని హఠాత్తుగా అన్నది.

“భగవంతుడు నీకు మేలు చేయుగాక” అన్నాడుటాము.

24

కేసీ వేసుకున్న ఎత్తేమిటంటే లిగ్గి యొక్క మూఢ నమ్మకాలను తానుపయోగించు కోవాలను కున్నది. ఆ పాత ఇంటిమేడ మీదనే ఒక గది ఉన్నది. ఆ గదిలో నిరుపయోగమైన వస్తువులు అననసరమైనవి తుప్ప పట్టినవి వేసి తాళము వేసేవారు. ఏనాడో కొన్ని సంవత్సరాల క్రితము లిగ్గి ఒక నీగ్రోస్త్రీ పై కోపముచేత ఆగదిలో పెట్టి వారాలపాటు తాళమువేసి, తరువాత ఆమె శరీరాన్ని తీసుకువచ్చి పూడ్చి వేశాడు. ఆ తరువాత పనినాశ్చంద్రు యోగో విపరీతశబ్దాలు విననస్తున్నాయని ఏడుపులు వినిపిస్తున్నాయని అనేవారు. ఈ మాటలు లిగ్గికి యెంతో కోపాన్ని గల్గించేవి. లిగ్గి కోపముతో ఇల్లాంటికథలు ఎవరైతే చెబుతారో వారిని ఆ గదిలోనే పెట్టి తాళము వేస్తానని అన్నాడు. అప్పటినుండి ఆ

మాటలు అనుకొనటము తగినది, కాని ఎవరు ఆ గది దాసు నకు పోలేదు. కేసీ లిగ్గీయొక్క ఈభయాన్ని తన లాభానికి ఉపయోగించు కోవాలను కున్నది.

కేసీ పడకగది, ఆ మేడమీద గది క్రిందనె ఉన్నది. ఒకరోజున పనివాళ్ళను పిలిచి తన పడకగదిలోని సామాను యానత్తు దూరాననున్న ఇంకొక గదిలోనికి మార్చివేసినది. ఆమె లిగ్గీని ఈవిషయమై సంప్రతించలేదు. లిగ్గీ వచ్చి ఇది యెరిగి, ఈ మార్పుకు ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

“ఏమిటి యెందుకెలా మార్చేశావు” అని అడిగాడు. “కారణమేమీలేదు. నా కింకొక గది కానాలనె.”

“ఏమిటి నీ కేదైనా దయ్యము పట్టినదా” అన్నాడు.

“కాస్త రాత్రిళ్లు నేను నిద్రపోవాలా వద్దా”

“ఏమిటి నీవు నిద్రపోవడానికి ఏమి అడ్డంకి వచ్చింది.”

“ఆ ఏమీలేదు. నీకేమీ నిద్రాభంగము కలుగ లేదా. రాత్రిపూట ఆ గది నుండి యోడుపులు శబ్దాలు ఊరికే సినవస్తుంటె” అన్నది కేసీ.

“ఏమిటి” అన్నాడు లిగ్గీ తెప్పించుకున్న నవ్వుతో “ఎవరున్నారే కేసీ”. కేసీ ఆతనినంక చూచినది. దానిచూపె ఆతనిని ఆందోళన పెట్టినది.

“ఎనడున్నారా అక్కడ? అది నీవే నాకు చెప్పగలవు సైమను.”

లిగ్గీ అనేక శపథాలు పలికాడు. కేసీని కొట్ట బోయాడు. కేసీ ఆతనిని తప్పించుకొని తన గదిలోనికి వెళ్ళి పోయినది, వెనుతిరిగి “నీవు ఆ గదిలో యెందుకు పడుకోవు సైమను? అప్పుడు నీకంతా తెలిసినస్తుందిగా” అన్నది.

కేసీ తను ఆతనిని భయపెట్టాననుకున్నది. ఇహ తను నిర్ణయించిన ప్రకారము చేస్తున్నది. ఆ పైగది తొట్టలో ఒక పగిలిన గాజుసీసా పెట్టినది. దానివల్ల కొద్దిగా గాలి పీచినపుడెల్ల యొక ఏడుపు శబ్దము విననస్తుండేది. చాల మారులు పనినారు ఇదే శబ్దము విన్నారు. ఇహ ఒక్కొక్కరే దేయ్యాలని కథలు కథలుగా చెప్పుకునేవారు. ప్రతివారు ఆ గదిదగ్గరకు పోనటానికే భయపడేవారు. ఈ భయము లిగ్గీనికూడ పట్టుకున్నది. అంతేకాక అతనికి కేసీ అంటేనే అసలు భయము. అది బానిసయెయైనా దానికి అతనిపై గల పలుకుబడినల్ల దానిలో ఉధృతమవుతున్న వెట్టిచూపు లనుచూచి లిగ్గీ భయపడేవాడు. కేసీ చిన్న చిన్న విసురుల వల్ల, కట్టుకథలవల్ల అతనికి ఆగది అంటేనే హడలెత్తేటట్లు చేసినది. అందుచేతనే తన బానిసలు నమ్మే మూఢనమ్మకాలను లిగ్గీకూడ నమ్మేశాడు. ఈ లోపల కేసీ ఆ గది లోకి తనకు ఎమిలినీకి కావలసినంత బట్టలు ఆహారము అంతా చేరవేస్తున్నది. అక్కడే పడుకోటానికి ఓ పక్క, కొన్వ

స్తులు, కొన్ని వారాలనరకు సరిపోయే ఆహారాది సానుగ్రి
అంతా పేర్చిపెట్టింది.

చినరకు కేసీ వేసుకున్న పథకములో శెండన ఘట్టము
చేయూల్చి నచ్చినది. ఒక రోజున లిగ్రి యెక్కడికో బయ
టకు వెళ్ళాడు. కేసీ ఎమిలిసీలు బయటకుపోయే దుస్తులు
వేసుకొని ఆ రోడ్డు వెంబడే వెళ్ళారు. వాళ్లు చేస్తో మూటలు
తీసికొని వెళ్ళారు. ఇంకా సూర్యాస్తమయము గాలేదు.
లిగ్రిగూడ వాళ్ళు వెళ్ళడము చూచాడు. ఇహ తక్షణమే
శంభో క్వింబోలను, తన కుక్కలను దీసికొని అంతా ఆపారి
పోయిన వాళ్ళను వెతకటానికి వెళ్ళారు. ఈ లోగా కేసీ
ఎమిలిసీలు, కొన్ని మురికిగుంటలను నీటి జాలులను దాటి.
నీటిలో నడచుటవల్ల కుక్కలు పసికట్టలేవు. ఆ జాలు
వెంబడేపోయి మళ్ళీ తిరిగి ఇంటికి తిరిగినచ్చేశారు. కాని
ఇలా తిరిగి రావటము యెవ్వరు గనునించలేదు. ఎందుకంటే
అందరూ కుక్కలతోసహా వాళ్ళను వెతకటానికి వెళ్ళారు.
సాళ్ళిద్దరె ఇంటిలోకి వెళ్ళారు. కేసీ లిగ్రియొక్క తాళము
చేతులు చూచినది. లిగ్రియొక్క గల్లాపెట్టునుదీసి, అందులో
నుండి నోట్లకట్టను దీసివేసినది. ఆ నోట్లు దీసికొని ఎమిలి
నీతోకలిసి, మేడమీది గదిలోనికిపోయి, ఆ విచిత్ర గృహ
మునే స్వగృహముగా భావించి, వారు దాక్కున్నారు.
ఎమిలిసీ ఇంత ధైర్యము గుండె నిబ్బరముతో నిలనలేక
పోయినది.

“వాళ్ళు ఈ మేడమీది గదిని వెతకరా?” అని అనుమానముతో అడిగినది.

“సైమను లిగ్నీ ధైర్యముగా ఇక్కడకువస్తే చూడాలని నాకున్నది” అన్నది కేసీ. అది గాదులేవే వాడిక్కడ రాకుండా ఉండడానికే ప్రయత్నిస్తాడు, మనము గట్టిగా మాట్లాడుకున్నా తప్పలేదు; పోనీ వాళ్లు మన మాటలు వింటారంటావు అందునల్ల ఇక్కడకు రాకుండా మరీ దూరముగా పోతారు.

లిగ్నీ తన కుక్కలతోను శంభో క్వింబోలతోను, అదంతా వెతికించాడు. ఇతర పొలాలవారు గూడ వెతకడానికి సాయమునచ్చారు. ఇలాగునే కొన్ని రోజులపాటు వెదికారు. లిగ్నీ ఇహ నిరాశతో మానివేయ నిశ్చయించాడు.

లిగ్నీ ఇహ పెదకటము మానివేయ నిశ్చయించి “ఇదిగో క్వింబో నీవు వెళ్ళి టామును తీసుకురా. వాళ్ళే క్కడున్నారో వాడికి తెలుసుననే నా నమ్మకమురా, యెలాగో అలా అదంతా వాడిచేతనే చెప్పిస్తాను” అన్నాడు.

టాముకు ఇంకా కష్టము గలుగుతుందిగదా యని ఆ శంభో క్వింబోలు సంతోషించారు. కోపముతో లిగ్నీ టామును యెలా అసహ్యించు కుంటున్నాడో వాళ్లు కూడ అలాగే టామునొక్క మంచి తెనమునుచూచి అసహ్యించు

కునేవారు. ఆ టాము మంచితనమే వారలను యేదో నిందిస్తున్నటులుగా తోచినది. టాము కేసీ వేసుకొన్న పథకము యెక్కుగును. అందుచేత వాడెక్కడ దాక్కున్నాలో అతనికి తెలుసు. టాము తన యజమాని క్యారత్యమును గూడ బాగా యెరిగియే యున్నాడు. కాని భగవంతుడు తనకు న్యూఢిపోందే బలసాహస ధైర్యాదుల ప్రసాదిస్తాడని అందుచేత ఆ నిరాశ్రయులను బయట పెట్టరా దనుకున్నాడు. ఆ శంభో క్వింబోలు టామును మొదటగా వారి యజమాని సద్గతు ఈడ్చుకు పోతున్నారు. అప్పుడు జీససు అన్నమాటలు టాము హృదయాంతర్గతమున వినిపించినవి. “శరీరాన్ని ఖండించె వారిని చూచి భయపడకు, అంతకు మించి వారింకా చేసేదేమియు లేదు.” టాముకు తనకు విముక్తి లభిస్తున్నదిగదా యని తోచింది. ఆ ఆనందమయ ధామము ఆతని దాపున ఉన్నటుల తోచినది.

“అరే టాము” లిగ్గీ మహాకోపముతో “నిన్ను నేనేమి చేస్తానో తెలుసునురా, చంపేస్తాను” అన్నాడు.

“అదే అవుతుందేమో అయ్యా” అన్నాడు టాము మెల్లగా.

“చంపేస్తానురోయి చెప్పు ఆ ఇద్దరు ఆడపిల్లలు యెక్కడున్నారో చెప్పు.” టాము ఊనము వహించాడు.

“చెప్పవేంరా” అన్నాడు. లిగ్గీ ఈడ్చి టామును కొట్టాడు.

“నీకు తెలుసా”

“నాకు తెలుసయ్యా కాని మీకు నేను చెప్పలేను.
నేను చానవలసిన స్త్రీ చానగలను.”

లిగ్గీ ఒక దీర్ఘ నిశ్వాసము దీసినాడు. టాము చేయి
పుచ్చుకున్నాడు. తన ముఖము టామునకు దగ్గరగా
పెట్టాడు. భయంకలిగె గొంతుతో నీకు చెబుతున్నాను.
నేను నిశ్చయించేశాను, నీ వెప్పుడు నాకు న్యతిరేకముగా
ఉంటున్నావు. ఇప్పుడు లొంగినస్తావా చస్తావా నీ నంకి
నుండి ప్రతి రక్తము బిందువు పిండుతూ, ఒక్కొక్క చుక్క
చెప్పేనరకు కార్పిస్తా.”

టాము యజమానినంకచూచి ఇలా అన్నాడు.
“అయ్యా మీకు కష్టములో ఉన్నా, జబ్బుగా ఉన్నా ప్రాణా
పాయమప్పుడైనా నా గుండె నెత్తురు కావాలన్నా చీల్చి
ఇచ్చేవాడిని—నా కారిన రక్తమే మీ ఆత్మను రక్షింప
గలిగితే, జీససు భగవానుడు తన రక్తాన్ని దాన మిచ్చినట్లుగా
నేను నా రక్తాన్ని దానము చేస్తాను. అయ్యా మీకు
మీ ఆత్మకు కష్టాలు గల్గించేది, మీకు ఆత్మ సుఖమియ్యని
దేది చేయవద్దు, సాధువ్రతము చేయండి మీరు ఏది చేయా
లనుకున్నారో అది చేయండి— నాకేమీ భయములేదు.
నా కష్టాలు దానితో తీరిపోతవి. కాని భగవంతుని శరణాం
దకపోతే మీ కష్టాలెప్పటికి తీరనే తీరవు.”

టామునంక లిగ్గి ఆశ్చర్యముతో చూచాడు. ఆతనికి ఏదో దైవప్రోద్భూతమైనట్లు ఒక ఊముసేపు గోచరించినది. కాని లిగ్గి దానిని వినలేదు. ఆతనిలోనున్న దురాత్మస్వరూపమే వెలువడి ఆతని విషహృదయాన్నే కోటగా చేసికొని, లిగ్గిని ఆ టాము నేలపై పడేటట్లు, కొట్టింప చేసెను.

టాము ఆ రాత్రి పడిన బాధ వర్ణింప వీలులేదు. ఆ క్రైస్తవ చర్చీలు ఆ దేశము అనుమతించిన ఆ సూత్రాలను ప్రశ్నించనైనా ప్రశ్నించలేదు. టాము అక్కడ యేకాకిగాలేదు; ఆయన వెనుకనే ఏసు ప్రభువున్నాడు. క్రొర్యానికి దుర్మార్గానికి చిహ్నమైన నిలునను, ప్రేమ విజయచిహ్నముగా మార్చిన ఏసు ప్రభువున్నాడు. టాముకు తన ప్రక్కనే ఆ మురికి గుడిసె లోనే, దేవుని కుమారుడైన జీససు నిలునబడుట, టాముకు కనిపిస్తూనే యున్నది.

అనేక పర్యాయములు తన భక్తి మార్గమునుండి టాము చలితుడైన ఆతని విశ్వాసము సడలకుండా ఉండే శక్తి ఏసు ప్రసాదించినాడు. ఆ రాత్రి రాత్రల్లా క్రూరముగా పీడింపబడినా ఆతని నోట భగవత్సంకీర్తనమేగాని మారుమాట వచ్చేదిగాదు. శంభోవంటి పరమ క్రూరుడు గూడ తన బారిబడి బాధితుడైన టాముని ఆతని ప్రశాంత తనుచూచి చకితుడైనాడు.

“ఇహ ఆతని పక్షేపోయింది అయ్యా” అన్నాడు.

“కానీరా ప్రతి ఒక్క రక్తపు బిందువు పిండరా”
అన్నాడు లిగ్గి.

టాము కన్నెత్తి చూచాడు. “ఓసి ఇంతేనా,
ఇంతేగా ఇంకా నీవేమి చేస్తావు గనుక. నా ఆత్మసాక్షిగా
నిన్ను నేను తుమిస్తాను. అని సుహృదత్వ పడిపోయాడు”
టాము.

లిగ్గి టాము చచ్చిపోయాడనుకొని ఆ పెద్ద నదలి
పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు. కాని క్వింబో శంభోలు అక్కడనే
ఉన్నారు. ఆతని మాటలు, ఆతని నిదానము, ఆతని భక్తి
వారల శిలాకాఠిన్య క్రూరహృదయాలను కూడ కలచివేసి
నది. ఆతనిని బ్రతికించడానికి శాయశక్తుల ప్రయత్నిద్దా
మనుకున్నారు. అక్కడనే ఒక పక్క యేర్పాటు చేశారు.
వాళ్ళే టాము గాయాలు కడిగారు.

“ఓ టాము నేను నీ యెడ యెంత నిర్దయగా ప్రాన
ర్తించాము” అన్నాడు క్వింబో.

“టాము జీససు యెవరో మాకు తెలియ చెప్పు”
అన్నాడు శంభో. ఈ రాత్రిల్లా నీపక్కనే నిలుచున్న
ఆయనెవరు చెప్పతూ అన్నాడు శంభో.

ఆ ప్రశ్న టాముయొక్క అలసి సొలసిన ఆత్మకు
 శ్రేయోపచారములు చేసినట్లయినది. అది ఆతని ఆత్మను
 ప్రబోధించినది. టాము కొద్ది మాటలలో యేసుప్రభుని
 జీవితము ఆయన త్యాగము, ఆ పాపులను రక్షించే ఆయన
 శక్తి ఆ క్రూరులకు తెలిసేటట్లు చెప్పెను. దుర్మార్గ
 మార్గమున సంచరిస్తున్న ఆ శంభో క్వింజోల హృదయము,
 ఆ యేసు మహాత్ముని ప్రేమవల్ల కరగినది.

“అయ్యో ఈయననుగూర్చి ఇదివరకే యెందుకు ఎర
 గకపోయితిగదా!” అన్నాడు శంభో “ఏసుప్రభునా! మమ్మల్ని
 కరుణజూడు” అన్నాడు.

తాను వేదనా అఘోగతిలో ఉండికూడ, టాము
 వారీద్దరుగూడ ఏసుయే తమ రక్షకుడని ఎరుగుదురుగాక యని
 వారికై ప్రార్థించెను. ఆతని ప్రార్థన ఫలించినది.

రెండు రోజులు తరువాత ఒక యువకుడు లిగ్గీగారింటికి
వచ్చి ఆ ఇంటి యజమానిని గురించి వాకబుచేసెను.
ఆయనయే షెల్వీగారి కుమారుడగు జార్జి షెల్వీ.

సెయింటు క్లెర్ చనిపోయిన తరువాత, ఒఫీలియా
వ్రాసిన లేఖను, పోస్టువారు కొన్ని నెలలు నిలుపుదల
చేశారు. అది షెల్వీచతికి అందేటప్పటికి ఆమె భర్త షెల్వీ
గానే చాల జబ్బుస్థితిలో ఉన్నారు. ఆమె ఆయనకు ఉప
చారాదులు చేయుటలోనే కాలము సరిపోయెను. అయినా
యెంగాలో తీరికచేసికొని మిస్ ఒఫీలియా ఇచ్చిన నకిలుకు
ఉత్తరము వేసినది. కొద్ది రోజుల తర్వాత షెల్వీచతి భర్త
అకస్మాత్తుగా చనిపోయారు. భర్త గతించగనే తన కుమా
రుడైన శక్తి సామర్థ్యములుగల జార్జి సహాయముతో తన
ఇంటి వ్యవహారపు గొడవలలో పడిపోయినది. సెయింటు
క్లెర్గారి నకిలువద్దనుంచి టాము వేలములో అమ్మివేయబడ్డా
డనేగాని ఇంకా ఏవిధమైన వర్తమానము అందలేదు.
ఈ వార్త షెల్వీచతినిగాని ఆమె కుమారునికిగాని ఏమీ సంతో
షము కలిగించలేదు. కొన్ని నెలలైన తరువాత జార్జి
దక్షిణాదికి తల్లిగారి వ్యాపార సందర్భమున వెళ్ళినపుడు
మళ్ళీ టామును కొనుక్కురావటానికి వీలైన ధనమునుగూడ

తీసికొనిపోయినాడు. ఎక్కడున్నాడో దేమిటో తేల్చుకు
పోదామనే బయలుదేరి నచ్చాడు. ఎట్లాగయితే నేమి
ఆచూకిపట్టి లిగ్గినొక్క పొలమున్న తావునకే నచ్చాడు.

లిగ్గిని, ఆతని చానడిలో జార్జి కలుసుకున్నాడు.
“మీరు న్యూ ఆర్లియన్సులో టాము అనే అతనిని కొన్నా
రని తెలుసుకున్నాను. వాడు మా తండ్రిగారి క్షేత్రముపై
పనిచేసేవాడు. ఆతనినిచూచి కొనగలిగితే కొండామని
నచ్చాను” అన్నాడు జార్జి.

“అవునండి” అన్నాడు లిగ్గి. ఆతని ముఖము నల్ల
బారిపోయినది. “వాళ్ళని నేను కొన్నాను. నా జీవితములో
కల్లా ఇదే నే చేసిన దండగ బేరము. ఇద్దరు ఆడవాళ్ళను
తప్పించుకొని పోయేటట్లు చేశాడు. ఎక్కడున్నాలో చెప్పడు.
నేను ఇదినరకు ఏ నీగ్రోని కొట్టనట్లుగా వానిని చావగొట్టాను.
ఇప్పుడు చావు బ్రతుకులలో ఉన్నాడు” అన్నాడు లిగ్గి.

“ఎక్కడున్నాడు, ఏడీ నన్ను చూడనీయండి” తక్ష
ణము అన్నాడు జార్జి.

ఆ గదిలోనుంచి వెళ్ళుతున్నప్పుడు ఆతని ముఖము
కోపము వెడలగ్రుక్కచున్నది.

అతను ఆ గుడిసెలోనే ఉన్నాడనను. అక్కడుండి జార్జి గుట్టాన్ని పట్టుకున్న పిల్లవాడు మారు మాట్లాడకుండా ఆ షెడ్డువెపుకు నడిచి వెళ్ళినాడు.

ఆ భయంకరరాత్రి దాదిగా టాము కెండు రోజుల నుండి మూలటానికికూడ శక్తిలేక అట్లాగే పడియున్నాడు. ఆతనినల్ల సహాయము పొందినవాడు ఒక్క రొక్కలే అర్ధరాత్రి వేళనచ్చి వాళ్ళదగ్గరేముంది గనుక ఇన్ని మంచిసీళ్ళిచ్చి భగవత్ ప్రార్థనచేసి వెళ్ళిపోవేవాడు. కేసీకూడ పట్టుకుంటారన్న భయముపడిచి ఆతనిని రాత్రిపూట చూడనచ్చేది. తనకోసము ఎమిలీకోసము అతనుపడ్డ బాధ ఆతను ఓర్చుకున్న వేదనవల్ల ఆమె హృదయము బాధపడినది. ఆతని ప్రక్కనే ఏడుస్తూ పార్థించినది. జార్జి ఆ షెడ్డు దాపునకువచ్చి తాను చూచిన దాని కెంతో దిగులుపడ్డాడు. అతను టాము ప్రక్కనే మోకరిల్లి “అంకులు టాము, మిత్రమా” అన్నాడు.

చానబోతున్న ఆతని చెవులో ఈ మాటలు పడినవి. దైవకృప; “నాకు కావలసినదదే. వారింకా నన్ను మరచి పోలేను. ఇహ సుఖముగా శాంతముగా చావనచ్చు. ప్రభూ! రక్షించునాడా! నా అత్తను రక్షించు” అన్నాడు టాము.

“నీవు చానకూడదు అంకులు టాము నిన్ను కొనుక్కొని ఇంటికి తీసుకుపోవటానికి వచ్చాను” అన్నాడు జార్జి.

“అయ్యగారు మీరంతా వీరినాక వచ్చారు. ఆలశ్యమైనది. దేవుడే మిమ్మల్ని ఇక్కడకు తీసుకువచ్చాడు. ఇప్పుడు కెంటకీకన్న సుఖవంతమైన గృహానికి పోతున్నాను.”

“ఓ చానబోకు ఈ భయంకర ప్రదేశములో నేను నీవు చచ్చిపోతానన్న దానిని ఊహించలేను. నిర్భాగ్యుడవు నీవు !”

“నన్ను నిర్భాగ్యుడననద్దు. నేను దరిమిడనే కాని దానికి నాకు ఋణము దీరిపోయినది. నన్ను దేముడే ఆ మహదానంద దివ్యభామముతోనికి తీసుకుపోతున్నాడు. జార్జి అయ్యగారు ఆ ఏసు భగవానుడే నాకు విజయము ప్రసాదించి, నారు—ఆ పవిత్ర నామమునకు జయమంగళము.”

జార్జి ఏమి జవాబు చెప్పలేక పోయినాడు. కాని టాము చేతిని మానముతో పట్టుకొన్నాడు. అంతలో టాముకు మాట్లాడుటకు శక్తి వచ్చినది;

“అయ్యగారు మా కోరికతో మీరు నన్ను మాచిన పరిస్థితినిగూర్చి చెప్పకండి; నే నెలా స్వర్గయాత్ర చేస్తున్నానో అదే చెప్పకండి. దానికి భగవంతు డెల్లవుడు నా సరసనే ఉండేవాడని తెలియచెప్పండి. పాపము మా ఇంటిదానికి నా ప్రేమను తెలియచెప్పండి. అక్కడున్న యానన్మందిని అడిగినానని చెప్పండి;—వాళ్ళంటే నా కెంతో ఇష్టము. నాకు

ఎక్కడ ఎవరున్నా అంతా ఇష్టమే. క్రైస్తవుడుగా ఉండటము ఎంత గొప్పంబోయి అయ్యెగాను?”

జార్జి ఆ షేక్ తలుపువద్ద లిగ్గి ఉండుట చూచాడు చూచి “ముసలి దెయ్యమా” అని అన్నాడు. వీడికి “ఎప్పుడో ఒకప్పుడు శిక్ష జరుగుతుంది. అదే నా కానంద మిస్తుంది” అన్నాడు జార్జి.

“ఆయన భగవంతుని శరణుజొచ్చితే అల్లాంటిదిగాదు” అన్నాడు టాము.

“అది యెప్పటికి జరిగేది గాదనుకుంటాను” అన్నాడు జార్జి.

“వీడిని స్వర్గములో కలుసుకోవడానికి కూడ ఇష్టపడను.”

“అల్లా అనకండి” జార్జి అయ్యెగాను “ఈయనే నాకు స్వర్గద్వారపు తలుపులు తెరపించారు—అంతే చాలు.”

టాముకున్న శక్తి అంతా పోయినది. వీపువైపున పడుకొని మహా ఆయాసపడుతున్నాడు. విజయజ్యోతి ఆయన ముఖమున వెలుగు నిచ్చింది. చిరునవ్వు నవ్వుతూ “మనలను ఎవరు క్రీస్తుపేమనుండి విడదీయగలరు గనుక” అని దీర్ఘనిద్రలో పడిపోయాడు.

జార్జి ఇంకా ఆతని ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు. “క్రైస్తవుడుగా ఉండుట యెంత గొప్ప” అన్న మాటలు గుర్తు

కొచ్చినవి. రాగా వెనుదిరిగినాడు. ఆతని వెనుకనే లిగ్గీ నిలుచున్నాడు.

“సరే ఈతనివల్ల పొందాల్సిన లాభమంతా పొందావు, మరి ఈతని శరీరానికి నీ కెంత డబ్బు ఇవ్వమన్నావు” అన్నాడు జార్జి.

“నేను చచ్చిన నీగోలను . అమ్మేవాడినిగాదు” అన్నాడు లిగ్గీ “కావాలంటే తీసుకుపోయి నీ కిష్టమైన చోట పూడ్చుకో” అన్నాడు.

జార్జి ఆ లిగ్గీని లక్ష్యపెట్టక ఆ మెడ్డు బయటనున్న ఇద్దరు ముగ్గురు నీగోలను పిలిచాడు. వాళ్ళ సహాయముతో లామును తన కోటులోనే చుట్టి తన బండిలోనికి ఎక్కించు కున్నాడు. జార్జి తన కళ్ళను లిగ్గీపైన యేకదృష్టిగా ప్రయోగిస్తూ “నీవు చేసిన ఈ హత్యను అఫికారులకు తెలియ చేస్తాను. నీకు ఇక్కడ జరుగుతుందని తెలుసుకో” అన్నాడు.

“చేసుకో” అన్నాడు లిగ్గీ “నీ కెవరు సాక్ష్యమొస్తారో చూస్తాగా.”

అప్పుడు జార్జి తన తప్పును తాను తెలుసుకున్నాడు. లిగ్గీక్షేత్రముపై ఒక్క తెల్ల జాతివాడు కూడ లేడు. ఇక న్యాయశాస్త్రము రంగుజాతివాని మాటలు ఖాతరు చేయదు.

“సమిటి చచ్చిన స్త్రీగోను గూర్చి ఇంత రభస”
అన్నాడు లిగ్గీ.

ఈ మాటలు జార్జి గుండెను మండించినవి. అతని
కళ్ళు నిప్పులు గ్రక్కినవి. ఒక్క దెబ్బతో లిగ్గీని నేలమీద
పడేట్టు చేశాడు.

జార్జి ఆ బండిని దూరముగా తోలుకుపోయాడు;
లిగ్గీ భూమి పొలిమేరను దాటిపోయినాడు. అక్కడున్న
పచ్చని కొండపైన టామును పూడ్చిపెట్టినాడు.

తరువాత తనకు సహాయముగా వచ్చిన స్త్రీగోలను
వెళ్ళనచ్చునని పంపివేసినాడు.

జార్జి తన బీద మిత్రుని సమాధిముందు మోకరిల్లి,
“సో భగవాన్, ఈ ఘడియనుండి ఈ దేశములో
ఒక్క మానవుడు బానిసత్వమునే నిందను పోగొట్టుటకు చేయ
గల్గినదంతా చేస్తాను. దీనికి నీవే సాక్షిని” అని శపథము
చేశాడు.

“టాము నంటే జీవితము, ఆయన నంటే త్యాగశీలు
డన్న కారణము, మనము సారినిచూచి కనికరించుటకుకాదు,
కేవలము దుఃఖిపడుటకుగాదు. ఆ జీవుల జీవితములోనే
భగవత్ స్వరూప దివ్యసౌందర్యము గోచరిస్తుంది. ఆ సౌంద
ర్యము అభికారములోగాని, భాగ్యములందుగాని లేదు. అది

టామునంటి విష్కామ కమ్మలందును, పసుల బాధలను తన
బాధలుగా భావించి, ప్రేమతో భరించి అనుభవించే సమ
దృష్టులందును ఆ భగవంతుని దివ్యస్వరూప సొంద
ర్యము మనకు గోచరిస్తూ ఉంటుంది.

26

టాము చనిపోయిన తరువాత లిక్రీ ఇల్లంకునే ఒక
విధమైన భయము సర్వత్ర వ్యాపించిపోయినది. ఏదో
పొడుగాటి స్వరూపము రాత్రిపూట కన్పించేదిట. దానితో
లిక్రీకే ఒక విధమైన భయము పుట్టినది. అతను తన
భయాలు మరచిపోవడానికి ఇంకా వివరీతముగా త్రాగేవాడు.
ఒక రోజున ఆ ఇంటి తెలుపు తీసే ఉన్నది. కొంత మంది
నీగ్రోలు అలా ఏదో రెండు స్వరూపాలు నడిచి ఆ రోడ్డు
పైపుగా వెళ్ళిపోయిన వన్నారు.

ఆ రాత్రి కేసీ, ఎమిలినీలు వాళ్ళ దయ్యాలలాగే
అలాగే అనేక మెల్ల ఆ రాత్రిపూట పట్టణముపైపును నడిచి
వెళ్ళినారు. సూర్యోదయానికి పూర్వమే ఒక అడవిలోనికి
పోయి అక్కడ దుస్తులు మార్చుకొని యెనరెవరు నస్తారా
అని వేచియున్నారు. కేసీ ఒక స్పెయినుదేశపు స్త్రీనలె
సల్లని దుస్తులు ధరించింది. ఎమిలినీ పరిచారికవలె దుస్తులు

ధరించినది. ఆమె సామానులను దీసికొనివస్తున్నది. ఆమె ఆ పట్టణములో ఒక పెట్టెను కొన్నది. ఆ పెట్టెను ఒక పిల్లవానితో పట్టించుకొని వచ్చి ఆమె ఒక సత్రములో దిగినది. అక్కడంతా ఈమెను ఓ ధనికురాలనుకొని అందను ఎక్కువగా గౌరవించిరి. ఆమె అక్కడే జార్జి షెల్బీనిచూచి గుర్తుపట్టినది. ఆ జార్జి షెల్బీగారు కూడా న్యూ ఆర్జియన్సు పడనకై అక్కడ వేచియున్నారు. కేసీ లిగ్రీ ఇంట్లో మేడమీద గదిలోనుంచి ఇదివరకు ఒక మాడు జార్జిని చూచినది. మళ్ళీ ఇక్కడ ఆఫనిని చూడగల్గినందు లకు ఎంతో సంతోషించినది.

పడన సాయంత్రము వచ్చినది. రాగానే జార్జి, నల్లని ధుస్తులు ధరించిన స్త్రీని ఆమె సామానులతో కూడ ఆ పడనలోనికి యెక్కించి సహాయముచేసి ఆమెకు ఆ పడ నలో పీటైనచోటు చూపించెను. ఆ పడన న్యూ ఆర్జియన్సు చేరకపూర్వమే, తన లాగే ఆమె కూడ మిసిసిపి నదికి ఉత్తరానికి వస్తున్నదని తెలుసుకున్నాడు. తెలుసుకొనే ఆమెను పడన పడనలోనికి కూడ ఎక్కించి సహాయము చేశాడు. ఆ పదిహేనురోజుల ప్రయాణములో ఆమెను బాగా అతడు అర్థము చేసుకున్నాడు. చాల మారులు జార్జికి ఆమెను ఇదివర కెక్కో చూచినట్లుగా గుర్తుకొస్తున్నది. అందుకే ఆమెను ఎరిగినట్లుగా తేరిపారచూస్తూ ఉంటే, అదే ఆమెకు భయకారణ మయ్యేది. చివరకు ఆమె తన సంగతంతా నిజము చెప్పేద్దా మనుకున్నది. జార్జి

లిగి ఆ క్షేత్రమునుండి ఎవరు పారిపోయినట్టివా వారికి సహాయము చేద్దామనే నిశ్చయించుకొనే యున్నాడు; కనుకనే ఆమెతో తాను చేయగల్గిన సహాయమంతా చేస్తానన్నాడు.

కేసీ ప్రక్కగదిలోనే ఒక ఫ్రెంచి స్త్రీ ఉన్నది; ఆమె పేరు మేడమ్ దా. ఆమెకు పన్నెండేళ్ళ కూతురున్నది. జార్జి కెంట్రీరాష్ట్ర విషయాలు చెప్పటము విని ఆమె ఆతనివద్దనుంచి ఇంకా ఇతర సమాచారము వినాలని సర్వము తెలిసికోవాలని ఉన్నది. జార్జి ఆమె గదిలోనే కూర్చొని ఆమెతో మాట్లాడుతూ ఉండేవాడు; మరీ ప్రక్కనే ఉన్న వాళ్ళ సంభాషణలంతా వింటూనే ఉండేది.

ఒక రోజున మదాం దా “మీ కెంట్రీ ప్రాంతము లోనే, ఒక బానిసల యజమాని ఉండేవాడు. ఆతని పేరు హరిస్, ఆతనిని మీ యెరుగుదురా” అని అడిగినది.

“అవును ఎరుగుదునుగాని ఆయనకు మాకు అంత సంబంధ ముండేదిగాదు” అన్నాడు జార్జి.

“ఆతనివద్ద జార్జి అనే రంగుజాతి కుఱ్ఱనాడుండేవాడు. మీ కేమన్నా ఆతని సంగతి తెలుసునా” అన్నది.

“ఓ బాగా తెలుసు” అన్నాడు జార్జి. “నే నాతనిని గాగా యెరుగుదును. ఆతను మా అమ్మగారి పనికష్టనే

పెండ్లిచేసుకున్నాడు. ఈ మధ్యనే వారు కెనడా పారిపోయారు.” -

“తప్పించుకు పారిపోయాడా?” అన్నది మదాం దా నిదానముగా “అదంతా భగవంతుని కృప” అన్నది.

జార్జికి ఆశ్చర్యము వేసినది. కాని ఏమి మాట్లాడలేదు. కొన్ని నిమిషాలైన తరువాత మదామ్ దా తెప్పరిల్లుకొని “అతను నా తమ్ముడే, షెల్బీగారు అవును ఆ జార్జి హార్టో నా తమ్ముడే. వాడు పిల్లవాడుగా ఉన్నప్పుడే నన్నమ్మి వేశారు. కాని నన్నొక దయగల మంచి యజమాని కొన్నాడు. ఆయన నాకు స్వతంత్రమిచ్చి పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. ఈమధ్యనే ఆయన చనిపోయారు. సరే కంటకీ వెళ్ళి నాతమ్ముళ్ళ నిడుదలచేసి తెచ్చుకుందామని బయలుదేరాను” అన్నది.

అతను చాల మంచివాడు నడవడికూడ మంచిదే. తెలివైనవాడు చాల పైకి రావలసినవాడు. ఎందుకంటే అతను మా ఇంట్లో ఉన్న పిల్లని పెళ్ళిచేసుకున్నాడు గనుక అతని సంగతి నాకు బాగా తెలుసును” అన్నాడు జార్జి.

“మరి ఆతని పెళ్ళాము ఎటువంటిది”

“నజ్రు తునక. మా అమ్మ దానిని సొంత కూతురు వలెనే పెంచినది. మంచి పాటగతై కూడాను” అన్నాడు జార్జి.

“ఆ పిల్ల మీ ఇంట్లోనే పుట్టినదా!” అన్నది మదాండా.

“లేదు మా నాన్నగారు దానిని న్యూ ఆర్లియన్సులో కొన్నారు, మా అమ్మగారి కిచ్చారు. చాల డబ్బుపెట్టి కొన్నారు. దాని అందాన్ని చూచే గాబోలు.

కేసీ జార్జి వీపు వెనుకనే కూర్చున్నది. అంపచేతనే ఆమె ఈ కథ వింటున్నప్పుడు ఆమె ముఖములోని మూర్ఛలను జార్జి గమనించలేదు. ఇప్పుడు కేసీ జార్జి యొక్క చేయి తాకినది.

“ఆ అమ్మాయిని యెవరినద్ద కొన్నారో, ఆతని పేరు మీకు తెలుసునా?” అన్నది కేసీ.

“తెలుసును నేనీ వద్యనే ఆ అమ్మకపు కేసీదు పత్రమును మా నాన్నగారి కాగితాలలోనుండి తీసి చూచాను. ఆ అమ్మిన ఆసామి పేరు సిమ్మన్సుట.”

“అయ్యో నా దేముడా, అని కేకవేసి కేసీ నేలమీద మూర్ఛపడిపోయినది.

జార్జి మదాండాలు ఎంతో నొచ్చుకొని ఆమెకు ఎంతో ఉపచారములు చేశారు. ఆమెకు స్పృహ రాగానే గోడవైపుకు ముఖముపెట్టి పసిపిల్లవలెనే ఏడ్చినది. సరే

భగవంతుడు తన పాలిట ఉన్నాడని తన కూతురును ఎప్పటికైనా చూడగలనని అనుకున్నది.

తరువాత కథేమున్నది స్పష్టముగా ఇది. జార్జి ఇంటికి పోయి, ఆ కేసీకి తన తండ్రి ఎలిజానుకొన్న రసీదును తీరిగి పంపించివేశాడు. ఇది ఎలిజా ఆ కేసీ కూతురేనని ధృవపరచింది. సరే ఇలా బాంధవ్యము గలిగిన మదాంనా, కేసీలు, ఆ ఎలిజా జార్జిల వెదక నిశ్చయించు కున్నారు. దానికోసము కెనడాకూడా వెళ్ళారు. అక్కడ కొంత కాలము తరువాత మాంట్రీయల్ అనే చోట ఎలిజా జార్జిలున్నట్లు తెలుసుకున్నారు. అక్కడ జార్జి తన తీరిక సమయములలో చదువుకొనుచు విజ్ఞానతృప్తి అభివృద్ధి చేసి కున్నాడు.

ఆ జార్జి తన అక్కను ఎలిజా తన తల్లిని కలుసుకొనుట నిజముగా అది ఆశ్చర్యకరమైన సంగతే. వాళ్ళలో మొదట కలుసుకున్నప్పుడు తమ బానిసత్వబాధబాపి స్వాతంత్ర్యమిప్పించినందుకు, కుటుంబాన్నంతా ఒక తాటిమీదకు తీసికొని వచ్చినందుకు భగవంతుని ప్రార్థనలు చేశారు. మోకరిల్లి లేచి, భగవంతుని కృపకు పాత్రులైనామని భక్తి వారిలో వ్రేళ్లు పాతుకొని పోయినది.

ఈ మార్పు కేసీలో ప్రత్యక్షముగా గాన్పించినది. ఆ నెట్టిచూపులు ఇప్పుడు ఆమె కళ్ళలో లేవు. ఇదీనరకు పిచ్చెక్కుతుందనే భయము ఆమె కుండెడిది. తన కూతురు

తనకు దక్కగనే, తన ప్రేమ ఆ పిల్లపై పొంగి పొరలగనే ఆమె ముఖవర్చస్సు మారి ఆమె స్వభావము సాధునై ఆమె ప్రేమార్ద్ర మనస్విని అయింది.

మదాండా తనకున్న భాగ్యమంత తన తమ్ముడి సంసారమునకు వినియోగించ నిశ్చయించినది. జార్జికి విశ్వ విద్యాలయములో చదవాలని అభిలాష యున్నది. అందు కోసము అందరు ఫ్రాన్సుదేశముపోయి చదువుకోవచ్చునుగదా అని నిశ్చయించారు. వారితోకూడ ప్రయాణమైన ఎమిలినీ పడనలో స్నేహమైన ఒక నావికోద్యోగిని పెళ్ళి చేసికొని ఫ్రాన్సులోనే స్థిరనివాస మేర్పరుచుకొని నిలిచి పోయినది. కాని జార్జికి అది తృప్తి గల్గించలేదు. అతను తన రంగువల్ల ఇతర తెల్లవారితో సమానముగా జీవించగల్గినను అతను దురదృష్టవంతులైన తన మాతృదేశీయులకు సేన చేయాలను కున్నాడు. తన అక్కతోను అత్తతోను తన సంసారమును తీసికొని చినరకు ఆఫ్రికాఖండమును చేరాడు.

కేసీ అమెరికా వదలి రాకపూర్వమే తన కొడుకు ఎక్కడున్నాడో అని వెతకటానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేసినది. చినరకు అతను ఎలిజాకన్న కొన్ని సంవత్సరాలకు పూర్వమే పారిపోయినట్లు తెలిసినది. చినరకు అతను కేనడాలో ఉన్నట్లు తెలిసికొని, మదాండా ఆతనికి ఆఫ్రికాకు వచ్చుటకు కావలసిన డబ్బును పంపించినది. అక్కడ

తమ స్వదేశములో బహు ఉన్నత భవనములు గల్గిన ఈ మను
ష్యులు నియమనంతమైన నడనడి గలవారై, తమ స్వదేశ
ప్రజలకు సేనచేయిట యందు అనేక అవకాశములు కల్గిన
వారైరి.

27

జార్జి షెల్బీ తన తల్లిగారికి తాను ఇంటికి తిరిగి నస్తు
న్నానని ఉత్తరము వ్రాశాడు. ఆతడు అనేక మామలు
టామునుగూర్చి వ్రాయులనుకొని ప్రయత్నించాడు కాని
ప్రాయశేక పోయినాడు.

ఆరోజు ఇంటిల్లిపాది జార్జి తిరిగినస్తాడని స్వాగతమివ్వ
డానికని హడావిడిలో ఉన్నారు. సాచుంసమయమున షెల్బీ
సతి నగళనద్ద కూర్చుండి కొడుకు బండి యెప్పుడు నస్తుందా
అని ఎదురుచూస్తున్నది. అప్పుడే నంట తయారైనది,
నంటనునిసి కోల్ తనకున్న మంచి దుస్తులు ధరించి నడ్డనకు
అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నది.

“అమ్మగారు చిన్నయ్యగారికి ఇష్టమైననన్నీ చేశాను.
అయితే అమ్మగారు! అయ్యగారు మా ఇంటాయనను గూర్చి
వ్రాయలేదా” అన్నది కోల్.

“లేదే ఏమీ వ్రాయలేదే, ఇవ్వాళే ఇంటికి వస్తానని మాత్రము వ్రాశాడు” అన్నది.

“చిన్నయ్యగారు ఎప్పుడు అంతేనండి. ఏమీ ఎక్కువగా చెప్పనే చెప్పరు. అయితే ఆ ఇంటాయన ఈ పిల్లలను గుర్తిస్తారో గుర్తించరో.”

షెల్వీసతి జార్జి ఎందుకు టామునుగూర్చి వ్రాయలేదా అని ఆందోళనలో పడినది. అనేక సంవత్సరాలనుండి కోలీ కలలు కంటున్న శుభదిన మిదిగదా! అనుకున్నది. కోలీ యజమానురాలైన షెల్వీసతి అనుమతితో ప్రక్కనేయున్న రొట్టెల దుకాణములో జీతానికి పనిచేసి ఆ డబ్బుంతా టాముని కొంటానికని కూడబెట్టినది. ఇప్పుడు ఆ షెల్వీసతిని తాను అప్పుడు దాచనిచ్చిన నోట్లను అవే నోట్లను బల్లమీద పరచున్నది—దాని ఉద్దేశముతో ఇంటాయన టాము వాటిని చూచి ఎంతో ఇజాతాననుకున్నది. అందుకే ఆ నోట్లని ఆ బల్లమీద పెట్టింది.

“మా పోలిని చూడండమ్మా ఆయన ఇల్లు నదలి వెళ్ళేటప్పుడు అడ్డాలబిడ్డ. ఇప్పుడో చక్కగా రొట్టెల కాలచిగులుగుతున్నది. నేను ఈ రొట్టెను ఆయన కిష్టమొచ్చేననుకాలుస్తున్నాను” అన్నది కోలీ.

అంతలో బండి చక్రాలచప్పుడు వినిపించినది.

“జార్జి అయ్యగారు” అని కోలీ తలుపు దగ్గరకు ఉరికినది. షెల్వీసతి కొడుకును ఆశ్చర్యదించడానికి వెళ్ళింది. కోలీ ఆతురతతో అనతలనున్న చీకటిలోనికి తన దృష్టులు సారించినది.

అయ్యో అభాగ్యురాలా అని ఆమె చేతులను జార్జి పట్టుకున్నాడు. “ఆతనిని దీసికొనిరావటానికి ఏమైనా ఇచ్చేవాడిని; కాని ఆ పుణ్యాత్ముడు వేరొక దేశానికి వెళ్ళాడు” అన్నాడు జార్జి. ఆ కోలీ ఏమి చెప్పలేదు. పాశ్చాత్యుడు ఆ గదిలోకి వెళ్ళాడు; ఇంకా ఆ నోట్లు ఆ బల్లమీదనే ఉన్నవి.

“అమ్మా” అన్నది కోలీ, నగుకుతున్న చేతులతో ఆ నోట్లను పట్టుకొని యజమానురాలికిస్తూ, పీటిని మళ్ళీ చూడటానికి మనసొప్పదు, నే ననుకున్నదంతా అయినది. ఆ దక్షిణాది షేత్రాలలో ఎక్కడో చంపేశారు” అన్నది.

కోలీ ధైర్యముతో ఆ గదినుండి వెళ్లిపోయినది. కాని షెల్వీసతి ఆమె వెంటవెళ్లి ఆమె చేయి పట్టుకున్నది.

“అభాగ్యురాలవే కోలీ అయ్యో కోలీ” అన్నది. కోలీ తన యజమానురాలి భుజముపై తలవుంచి వెక్కి వెక్కి యేడ్చినది.

“అమ్మా నా గుండె పగిలిపోయేనమ్మా” అన్నది కోవో.

“అవునే అది అటువంటిదేనే, నేను అనుభవించాను” అన్నది షెల్బీసతి. “అదంతా మానవమాతృల చేతిలోలేదే ఏసుభగవానుడే నీకు ధైర్యమిస్తాడే, ఆయనే టాముకు ధైర్యమిచ్చారే” అని షెల్బీసతి ఓదార్చినది.

అప్పుడు తడబడుమాటలతో జార్జి టాము చెప్పిన ప్రేమహితాభిలాష సందేశమును వినిపించాడు. టాము చేసిన అనన్య త్యాగమునుగూర్చి ఆశ్చర్యనంతమైన ఆతని చావును గూర్చి జార్జి కోటికి చెప్పాడు.

ఒక నెలరోజులైన తరువాత ఒక రోజున జార్జి తన పనివారి నందరిని పిలిపించాడు. ప్రతివారికి స్వాతంత్ర్యప్రదాన పత్రము చదివి ఇచ్చేశాడు. అప్పుడు అనేక మంది ఆనందముతో అరచారు, కొందరు కళ్లవెంబడి నీరు కార్చారు. అక్కడ చేరిన వారందరు చప్పట్లు చరిచారు. అనేక మంది ఆతని చుట్టుచేరి, అయ్యా మమ్మల్ని పంపించి వేయకండి అన్నారు.

“అయ్యా ఇంతకన్న ఎక్కువ స్వాతంత్ర్య మక్కరలేదండీ, అలవాటుపడిన ఈ ప్రదేశాన్ని వదలలేమండీ, మిమ్మల్ని అమ్మగార్ని విడిచి ఉండలేమండీ అన్నారు.”

అందరు నిశ్శబ్దముగా ఉన్నప్పుడు “మత్తులూరా మీరు నన్ను విడిచివెళ్ళాల్సిన అనసరములేదు. ఈ క్షేత్రము ఈ ఇల్లు జరగాలంటే మీరంతా ఉంటేనే జరుగుతుంది. మీ అనసరము మా కెంతైనా ఉన్నది. కాని ఉన్న తేడా అల్లా నాకే విపత్తువచ్చినా మిమ్మల్ని మటుకు ఇహ అమ్మటానికి నీలులేదు. నేను గూడ మీరిక్కడే ఉండాలని కోరుకున్నాను. మీరు చేసే పనికి నేను సక్రమజీతా లిస్తాను. మీరు మీ డబ్బును వినియోగించుకోటము తెలిసికోవాలి. మీరు స్వతంత్రులై జీవించటము అలనరచుకోవాలి. మిమ్మల్ని ఆ పద్ధతిలో పెట్టడానికి, నడిపించడానికి నే నెంతో సంకోచముతో ఉపాధ్యాయత్వము వహిస్తాను. మన మందరము ఈ స్వాతంత్ర్య ఆనంద సమయమున ఆ భగవంతుని ప్రార్థిద్దాము” అన్నాడు జార్జి.

అందులో ఎట్టేటుమీద పని చేసి చేసి తల నెరిసి గ్రుడ్డి వాడైన ముసలి స్త్రీగో లేచి “భగవంతుని మన మందరము ఈ సమయమున ప్రార్థిద్దాము” అనగానే అక్కడనున్న యావన్నంది నిలుచుని భగవంతుని హృదయపూర్వకముగా భక్తితో “విముక్తి ప్రదాతయగు దేవునకు, సర్వానుగ్రహదక్షునకు నందనము” అని ముక్తకంఠముతో పాడిరి ప్రార్థించిరి.

ఆ ప్రార్థన అయిపోగానే జార్జి “మరొక్క సంగతి మీరంతా మన అంకులు టామును ఎరిగే ఉన్నాను. ఆతని సమాధినద్ద దైవసాక్షిగా నే నొక్క బానిసనుగూడ ఉంచుకోనని శపథము చేశాను. కనుక నా నిమిత్తమై యెవ్వరుగూడ

తను బంధు మిత్రులకు దూరమై ఏకాకిగా ఏడేత్రముపైన
 ఆతనివలె నావాళ్ళు చచ్చుట నా కిష్టములేదు. కనుక మీరు
 ఈనాడు స్వాతంత్ర్య ఆనంద తన్మయులై యున్నారంటే,
 ఇదంతా ఆతనివల్ల నేయని నమ్మండి. ఆతనిని మరచిపోకండి,
 ఆతని వంశానికి మీ విశ్వాసాన్ని ప్రేమను చూపండి. మీలో
 ఎవరైనా ఆ అంకులు టాము ఇల్లు చూచినప్పుడల్లా, ఆతని
 అంకు జూడలలో నడచి, ఆతనివలె విశ్వాసము, నమ్మకము
 గలవైన క్రైస్తవునివలె ఉండనలెననే భావమును మీలో ప్రతి
 ఒక్కరు జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనండి.” అని ఆ విముక్తి ప్రదాత
 యగు జార్జి మెల్బీ స్పష్టమార్గ సూచనచేశాడు.

173

111

ఉమా ప్రింటర్స్, రాబర్టుస్ పేట మచిలీపట్నం.

మహానగర పంచాయితీ పునర్వ్యవస్థీకరణ పరిశీలనావర్తిక

పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఖ్య	TPLA123B151
పునర్వ్యవస్థీకరణ పేరు	బావిప బ్రతుకు
తారీఖు	29/10/24
ముందు లెక్క	YES
వెనుక లెక్క	NO
మొత్తం పేజీలు	179
విద్య సౌకర్య పేజీలు	NO
భూమి పేజీలు	17, 173
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	THASIN
పేజీలు విడదీసినది	THASIN
స్కాన్ చేసినది	THASIN
పరీక్ష చేసినది	THASIN
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good